

बाँफिकोट गाउँपालिका

वस्तुगत विवरण

(Village Profile)

गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय

बाँफिकोट गाउँपालिका

कर्णाली प्रदेश , नेपाल सरकार

<http://banphikotmun.gov.np/>

आवधिक गाँउ विकास योजना (आ.व २०७६।०७७- २०७७।०७८)	गाँउ वस्तुगत विवरण
---	--------------------

Mail: ito.banphikotmun@gmail.com

Phone No : 9822489928

<http://banphikotmun.gov.np/>

Mail: ito.banphikotmun@gmail.com

Phone No : 9822489928

बाँफिकोट गाउँपालिका

गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय

बाँफिकोट गाउँपालिका

कर्णाली प्रदेश , नेपाल सरकार

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ दफा ११(ड) अनुसार प्रत्येक गाउँपालिकाले गाउँ विकास क्षेत्रको विकासका निम्ति गाउँ स्तरीय वस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुगत विवरण देखिने स्रोत नक्सा तयार गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । नीतिगत तवरबाट स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र गाउँपालिकाको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि २०६६ (संशोधन र परिमार्जन) अनुसार गाउँपालिकाले विभिन्न क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुगतविवरण ५ बर्षमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोछ । यसका साथै गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देशगर्न आवधिक तथा बार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँको वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्था रहेको छ ।

गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, साझेदारी विकास कार्यक्रमको व्यवस्थापकिय सहयोग तथा राजनीतिक दल, सेवा केन्द्र तथा गाउँपालिकाका समग्र सरोकारवालाको सहभागितामा आवधिक गाउँ विकास योजनाको पहिलो भागको रूपमा यस गाउँ पालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस गाउँ क्षेत्रको विकासमा मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु ।

गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण तथा संस्थागत तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गरी गाउँको भौगोलिक, जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय र संस्थागत स्थिति विश्लेषणसहित गाउँ विकासको वस्तुगतचित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।

यसका अतिरिक्त गाउँका कर्मचारी तथा गणकहरूको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । यसैगरी गाउँ वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार पार्ने काममा प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग प्रदान गर्ने र छपाईमा सहयोग गर्नेलाई पुनः विशेष धन्यवाद प्रदान गर्दछु ।

धन्यवाद ।

धर्म बहादुर केसी

अध्यक्ष

विषय सूची

१. परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	१
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	१
१.४ तयारी चरण	२
पहिलोचरण:	२
दोस्रो चरण:	३
तेस्रो चरण:	३
चौथो चरण :	४
पाँचौं चरण:	४
छैटौं चरण:	५
सातौं चरण:	५
१.५ वस्तुगत विवरणको सीमाङ्कन	५
२. गाउँपालिकाको चिनारी	७
२.१ भौगोलिक स्थान:	७
२.२ राजनीतिक स्थिति	७
२.३ सांस्कृतिक उत्कृष्टता	७
२.५ विकास सम्भावनाहरु	७
२.६ सदस्यता उत्पाद	७
३. जनसंख्या विस्तार	८
३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
३.२ टोल आधारित रिपोर्ट	१०
३.३ उमेर अनुसार जनसंख्या	१७
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	१८
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	१९
३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण	१९
३.७ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण	२२
३.८ अपागंताको आधारमा जनसंख्या विवरण	२४

३.९ बसाई सराई सम्बन्धी विवरण	२५
३.१० उमेर अनुसार वैवाहिक स्थिति विवरण	२५
३.११ पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिता स्थिति	२६
३.१२ स्वामित्व घर वा बेघर	२७
३.१४ घरको अवस्था अनुसार रिपोर्ट	२८
३.१५ घर सडक सुविधा अनुसार रिपोर्ट	२८
३.१६ जग्गाको प्रकार अनुसार	२९
३.१७ छुटै भान्सा कोठा अनुसार रिपोर्ट	२९
३.१८ बाढी, पहिरो आदिको जोखिम क्षेत्रका अनुसार रिपोर्ट	२९
३.१९ भवन संहिता अनुसार निर्माण भएको भवनको बारेमा जानकारी	३०
३.२० भवन संहिताको बारेमा जानकारी अनुसार रिपोर्ट	३०
३.२१ अनुमतिपत्र र नक्सापास रिपोर्ट	३१
३.२२ घरछेउमा खुल्ला र सुरक्षित क्षेत्र	३१
३.२३ भुकम्प आएको बेला तपाईंको घर भित्रका सुरक्षित स्थानहरु	३२
३.२४ जाडोमा न्यानो लुगा तथा ओड्ने-ओछ्याउने कपडाको जोहो गर्न सक्ने परिवार संख्या	३२
३.२५ आवश्यकता अनुसार झुलको व्यवस्था गर्न सक्ने परिवार संख्या	३२
३.२७ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण	३३
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	३४
४.१.१ पारिवारिक आम्दानी	३४
४.१.२ खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य उपलब्धता	३५
४.१.३ पारिवारिक खर्च विवरण	३५
४.१.४ वैदेशिक रोजगारीको अवस्था	३६
४.१.५ घर/भवनको स्वामित्वको अनुसारमा रिपोर्ट	३६
४.१.६ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	३७
४.१.७ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	३९
४.१.८ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण	४०
४.१.९ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण	४१
४.१.१० सुकुम्बासी विवरण	४१
४.१.११ गरिवीको दर	४१
४.१.१२ खर्च अनुसार परिवार विवरण	४२
४.१.१३ आयात र निर्यातको अवस्था	४२

४.१.१४ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था	४३
४.२ भू उपयोग तथा स्वामित्व	४३
४.२.१ स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन	४३
४.२.२ भू-स्वामित्व	४४
४.२.३ जग्गाको किसिम	४४
४.२.४ खेति योग्य/अयोग्य	४५
४.२.५ खेती गरिएको जग्गा जमीन	४६
४.२.६ खेतीयोग्य जमिन सम्बन्धी विवरण	४६
४.२.७ बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण	४६
४.३ कृषि तथा पशु विकास	४७
४.३.२ पशुधन तथा उत्पादन	४७
४.३.३ कृषि वालीमा लाग्ने रोग किराको विवरण	४७
४.३.४ पशुपंक्षीमा लाग्ने रोगको विवरण	४८
४.३.५ उन्नत कृषि प्रविधी, सामग्री र साधन उपयोगको स्थिति	४८
४.३.६ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण	४८
४.३.७ सिंचाइ सुविधाको उपलब्धता विवरण	४९
४.३.९ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	५०
४.३.१० आधुनिक (व्यवसायिक) पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण	५०
४.३.११ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन	५०
४.३.१२ कृषि तथा पशुपालनसँग सम्बन्धित समूह तथा सामुदायिक संस्थाको विवरण	५१
४.३.१३ संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्र	५१
४.३.१४ कृषि बजार तथा हाटबजार सम्बन्धी विवरण	५१
४.३.१५ पशुवधशालाको विवरण	५१
४.४ पर्यटन विकास	५२
४.४.१ गाउँपालिका क्षेत्रका पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण	५२
४.४.२ होटल, रिसोर्ट, होमस्टे तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण	५२
४.४.४ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण	५३
४.५ उद्योग, व्यापार तथा वैकिङ्ग	५६
४.५.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसायसम्बन्धी विवरण	५६
४.५.२ बैंक खाता तथा ऋणसम्बन्धी विवरण	५६
४.५.३ ऋणको विवरण	५७

४.५.४ ऋणको उद्देश्य अनुसार घरधुरी.....	५८
४.५.५ औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, नीजि र सहकारी)	५९
४.५.६ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण	६०
४.५.७ घट्ट, मिल तथा संकलन र प्रशोधन सम्बन्धी विवरण.....	६२
४.५.८ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदी)	६२
४.५.९ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण.....	६४
४.५.१० स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण.....	६४
४.५.११ बैंक तथा बित्तिय संस्था सम्बन्धी विवरण	६६
४.५.१२ सहकारी सम्बन्धी विवरण	६६
५. सामाजिक विवरण.....	६८
५.१ शैक्षिक संस्थासम्बन्धी	६८
५.१.१ शैक्षिक संस्थासम्बन्धी विवरण.....	६८
५.१.२ उच्च मावि तथा क्याम्पस सम्बन्धी विवरण.....	६८
५.१.३ बालबिकास केन्द्रमा अध्ययनरत विद्यार्थी विवरण	६९
५.१.४ तहगत रुपमा कूल विद्यार्थी विवरण	६९
५.१.५ तहगत रुपमा दलित विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी विवरण.....	७१
५.१.६ तहगत रुपमा जनजाति विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी विवरण.....	७३
५.१.७ नियुक्तिको आधारमा शिक्षकसम्बन्धी विवरण	७३
५.१.८ साक्षरताको स्थिति	७३
५.१.९ शैक्षिकस्तर सम्बन्धी विवरण	७४
५.१.१० शैक्षिकस्तर.....	७५
५.१.११ प्रावि तथा निमावि पहुँच स्थिति	७५
५.१.१२ मावि तथा उमाविमा पहुँच स्थिति.....	७६
५.१.१३ विद्यालय छोड्ने बालबालिका	७६
५.१.१४ मानव संसाधन स्थिति	७७
५.१.१५ सीपमूलक तालिम प्राप्त मानव संसाधन	७९
५.१.१६ खुद भर्ना, निरन्तरता तथा टिकाउ दर	८०
५.१.१७ शिक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति विवरण.....	८०
५.१.१९ छात्रवृत्ती तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ती, बालअनुदान, दिवाखाजा).....	८७
५.१.२० नमूना तथा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध विद्यालय विवरण	८९
५.१.२१ सुधारिएको मापदण्ड (भूकम्प प्रतिरोधी) अनुसार निर्माण भएका तथा रेट्रोफिटिङ गरिएका विद्यालय.....	९१

५.१.२२ स्थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी	९४
५.१.२३ अपाङ्गता तथा विशेष शिक्षा श्रोत कक्षा र विद्यार्थी विवरण.....	९४
५.१.२४ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण	९५
५.१.२५ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	९५
५.१.२६ विद्यालयको भौतिक अवस्था.....	९७
५.१.२७ क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालय र अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण	९८
५.२ स्वास्थ्य संस्थासम्बन्धी.....	९९
५.२.१ नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा पुग्न लाग्ने समय.....	९९
५.२.२ उपचारका लागि सबैभन्दा पहिला जाने संस्था वा स्थान	९९
५.२.३ मातृशिशु तथा प्रजनन स्वास्थ्य.....	१००
५.२.४ खोप कभरेजको स्थिति.....	१०१
५.२.५ नगरपालिका क्षेत्र भित्रमा देखा परेका मुख्य रोग सम्बन्धी विवरण	१०१
५.२.६ स्वास्थ्य चौकीबाट उत्पादन हुने फोहरको वर्गीकरण	१०२
५.२.७ खोप पहुँचको अवस्था.....	१०३
५.२.८ गर्भवती महिला तथा खोपको स्थिति	१०३
५.२.९ तौल लिइएका बालबालिका	१०४
५.२.१० प्रयोग गर्ने नूनको किसिम	१०४
५.२.११ दीर्घरोग संक्रमण हुने वा नहुने संख्या	१०४
५.२.१२ परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	१०५
५.२.१३ परिवारमा ५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन र मापनको अवस्था.....	१०५
५.२.१४ आइरन चक्की, भिटामिन ए र जुकाको औषधी लिने गर्भवती महिलाको संख्या	१०६
५.२.१५ परिवारमा भिटामिन ए र जुकाको औषधी खुवाइएको बालबालिकाको संख्या	१०६
५.२.१६ एच.आई.भी.एड्स रोग बारे जानकारी भएको संख्या.....	१०७
५.३. खानेपानी तथा सरसफाई	१०८
५.३.१ खानेपानीको स्रोत.....	१०८
५.३.२ पानीको गुणस्तर	१०८
५.३.३ पानीको प्रशोधन	१०९
५.३.४ पानी ल्याउन लाग्ने समय.....	१०९
५.३.५ दैनिक पानीको खपत.....	११०
५.३.६ स्वामित्वको शौचालय.....	११०
५.३.७ शौचालय उपलब्धताको स्थिति.....	११०

५.३.८ शौचालय प्रयोगको अवस्था अनुसार रिपोर्ट	१११
५.३.९ फोहरमैला व्यवस्थापन	११२
५.३.१० फोहर पानीको व्यवस्थापन	११२
५.३.११ व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था	११३
५.३.१२ घरमा ढल जोडिएको अनुसार रिपोर्ट	११३
५.४. महिला बच्चाहरू र सामाजिक समावेशीकरण	११३
५.४.१ सचेतनामूलक तालिम	११३
५.४.३ लिंग अनुसार बाल विवाह (अठार वर्ष मुनिका)	११४
५.४.४ कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका	११५
५.४.५ बालक्लव तथा संजालको विवरण	११५
५.४.६ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको अवस्था	११५
५.४.७ अपांगताका आधारमा जनसंख्या	११६
५.४.८ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिला	११६
५.४.९ पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिता स्थिति	११६
५.५. युवा तथा खेलकुद र मनोरंजन	११७
५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	११७
५.५.२ खेल मैदानसम्बन्धी विवरण	११७
५.५.३ युवा क्लवसम्बन्धी विवरण	११८
५.५.४ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	११८
५.५.५ युवा सर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण	११८
५.६. कला भाषा र संस्कृति	११९
५.६.१ वडा अनुसार चाडपर्व	११९
५.६.२ चाडपर्व अनुसार	११९
५.६.३ जाति अनुसार चाडपर्व	१२०
५.६.४ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल	१२०
५.६.५ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा	१२२
५.६.६ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण	१२२
५.६.७ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण	१२३
५.७. स्वास्थ्य चौकी बिबरण	१२३
५.७.१ स्वास्थ्य चौकी बिबरण	१२३
५.७.२ स्वास्थ्य चौकीमा डाक्टर,स्टाफ नर्स,अन्य कर्मचारी र दैनिक बिरामी	१२३

५.८.१ जनयुद्ध विवरण	१२४
५.८.१ जनयुद्धसशस्त्र द्न्दका सहिदको विवरण	१२४
५.८.२ यस गाउँपालिकाबाट जनयुद्धमा बेपत्ता हुनेहरू	१२४
५.८.३ यस गाउँपालिकाबाट सशस्त्र द्न्दको समयमा अपहरण तथा नजर बन्दमा पर्नेहरूको विवरण	१२४
५.८.४ यस गाउँपालिकाबाट सशस्त्र द्न्दको समयमा विस्थापित हुनेहरूको विवरण	१२५
५.८.५ जनयुद्धका घाइतेहरू	१२५
५.८.६ जनयुद्धमा लागेको कारण जेलजीवन बिताएकाहरू	१२५
५.८.७ जनयुद्धकालमा घर ध्वस्त एवम् तोडफोड भएकाहरू	१२५
५.९. शान्ति तथा सुरक्षा अवस्था	१२५
५.९.१ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी	१२५
६.१. वन क्षेत्रको अवस्था	१२५
६.१.१ वन क्षेत्रको अवस्था	१२५
६.१.२ वन व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण (सरकारद्वारा व्यवस्थित, सामुदायिक, कबुलियती, धार्मिक र नीजि वन)	१२७
६.१.३ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण	१२७
६.५. विपद तथा जोखिम व्यवस्थापन	१३१
६.५.१ बिपतबाट भएको मानवीय क्षति	१३१
६.५.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) विवरण	१३२
६.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	१३२
६.५.४ विपदबाट क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार विवरण	१३२
६.५.५ विपत व्यवस्थापनको पूर्व तयारी	१३३
६.५.६ आपतकालिन यातायात साधन सम्बन्धी विवरण	१३४
७. भौतिक विकासको अवस्था	१३४
७.१. पूर्वाधारको विवरण	१३४
७.१.१ स्थानीय पूर्वाधारको (सडकको) अवस्था	१३४
७.१.२ नगर भित्र पक्की, आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा झोलुगे पुलहरूको विवरण	१३६
७.१.३ नगरक्षेत्र भित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरण	१३७
७.१.४ सरकारि सवारी जानकारी	१३७
७.१.५ गाउँपालिकाको केन्द्रसम्मको दूरी	१३८
७.२ बिजुली तथा वैकल्पिक उर्जा	१३८
७.२.१ बिधुत तथा वैकल्पिक उर्जाको उपयोग	१३८
७.२.२ गाउँपालिकाको शहरी विद्युतीकरण	१३८

७.२.३ विद्युत लाइन रिपोर्ट	१३९
७.२.४ माइक्रो प्रोजेक्ट रिपोर्ट.....	१३९
७.२.५ खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको मुख्य स्रोत	१३९
७.२.६ घरमा प्रयोग हुने चुल्होको प्रकार.....	१३९
७.२.७ दाउराको प्रमुख स्रोत.....	१४०
७.३. सञ्चार तथा प्रविधि.....	१४०
७.३.१ सूचना तथा संचार र अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	१४०
७.३.२ दूरसंचार सेवा.....	१४१
७.४. आवास तथा भवन.....	१४१
७.४.१ छाना अनुसार घरको वर्गीकरण	१४१
७.४.२ बाहिर पर्खाल अनुसार घरको वर्गीकरण	१४२
७.४.३ घरका तलाका संख्या.....	१४२
७.४.५ बसाईसराई गर्नुका कारण अनुसार घरधुरी.....	१४३
७.४.६ सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरूको विवरण	१४३
७.४.७ गाउँपालिकाको भैतिक सम्पत्ति विवरण	१४३
८. संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	१४५
८.१ गाउँपालिकाको आय तथा व्ययको अवस्था.....	१४५
८.२ स्थानीय स्तरमा राज्यको उपस्थिति.....	१४५
८.३ गाउँपालिका भित्रका नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मंच र टोल विकास संस्था सम्बन्धी विवरण	१४५
८.४ परम्परागत समूह तथा समुदायमा आधारित संस्था विवरण.....	१४५
८.५ विषयगत समूह तथा संस्था (कृषि, पशुपालन, उद्यम विकास, बचत) सम्बन्धी विवरण	१४६
८.६ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति विवरण.....	१४६
८.७ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट.....	१४७
८.८ गाउँपालिका कार्यालयका प्रमुख/उप प्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	१४७
८.९ नगरपालिकामा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण.....	१४८
८.१० गाउँक्षेत्रका क्रियाशिल राजनितिक दलहरू.....	१४८
८.११ ऐन निति नियम र कार्यप्रणाली	१४८

१. परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

बाँफिकोट गाउँपालिका नेपालको संबिधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा (३) बमोजिम गठित गाउँपालिका, नगरपालिका, स्वायत्त, संरक्षित वा बिशेष क्षेत्रको नाम, संख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगको सिफारिसमा बनेको ७५३ वटा स्थानीय तह मध्यको ६ नम्बर प्रदेश अन्तर्गतको रुकुम (पश्चिम) जिल्लामा पर्ने एक स्थानीय तह हो। यस गाउँपालिकामा १० वटा वडा रहेका छन्। बाँफिकोट गाउँपालिका वडा नं. ४ स्थित बाँफिकोट गाउँपालिकाको केन्द्र अवस्थित रहेको छ। सानीभेरी नदीको किनारामा अवस्थित यस बाँफिकोट गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका व्यापारिक क्षेत्रमध्ये एक मुख्य क्षेत्र हो।

१.२ उद्देश्य

नेपालमा संघीयताको लक्ष्य र उद्देश्य भनेको सहकार्य, सहअस्तित्व र सहिष्णुताको माध्यमबाट सिंह दरबारको अधिकारलाई स्थानीय तहमा पुर्याइ समतामूलक समाज र समृद्ध राष्ट्र बनाउनु हो। यही उद्देश्य परिपूर्ति गर्न शासन व्यवस्थामा जनताको समानुपातिक सहभागिता हुनुपर्दछ र आफ्नै स्वामित्वको अनुभूति गरेको सरकारबाट आवश्यक सेवा र सुविधा पाउनु पर्दछ। उक्त सेवा र सुविधा पाउनका निम्ति जनताले आफ्नो अधिकारका साथै कर्तव्य पनि पूरा गर्नुपर्दछ। अधिकार र कर्तव्यका लागि जनताले आफ्नो स्थानीय तहको वस्तुगत अवस्था, सम्भावना र संवैधानिक अधिकारका बारेमा बुझ्नेको हुनु पर्दछ। तसर्थ यो अध्ययनको विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्-

क. बाँफिकोट गाउँपालिकाको सामाजिक अवस्थाको अध्ययन गर्नु।

ख. बाँफिकोट गाउँपालिकाको आर्थिक र भौतिक अवस्था पहिचान गर्नु।

ग. गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा र संवैधानिक अधिकारको निक्क्योल गर्नु।

घ. बाँफिकोट गाउँपालिकामा विकासका सम्भाव्य क्षेत्रहरुको खोजी गर्नु।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले गाउँपालिकालाई आफ्नै नियम/विनियम तथा कार्यविधिहरु निर्माण गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने अधिकार दिएको छ। यही अधिकार प्रयोग गरी बाँफिकोट गाउँपालिकाले निम्न ऐन, नियमावली र कार्यविधि बनाएको छ-

१. बाँफिकोट गाउँकार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) नियमावली, २०७४।

२. बाँफिकोट गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७४,

३. बाँफिकोट गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७४,

४. बाँफिकोट गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७४,

५. बाँफिकोट गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७४ र शिक्षा नियमावली, २०७४,

६. बाँफिकोट गाउँपालिकाको सहकारी ऐन, २०७४,

७. बाँफिकोट गाउँपालिकाको एफ.एम. रेडियो सञ्चालन कार्यविधि, २०७४ ,

८. बाँफिकोट गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित र व्यवस्थित गर्न बनेको कानून. २०७४ आदि ।

१.४ तयारी चरण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण चरणबद्ध, व्यवस्थित र सहभागितामूलक रूपमा तयार गर्ने ७ (सात) चरणहरू देहाय अनुसार रहेका छन्:

पहिलो चरण:

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र विधि तयारी तथा कार्ययोजना स्वीकृति: स्थानीय वस्तुगत विवरण किन, कसरी, कहिले र कसले गर्ने भनि सबै तहगत प्रक्रिया निर्धारण गर्न शुरूवाती चरणमा वस्तुगत विवरणको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि तयार गरिएको छ । यस अन्तर्गतका कार्यहरू देहायबमोजिम हुनेछन्:-

(क) गाउँ क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, जनसंख्या, सामाजिक, आर्थिक, प्राकृतिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तुस्थिति झल्कने र भौगोलिक (वडा) तथा सामाजिक (लैङ्गीक र जातीगत) रूपमा खण्डीकृत विवरण खुल्ने गरी अनुसूची २ मा उल्लेख भए अनुसार गरिएको छ ।

(ख) स्वीकृत वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचामा उल्लेख भएका विवरण तयार गर्न विश्वसनियता र उपलब्धताका आधारमा तथ्याङ्कका श्रोतहरूको आँकलन गरियो। देहाय बमोजिमका श्रोतबाट सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क तथा सूचना संकलन गरियो:-

१. घरपरिवार सर्वेक्षण (सवै घरपरिवार वा नमूना सर्वेक्षणकालागि छनौट भएका घरपरिवार)

२. संस्थागत सर्वेक्षण गाउँपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्लास्थित विषयगत कार्यालय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, वित्तीय तथा औद्योगिक-व्यवसायिक प्रतिष्ठान, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा मातहतका कार्यालय, संघ संस्था, सामुदायिक संस्था आदीको अभिलेख तथा उपलब्ध विवरण ।

३. सहभागिता मूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण (जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समुह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदी)

(ग) प्राथमिक श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलनकालागि निर्धारित पारिवारिक विवरण संकलन फाराम र संस्थागत एवं सहभागितामूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण फारामको प्रयोग गरिएको छ । तथ्याङ्क संकलनकालागि गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ मा उल्लिखित तथ्याङ्क संकलन फाराम आत्मासाथ गरि तथ्याङ्क संकलन फाराम निर्माण र प्रयोग गर्ने बारे निर्णय गरियो।

(घ) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालय, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्लास्थित विषयगत कार्यालय, विद्यालय, श्रोत केन्द्र, सेवा केन्द्र, चौकी, संघ संस्था तथा समुदायमा आधारित संस्था आदि सबैको अभिलेख तथा प्रतिवेदन, नापी विभागबाट प्रकाशित नक्शा तथा विभिन्न अध्ययन तथा सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट संस्थागत विवरण (द्वितीय श्रोत तथ्याङ्क) संकलन गरिएको छ ।

(ड) जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थानगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदी जस्ता सहभागितामूलक लेखाजोखा विधि प्रयोग गरी पारिवारीक विवरण तथा संस्थागत विवरणबाट थप सूचना संकलन गरिएको छ ।

(च) गाउँपालिकाले वस्तुगत विवरण तयारी गर्नु पूर्व गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसूची २ बमोजिमको स्तरीय ढाँचा, अनुसूची ३ (क) र (ख) बमोजिमको तथ्याङ्क संकलन फारम र कार्य विधिमा उल्लिखित प्रक्रिया गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत लिइएको छ ।

दोस्रो चरण:

वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठी: वस्तुगत विवरण तयारीको लागि गाउँपालिकाले कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालाहरू बीच वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको स्रोत तथा तयारी विधिबारे साझा धारणा, बुझाई र अपनत्व कायम गर्न छलफलबाट एक कार्ययोजना तयार गरियो। वस्तुगत विवरण तयार गर्ने कार्यको जिम्मेवारी र कार्ययोजना निर्धारण गर्नका लागि देहायबमोजिम कम्तीमा एक दिनको वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठी आयोजना गरियो –

(क) वस्तुगत विवरण तयारीको उद्देश्य, अवधारणा, कानूनी तथा नितिगत आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, तथ्यांक संकलन फारम सरोकारवालाहरूको पहिचान तथा भूमिका र कार्ययोजना सम्बन्धमा प्रस्तुति गरी सहभागितामूलक ढंगले छलफल गरियो। कार्यशालामा सिलसिलेवार रूपमा उपरोक्त विषयहरूको प्रस्तुति र छलफलमा सहजीकरण गरी साझा धारणा, बुझाई र प्रतिबद्धता कायम गरिएको छ ।

(ख) वस्तुगत विवरण तयारी छलफलमा प्रमुखलेतोके बमोजिम देहाय बमोजिमको सामूहिक सहभागिता र एकलरूपमा छलफल गरियो:-

१. गाउँ कार्यपालिकाको प्रमुख र पदाधिकारीहरू
२. गाउँ सभाका सदस्यहरू
३. गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
४. वडा सचिवहरू
५. विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरू
६. गाउँपालिकाबाट छनौट गरिएका स्थानीयस्तरको जानकारी विशेषज्ञ वा नागरिक समाजका व्यक्तिहरू

(ग) गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ परिच्छेद १ मा उल्लेख भए बमोजिमको वस्तुगत विवरण तयारीको उद्देश्य, गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसूची १ बमोजिमको कानूनी तथा नीतिगत आधार, अनुसूची २ बमोजिमको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, अनुसूची ३ (क) र (ख) बमोजिमका तथ्याङ्क संकलन फारमहरू र यसपछिका चरणमा उल्लेख भए बमोजिमको विधि तथा प्रक्रियाको संक्षिप्त प्रस्तुती गरी छलफल गरियो। साथै गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसूची ५ बमोजिम कार्ययोजना तयार गरियो।

तेस्रो चरण:

सर्वेक्षण वा तथ्याङ्क संकलन: वस्तुगत विवरणकालागि यस कार्यविधि बमोजिम निर्धारित फारम प्रयोग गरी आवश्यक तथ्याङ्क, सूचना विवरण संकलन गरियो। वस्तुगत विवरणको स्तरीय सूचकगत ढाँचा अनुसार मुख्य गरेर संस्थागत र

पारिवारिक सर्वेक्षण गरी प्राथमिक र द्वितीय दुई प्रकारका श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरियो। वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्न प्राथमिक स्रोतबाट सूचना संकलन गर्न जोड दिइयो र प्राथमिक स्रोत उपलब्ध नहुने अवस्थामा द्वितीय श्रोत मार्फत विवरण संकलन गरियो।

(क) संस्थागत (आधारभूत) तथ्याङ्क विवरण संकलनकालागि गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसूची ३ (क) मा उल्लिखित तथ्याङ्क संकलन फाराम प्रयोग गरिएको छ । वडाहरूको समन्वयमा गणकको छनौट गरिएको छ । छनौट भएका गणकहरूलाई हरेक प्रश्नमा केन्द्रित रही वस्तुगत र स्थानगत वास्तविकतालाई मध्यनजर गरी कार्यविधिका प्रावधानहरूलाई बोध गराउदै अभिमुखीकरण गरिएको छ । १. पारिवारिक विवरण संकलन प्रक्रियामा वडा समिति र वडा कार्यालयले आवश्यक संयोजन, सहयोग र अनुगमन गरेको थियो।

२. Global positioning system (GPS) को प्रयोगबाट वडागत र सम्पूर्ण गाउँपालिकाको सिमाना र क्षेत्रफलसहितको नक्शाको विकास गरियो ।

चौथो चरण :

तथ्याङ्क विश्लेषण, प्रस्तुती र श्रोत नक्शा तयारी: यस चरणमा देहाय बमोजिमका कार्यहरू भएका छन्:

(अ) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण:

(क) पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्कको प्रकृति, श्रोत र आवश्यकता अनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरियो।

(ख) उक्त संकलित सूचनाहरू kobotool को प्रयोगबाट तथ्याङ्क प्रविष्ट (Data Entry) गरियो भने र Digital Profile System Web Application को प्रयोगबाट प्रशोधन तथा विश्लेषण गरियो।

(ग) विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरूलाई देहाय बमोजिमको क्षेत्र अनुसार खण्डित गरियो।

१. भौगोलिक (वडा)

२. सामाजिक (लिङ्ग)

३. संरचना (जातजाति)

४. सामाजिक न्यायको नीतिले परिलक्षित गरेको क्षेत्रहरू

५. स्थानीय आवश्यकताले निर्धारण गर्ने अन्य क्षेत्रहरू

पाँचौं चरण:

वस्तुगत विवरण मस्यौदा तयारी :- वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण बाट प्राप्त सूचना तथा विवरणको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय अनुसार भएको छ :-

(क) तथ्याङ्क विश्लेषण गरी प्राप्त भएको सूचनालाई क्षेत्रगत, लैंगिक तथा सामाजिक आधारमा खण्डीकृत गरी निर्धारित ढाँचा बमोजिमका तालिका, सूचकांक आदि बीच तार्किक सम्बन्धको आधारमा क्रमबद्ध तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ ।

(ख) विश्लेषणका क्रममा कुनै विवरण अधुरो, अस्पष्ट र विरोधाभासपूर्ण देखिएमा सो तथ्याङ्कलाई सरोकारवाला संग पुनः छलफल गरी निष्क्रिय गरिएको छ ।

(ग) वस्तुगत विवरण तयारी कार्यसँग बैठक पुस्तिका तथा कागजात तथा प्रयोग गरिएका औजार (फाराम) हरूलाई अनुसूचीमा र प्रयोग भएका दस्तावेजहरूको विवरणलाई अनुसन्धान पद्धतिको मान्यता अनुरूप सन्दर्भ सामग्रीको सूचीमा राखिएको छ ।

छैटौँ चरण:

गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशाला (Validation Workshop): निर्धारित ढाँचामा गाउँ वस्तुगत विवरणको पहिलो मस्यौदा तयार भए पश्चात वस्तुगत विवरण कोमस्यौदामा छलफल गर्न गाउँ पालिकाबाट छलफलको आयोजना गरिएको:

(क) प्रमाणीकरण कार्यशालामा देहाय बमोजिम कार्यहरू गरिएको छ ।

१. प्रस्तुत भएका सूचना तथा विवरणको सत्य र तथ्य यकिन गरी सुधारको लागि सुझाव संकलन,
२. वस्तुगत विवरणको मस्यौदाले समेट्न नसकेको विषय क्षेत्र वा परिमार्जन गर्नुपर्ने पक्षहरू केलाई समावेश गर्न सुझाव आदानप्रदान,
३. वस्तुगत विवरणमा प्रस्तुत तथ्याङ्क, सूचना तथा विवरणहरूको अन्तरसम्बन्ध र तुलनात्मक पक्षहरू यकिन,
४. वस्तुगत विवरण प्रकाशन पश्चात यसका विवरणहरू योजना तर्जुमा, विकास निर्माण, सेवा प्रवाह, कार्यसम्पादन र नतिजा अनुगमनमा उपयोग गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर,

सातौँ चरण:

वस्तुगत विवरणको प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन: प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त भएका सुझावहरूलाई समावेश गरी देहाय अनुसार वस्तुगत विवरणलाई अन्तिम रूप दिई प्रकाशन गरिएको छ :-

(क) मस्यौदा प्रतिवेदनमा परिमार्जन गर्नुपर्ने विषयहरू, कार्यशालाबाट प्रस्तुत सुझावहरू बारे सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यकतानुसार पुनःपरामर्श गरी वस्तुगत विवरणलाई पूर्णता दिइएको छ ।

(ख) वस्तुगत विवरणको स्तरीयता र गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि विज्ञहरूका सुझावहरूलाई समेत ध्यान दिई समावेश गरिएको छ ।

(ग) वस्तुगत विवरणको विद्युतीय प्रति तयार भई सकेपछि सो प्रतिवेदनलाई गाउँपालिकाले सार्वजनिक गरी आवश्यकता अनुसार छाँया प्रति, विद्युतीय वा छापा माध्यमबाट प्रकाशन र प्रसारण गरिएको छ ।

१.५ वस्तुगत विवरणको सीमाङ्कन

१. संघीय शासन प्रणाली तथा देहायअनुसारका प्रमुख विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थामा आधारित रही र वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि बमोजिम चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा गाउँपालिकाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने ।
२. गाउँपालिकाको सवै घरधुरीमा पुगि पारिवारिक तथ्यांक संकलन गर्नु पर्ने ।
३. गाउँपालिका स्थित सम्वन्धित कार्यालयबाट संस्थागत तथ्यांक तथा सूचना संकलन गर्नु पर्ने । साथै विभिन्न स्रोहरुबाट द्वितियक सूचना संकलन गर्नु पर्ने ।
४. तथ्यांकको प्रशोधन र विश्लेषण विज्ञहरुबाट गरिएको वस्तुगत विवरणको स्तरीयता र गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि विज्ञहरुका सुझावहरुलाई समेत ध्यान दिई समावेश गरिनु पर्ने ।
५. वस्तुगत विवरणको विद्युतीय प्रति तयार भई सकेपछि सो प्रतिवेदनलाई गाउँपालिकाले सार्वजनिक गरी आवश्यकता अनुसार छाँया प्रति, विद्युतीय वा छापा माध्यमबाट प्रकाशन र प्रसारण गरिनु पर्ने ।
६. पारिवारिक तथ्यांक संकलन गर्दा उत्तरदाताहरुबाट सवै प्रश्नहरुका सहि उत्तर प्राप्त कठिन भयो।
७. विशेष गरी आर्थिकसँग जोडिएका प्रश्नहरुमा आफूलाई सकभर कमजोर देखाउनुपर्छ भन्ने उत्तरदाताको भ्रम र उक्त भ्रम चिर्न धेरै मेहेनत गर्नुपर्ने ।

२. गाउँपालिकाको चिनारी

२.१ भौगोलिक स्थान:

बाँफिकोट गाउँपालिका नेपालको संबिधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा (३) बमोजिम गठित गाउँपालिका, नगरपालिका, स्वायत्त, संरक्षित वा विशेष क्षेत्रको नाम, संख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगको सिफारिसमा बनेको ७५३ वटा स्थानीय तह मध्यको ६ नम्बर प्रदेश अन्तर्गतको रुकुम (पश्चिम) जिल्लामा पर्ने एक स्थानीय तह हो । यस गाउँपालिकामा १० वटा वडा रहेका छन् । बाँफिकोट गाउँपालिका वडा नं. ४ स्थित बाँफिकोट गाउँपालिकाको केन्द्र अवस्थित रहेको छ । सानीभेरी नदीको किनारामा अवस्थित यस बाँफिकोट गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका व्यापारिक क्षेत्रमध्ये एक मुख्य क्षेत्र हो ।

२.२ राजनीतिक स्थिति

पहाडी जिल्लामा पर्ने यो गाउँपालिका नेपालको ६ नं प्रदेश अन्तर्गत पर्दछ । यस गाउँपालिकामा १० वटा वडा रहेका छन् ।

२.३ सांस्कृतिक उत्कृष्टता

क्षेत्रिहरुको बाहुल्यता रहेको यस गाउँपालिकामा ब्राह्मण, क्षेत्रि, गुरुङ, ठकुरी, तामाङ, साको, कामी, दमाईरढोली, बादी, दराई, गार्डे, घर्तीरभूजेल र दलित जातीहरुको बसोबास रहेको छ । यस गाउँपालिकामा हिन्दु, बौद्ध, इसाई, इस्लाम, किराँत, शिख धर्मावलम्बीहरुको बसोबास भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्मावलम्बीहरुको जनसंख्या रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी नेपाली भाषा बोल्ने गरेको देखिन्छ । नेपाली भाषाको साथसाथै भोजपुरी, गुरुङ, कुमाल, मगर भाषा पनि बोल्ने गरेको देखिन्छ । भेषभुषा रहनसहन र यहाँको जीवनशैली मौलिक छ ।

२.५ विकास सम्भावनाहरू

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनाखेत, टाकुरा माइको मन्दिर, खड्काभाई कुलदेवता मन्दिर, शिव मन्दिर, बुराल मस्ट, बर्मा थान, काडागाउँ, डारे मस्ट, बडागाउँ, जिप्सिङ, मग्मा, साईकुमारी मन्दिर, क्षेत्रपाल मस्ट मन्दिर, कालाभौरा, भेदाखेत, पुरानागाउँ, मोराबाङ, पिपल, झुला जस्ता पर्यटकीय महत्व बोकेका पर्यटकीय क्षेत्रहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रमा प्रत्येक दिन आगन्तुकको संख्या बढ्दै गइरहेको छ । यस गाउँपालिकामा रहेको झुला, नदुवा चौर, जिप्सिङ, स्यापुताल रहेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी होमस्टेय, होटल, रेष्टुरेण्ट व्यवसायीक रुपमा सञ्चालनमा रहेका छन् ।

२.६ सदस्यता उत्पाद

उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा, यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रुपमा गाउँपालिका कार्यालय स्वास्थ्यचौकी, विभिन्न तहका पढाई हुने उच्च माध्यमिक, माध्यमिक, निम्न माध्यमिक र आधारभुत सामुदायिक बिद्यालयहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समुह, बचत समुहहरू छन् ।

३. जनसंख्या विस्तार

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरधुरी सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार र जनसंख्या क्रमशः ४३५० र २११९० रहेको छ । वडा अनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. २ मा ३६८५ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ३ मा १२७५ रहेको देखिन्छ । विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ४.८७ र पुरुष घरमुली ३८५५ र महिला घरमुली ४९५ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	वस्तीको नाम	घरधुरी संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	अन्य	पुरुष घरमूली	महिला घरमूली	औषत परिवार संख्या
१	गैरीगाउँ, तलिगाउँ, तल्लो, दानिपिपल, दुर्य, दुहारे टोल , बजिङ्गा टोल , बाहुन टोल , बाहुनचिउरि, भलचौर, मेल्पोखा, लगिम, लागिम, सदन्मुरा, सुनपोखरी, सुनपोखरी टोल	३३४	१७१०	८६५	८४५	०	२९७	३७	५.१२
२	पिपल अनाउ, पिपल काकृबाङ, पिपल काडा, पिपल कुनाखेत, पिपल कोतल, पिपल खरबारि, पिपल गैरीगाउँ , पिपल गोपिगौडा, पिपल चुलिगौडा, पिपल छिपछिपि, पिपल जामुनाकाट्टे, पिपल जाम्नाकाट्टे, पिपल जिपु, पिपल जोगिनिमेला, पिपल टान्सि, पिपल ठुलाखोर्या, पिपल डाडाखाली, पिपल तल्ला बलाहान्न, पिपल थारकाट्टे, पिपल थार्काट्टे, पिपल दब्लाङ, पिपल दब्लाङ हपलल्लाखर्क, पिपल दयाडाडा, पिपल दह , पिपल दुबेरी, पिपल धनाकारे, पिपल पल्	७२३	३६८५	१९४८	१७३६	१	६२६	९७	५.१०

३	ऐरेनी , कोयापधेरा, कोलचौर, खनटावर, खोयपधेरा, गरलाबोट, जग्रा (खोयापधेरा), झिम्बु, डारा , डारा (डार्ने), डार्ने, दह , नेपाने, पयाबारा, पिपल गैरीगाउँ, पिपल जिपु, पैयाबारा , फेरा, बेदखोला , भाग्ले, भोटनिघारे(पैयाबारा), यैरेनी, सल्लेचौर, ससुगाँरा, स्यानिदह	३३४	१२७५	६७२	६०२	१	२७८	५६	३.८२
४	खिवाने, छिन्खेत, डाँडाँ, डारा, डिजिटल, तलिगाउँ, दाङ, नेटा, नेटा पोखरा , फदेल , बाँफिकोट, बाँफीकोट, बागमारे, बालुवा चौर, बालुवाचौर, बिराले, भुटाकुरा, भुवा टाकुरा, भुवाटाकुरा, माथिगाउँ , लोछाबाङ्ग, सिम्तारु , सेराखेत, हर्लापोट	३१५	१६००	८२१	७७९	०	२७८	३७	५.०८
५	कदगाउँ , काडा गाउँ, कादा, खोलिकाडा, चौलए, बडा गाउँ, बन्कौर, बरापोखरा, बुन्कौर, लेखबाङ्ग, स्यार्पु	३७८	१८८७	९४२	९४५	०	३४०	३८	४.९९
६	किबान, जिप्सिङ, मग्मा, स्याँला	५३५	२७७१	१४०५	१३६६	०	४८९	४६	५.१८
७	कालेगाँरा, किमानचौर, कुनाबाङ, खाती गाउँ, खारा, खिर्याचौर, गाँरामाज, गिरेन्चौर , गोरे काँडा, घरेलु चौर , घिपाने , चौँला, टाकुरा, ठाटी, डाडाँ गाउँ, डाब, डारगाउँ, डारबाङ, डुलिङ्गा, ढारबाङ्ग, दमानाथ, दुलिङ्गा, दोबाटा चौर, दोमनाथ , नदुवा, नाउला टोल, पाखेत, पोखरी, बजेनी डाडाँ, बर्माथान , बस्तला, बाँसताउली, बाँसथला, बामने पोले, बेतेनि, ब्रसुत, भम्पु, भेरि खोला , मग्मा, माथिगाउँ,	५२४	२८११	१४४०	१३६८	३	४४४	८०	५.३६

	माथीमग्मा, मेलचौर, मैचु, लहरेकाफ								
८	कसेरी, खुर्बाड, डारगाउँ, तलिगाउँ, तुर्धारा, दाजापानी, दुलिखा, पोखरा, भेराखोर, माधधारा, मेल खोली, मैनेरी, मोच्या, रिङ्ग रोड, ल्हापा, शिर्पा, सल्डारा, स्याँला, हल्बाँदे	२९९	१६२३	८१७	८०६	०	२७९	२०	५.४३
९	आरागाउ, कच्चा, कालाबाड, कालेउ, कौचेना, गराघाट, गुन्टालि, घुतु, घुरचिबाड, छिन्खेत, जिउला, झुला, टाउगुरि, तार्सिबाड, तिरुवा, पधेरा, पानाबाड, पिपल, पिपल, पुरानागाउँ, बाइबाण, भदे कामि, भारिखोला, भेडाखेत, माकराम, मोराबाड, लरचिउरा, सन्बुरा, सलगारि, सानबुरा, सेला, सोवारा	५७०	२२९६	१२५१	१०४५	०	५२१	४९	४.०३
१०	गराघाट, गाराबाङ्ग, झुला, ठाटी, फेरा, मयरी, सेजे	३३८	१५३२	८०६	७२६	०	३०३	३५	४.५३
जम्मा		४३५०	२११९०	१०९६७	१०२१८	५	३८५५	४९५	४.८७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२ टोल आधारित रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा टोलमा आधारित जनसंख्याको रिपोर्ट देहाय बमोजिम छ।

वस्तीको नाम	घरधुरी संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	अन्य	पुरुष घरमूली	महिला घरमूली	औषत परिवार संख्या
--	७१	३६२	१६९	१९३	०	६५	६	५.१०
आरागाउ	१	३	२	१	०	१	०	३.००
ऐरेनी	२	७	३	४	०	२	०	३.५०
कच्चा	३	१६	७	९	०	३	०	५.३३
कदगाउँ	२	१२	४	८	०	०	२	६.००
कसेरी	१	७	२	५	०	१	०	७.००
काडा गाउँ	३३	१६६	८७	७९	०	३०	३	५.०३

कादा	२०	९६	४३	५३	०	१८	२	४.८०
कालाबाड	२८	१२९	६७	६२	०	२८	०	४.६१
कालेउ	२	९	५	४	०	२	०	४.५०
कालेगौरा	३	२०	८	१२	०	३	०	६.६७
किबान	२	८	५	३	०	२	०	४.००
किमानचौर	६	३८	२१	१७	०	६	०	६.३३
कुनाबाड	१०	५८	२७	३०	१	१०	०	५.८०
कोयापधेरा	१	२	१	१	०	१	०	२.००
कोलचौर	९	२३	११	१२	०	५	४	२.५६
कौचेना	५	१९	१२	७	०	४	१	३.८०
खनटावर	१७	६८	४०	२८	०	१७	०	४.००
खाती गाउँ	१६	७६	३८	३८	०	११	५	४.७५
खारा	७	४४	२६	१८	०	३	४	६.२९
खिर्याचौर	२	११	६	५	०	१	१	५.५०
खिवाने	९	४२	२३	१९	०	८	१	४.६७
खुर्बाड	१४	७८	३२	४६	०	१३	१	५.५७
खोयपधेरा	२७	१०४	५५	४९	०	२४	३	३.८५
खोलिकाडा	२०	११३	५७	५६	०	१७	३	५.६५
गरलाबोट	५	२०	१२	८	०	४	१	४.००
गराघाट	३	१५	१३	२	०	३	०	५.००
गाँरामाज	१७	९५	५३	४२	०	१५	२	५.५९
गाराबाङ्ग	३६	१७८	९२	८६	०	३२	४	४.९४
गिरेन्चौर	३	१२	७	५	०	३	०	४.००
गुन्टालि	३	१५	४	११	०	३	०	५.००
गैरिगाउँ	१७	८१	३६	४५	०	१५	२	४.७६
गोरे काँडा	५६	२७७	१३७	१३९	१	५०	६	४.९५
घरेलु चौर	३	१६	८	८	०	२	१	५.३३
घिपाने	१५	९१	४७	४४	०	८	७	६.०७
घुतु	१	४	३	१	०	१	०	४.००
घुरचिबाड	१	४	१	३	०	१	०	४.००
चौला	७	५१	२२	२९	०	६	१	७.२९
चौलए	२४	११०	४४	६६	०	२२	२	४.५८
छिन्खेत	३४	१७७	९३	८४	०	३२	२	५.२१
जम्रा (खोयापधेरा)	२	८	५	३	०	२	०	४.००
जिउला	४	१६	९	७	०	३	१	४.००
जिप्सिड	८८	४६५	२२८	२३७	०	८०	८	५.२८
झिम्नु	२३	७१	३७	३४	०	१५	८	३.०९
झुला	३५४	१३३८	७२१	६१७	०	३१६	३८	३.७८
टाउगुरि	१	३	१	२	०	१	०	३.००
टाकुरा	१	७	४	३	०	१	०	७.००
ठाटी	१३९	६१७	३३२	२८५	०	१२५	१४	४.४४

डाँडाँ	४	१४	७	७	०	३	१	३.५०
डाडाँ गाउँ	१	६	३	३	०	१	०	६.००
डाब	१०	४७	१९	२८	०	७	३	४.७०
डारगाउँ	५९	३१२	१६१	१५०	१	५२	७	५.२९
डारबाङ	१	५	२	३	०	०	१	५.००
डारा	२	९	४	५	०	२	०	४.५०
डारा (डार्ने)	६	२६	१४	१२	०	६	०	४.३३
डार्ने	१४	६३	३८	२५	०	९	५	४.५०
डिजिटल	१	३	१	२	०	१	०	३.००
डुलिङ्गा	१	५	४	१	०	१	०	५.००
ढारबाङ्ग	३५	१८६	८९	९७	०	३०	५	५.३१
तलि गाउँ	७	४२	१८	२४	०	४	३	६.००
तलिगाउ	२	९	५	४	०	२	०	४.५०
तलिगाउँ	४३	१९९	९७	१०२	०	३८	५	४.६३
तल्लो	२४	१५८	७५	८३	०	२१	३	६.५८
तार्सिबाङ	११	४१	२०	२१	०	१०	१	३.७३
तिरुवा	१४	६२	३५	२७	०	१३	१	४.४३
तुर्धार	५	३५	२०	१५	०	५	०	७.००
दमानाथ	१	६	४	२	०	१	०	६.००
दह	३७	१२४	५६	६८	०	२६	११	३.३५
दाङ	१०	३७	२१	१६	०	१०	०	३.७०
दाजापानी	१९	१०१	५२	४९	०	१७	२	५.३२
दानिपिपल	९	४८	२८	२०	०	६	३	५.३३
दुर्य	२०	१०५	५३	५२	०	१६	४	५.२५
दुलिखा	८	४०	२१	१९	०	७	१	५.००
दुलिङ्गा	२०	१०८	५५	५३	०	१६	४	५.४०
दुहारे टोल	८	४०	२१	१९	०	८	०	५.००
दोबाटो चौर	२	१३	५	८	०	२	०	६.५०
दोमनाथ	१	६	४	२	०	१	०	६.००
नदुवा	१४	८४	४५	३९	०	१२	२	६.००
नाउला टोल	१	७	४	३	०	०	१	७.००
नेटा	१	४	२	२	०	१	०	४.००
नेटा पोखरा	८	३१	१५	१६	०	७	१	३.८८
नेपाने	४४	१६७	८७	८०	०	३७	७	३.८०
पधेरा	११	५५	२९	२६	०	११	०	५.००
पयाबारा	१	३	१	२	०	१	०	३.००
पाखेत	१०	५४	२७	२७	०	१०	०	५.४०
पानाबाङ	१३	७६	३८	३८	०	१२	१	५.८५
पिपल	१	५	१	४	०	१	०	५.००
पिपल	१८	६९	३३	३६	०	१८	०	३.८३
पिपल अनाउ	४	२०	१२	८	०	४	०	५.००

पिपल काकूबाड	१६	१०४	६२	४२	०	१५	१	६.५०
पिपल काडा	३	१५	८	७	०	३	०	५.००
पिपल कुनाखेत	८५	३९८	२१३	१८५	०	७०	१५	४.६८
पिपल कोइरेलथुमा	१	७	४	३	०	१	०	७.००
पिपल कोतल	५	३०	१८	१२	०	५	०	६.००
पिपल खरबारि	१	८	४	४	०	१	०	८.००
पिपल गैरीगाउँ	४०	२०८	१०३	१०४	१	३५	५	५.२०
पिपल गोपिगौडा	४०	२०२	१०१	१०१	०	३२	८	५.०५
पिपल चुलिगौडा	८	४१	२४	१७	०	७	१	५.१३
पिपल छिपछिपि	१९	९३	५४	३९	०	१८	१	४.८९
पिपल जामुनाकाट्टे	४	२२	११	११	०	२	२	५.५०
पिपल जाम्नाकाट्टे	४	२२	१३	९	०	४	०	५.५०
पिपल जिपु	१३४	६६२	३३३	३२९	०	११५	१९	४.९४
पिपल जोगिनिमेला	१	५	१	४	०	१	०	५.००
पिपल टान्सि	५	१७	९	८	०	५	०	३.४०
पिपल टासिं	१	७	४	३	०	१	०	७.००
पिपल ठुलाखोर्या	२	६	३	३	०	२	०	३.००
पिपल डयडाडा	३	१२	७	५	०	२	१	४.००
पिपल डाडाखाली	४	१८	७	११	०	४	०	४.५०
पिपल तल्ला बलाहान्न	१	६	२	४	०	१	०	६.००
पिपल थारकाट्टे	२७	१५४	९७	५७	०	२५	२	५.७०
पिपल थाकट्टि	१	४	४	०	०	१	०	४.००
पिपल दब्लाङ	३	१७	९	८	०	२	१	५.६७
पिपल दब्लाङ हपलल्नाखर्क	१	८	५	३	०	१	०	८.००
पिपल दयाडाडा	२५	१३८	७४	६४	०	२२	३	५.५२
पिपल दह	१	३	३	०	०	१	०	३.००
पिपल दुबेरी	११	५१	२८	२३	०	९	२	४.६४
पिपल धनाकारे	२	१०	५	५	०	२	०	५.००
पिपल पल्नाभिर	१	५	२	३	०	१	०	५.००
पिपल पाखापानी	१	४	२	२	०	१	०	४.००
पिपल पिर्यापाखा	५	२०	९	११	०	४	१	४.००
पिपल पुर्णागाउँ	१९	१२६	६२	६४	०	१७	२	६.६३
पिपल प्यालचिउरि	१	६	१	५	०	१	०	६.००
पिपल बगर	३	२०	१०	१०	०	३	०	६.६७
पिपल बयल्डाडा	२	१७	९	८	०	१	१	८.५०
पिपल बलाहान्न	३०	१६८	८३	८५	०	२५	५	५.६०
पिपल बसिनिगैरा	७	३३	१९	१४	०	६	१	४.७१
पिपल बसिन्टाकुरा	११	४७	२८	१९	०	१०	१	४.२७
पिपल बस्नेत टोल	११	६१	३०	३१	०	९	२	५.५५
पिपल बस्नेत डेरा	२	११	४	७	०	१	१	५.५०
पिपल बहुलेखोला	२	८	५	३	०	२	०	४.००

पिपल बाजापाटा	२	१२	८	४	०	१	१	६.००
पिपल बेलाइती पाखा	१	१	०	१	०	०	१	१.००
पिपल बेलौतीपाखा	८	३४	१६	१८	०	७	१	४.२५
पिपल बौलेखोला	१०	४९	३३	१६	०	९	१	४.९०
पिपल भलाचौर	१६	८२	४७	३५	०	१६	०	५.१३
पिपल भाटि	१०	४५	२९	१६	०	१०	०	४.५०
पिपल भैसिमेल्ला	२	५	३	२	०	२	०	२.५०
पिपल माटाकुरा	३	१५	९	६	०	३	०	५.००
पिपल मुखियाडेरा	१	४	१	३	०	१	०	४.००
पिपल मुरापाटा	१	७	३	४	०	१	०	७.००
पिपल मेलपोखरा	१	३	१	२	०	१	०	३.००
पिपल रत्तकाटे	२	१३	७	६	०	१	१	६.५०
पिपल रातडारा	७	३६	२३	१३	०	५	२	५.१४
पिपल रुखाबाड	७	२६	१२	१४	०	६	१	३.७१
पिपल रुन्यापानी	११	५७	२७	३०	०	१०	१	५.१८
पिपल रुन्यापानी कुनाखेत	१	५	३	२	०	१	०	५.००
पिपल लामाचौर	५८	२९०	१५२	१३८	०	५०	८	५.००
पिपल सेवा दब्बाड	१	१२	५	७	०	१	०	१२.००
पिपल सेवा बस्ती	३१	१५६	८०	७६	०	२७	४	५.०३
पिपल हरलतरि	१	९	३	६	०	१	०	९.००
पिपल हापुडेरा	३	१६	७	९	०	२	१	५.३३
पुरानागाउँ	६	३५	२१	१४	०	५	१	५.८३
पैयाबारा	३४	१४२	७१	७१	०	३२	२	४.१८
पोखरा	८०	४६९	२३६	२३३	०	७६	४	५.८६
पोखरी	२०	१०९	५८	५१	०	१८	२	५.४५
फदेल	४	२४	१०	१४	०	४	०	६.००
फेरा	६२	२८६	१५१	१३५	०	५४	८	४.६१
बजिङ्गा टोल	१२	५२	२९	२३	०	१२	०	४.३३
बजेनी डाडाँ	१	५	४	१	०	१	०	५.००
बडा गाउँ	११७	५७२	२८९	२८३	०	१०५	१२	४.८९
बन्कौर	१	५	३	२	०	१	०	५.००
बरापोखरा	४५	२०७	११०	९७	०	३८	७	४.६०
बर्माथान	२	३	१	२	०	०	२	१.५०
बस्तला	४	१७	८	९	०	१	३	४.२५
बाँफिकोट	७२	३८४	१८८	१९६	०	५८	१४	५.३३
बाँफीकोट	३	२५	१६	९	०	३	०	८.३३
बाँसताउली	१२	५६	२८	२८	०	१०	२	४.६७
बाँसथला	५८	३१४	१५४	१६०	०	५४	४	५.४१
बाइबाण	१	४	३	१	०	१	०	४.००
बागमारे	२	२४	१३	११	०	१	१	१२.००
बामने पोले	३	१२	३	९	०	१	२	४.००

बालुवा चौर	१	७	३	४	०	१	०	७.००
बालुवाचौर	१	७	३	४	०	१	०	७.००
बाहुन टोल	१९	८८	४६	४२	०	१९	०	४.६३
बाहुनचिउरि	१	४	१	३	०	१	०	४.००
बिराले	२	१३	६	७	०	२	०	६.५०
बुन्कौर	१	५	३	२	०	१	०	५.००
बेतेंनि	१	५	४	१	०	१	०	५.००
बेदखोला	१	२	१	१	०	१	०	२.००
ब्रसुत	१०	५८	२९	२९	०	१०	०	५.८०
भदे कामि	१	१	१	०	०	१	०	१.००
भम्पु	२	१५	६	९	०	२	०	७.५०
भलचौर	१०	५४	२७	२७	०	९	१	५.४०
भाग्ले	२०	८१	४२	३९	०	१७	३	४.०५
भारिखोला	३	१२	६	६	०	३	०	४.००
भुटाकुरा	२	८	७	१	०	२	०	४.००
भुवा टाकुरा	१४	८०	३६	४४	०	१४	०	५.७१
भुवाटाकुरा	५	२५	१४	११	०	५	०	५.००
भेडाखेत	२९	१०८	७१	३७	०	२७	२	३.७२
भेराखोर	७	४२	२३	१९	०	७	०	६.००
भेरि खोला	७	३९	२०	१९	०	६	१	५.५७
भोटनिघारे(पैयाबारा)	७	२०	१४	६	०	७	०	२.८६
मग्मा	३९५	२०२६	१०३६	९९०	०	३६१	३४	५.१३
मयरी	१८	९०	५१	३९	०	१७	१	५.००
माकराम	१	६	४	२	०	०	१	६.००
माथि गाउँ	२	९	५	४	०	२	०	४.५०
माथिगाउँ	४७	२१९	११९	१००	०	४१	६	४.६६
माथीमग्मा	१	५	२	३	०	१	०	५.००
माथीललो	१	५	३	२	०	१	०	५.००
माध्दारा	९	३९	२०	१९	०	९	०	४.३३
मेल खोली	१	२	१	१	०	१	०	२.००
मेलचौर	७	३२	१४	१८	०	७	०	४.५७
मेलपोखा	८	३०	१९	११	०	८	०	३.७५
मैचु	२७	१२८	७०	५८	०	२०	७	४.७४
मैनेरी	२६	१४४	७९	६५	०	२५	१	५.५४
मोच्या	५	२४	११	१३	०	४	१	४.८०
मोराबाड	१६	७६	४३	३३	०	१६	०	४.७५
यैरेनी	२	७	५	२	०	२	०	३.५०
रिङ्ग रोड	१	७	३	४	०	१	०	७.००
लगिम	१	४	३	१	०	१	०	४.००
लरचिउरा	६	२५	१८	७	०	६	०	४.१७
लहरेकाफल	२२	१२३	६८	५५	०	१९	३	५.५९

लागिम	१००	५१४	२६२	२५२	०	८६	१४	५.१४
लेखबाङ्ग	३७	१८१	९२	८९	०	३४	३	४.८९
लोछाबाङ्ग	१४	७६	३९	३७	०	१३	१	५.४३
ल्हापा	१२	५९	३३	२६	०	१०	२	४.९२
विउनटाकुरा	१	४	२	२	०	१	०	४.००
शिर्पा	१९	९४	४३	५१	०	१७	२	४.९५
शेन डाबाँ	१	६	३	३	०	१	०	६.००
सदन्मुरा	९	५१	२७	२४	०	९	०	५.६७
सन्बुरा	८	३५	२१	१४	०	८	०	४.३८
सलगारि	१	५	३	२	०	१	०	५.००
सल्डारा	५	२१	१०	११	०	४	१	४.२०
सल्लेचौर	१७	५७	२६	३१	०	१३	४	३.३५
ससुगाँरा	१९	७१	३९	३२	०	१९	०	३.७४
साँईकुमारी	४	२८	१६	१२	०	३	१	७.००
सानबुरा	१०	४५	२७	१८	०	१०	०	४.५०
सिमाचौर	२	१५	९	६	०	२	०	७.५०
सिम्तारु	९६	४८९	२६०	२२९	०	८६	१०	५.०९
सिचौर	१	५	३	२	०	०	१	५.००
सुनछरी	४	२७	१८	९	०	३	१	६.७५
सुनपोखरी	२५	१२२	६२	६०	०	२२	३	४.८८
सुनपोखरी टोल	१	३	१	२	०	१	०	३.००
सेजे	९०	३९३	१९९	१९४	०	८२	८	४.३७
सेराखेत	२	८	५	३	०	२	०	४.००
सेला	९	४३	२१	२२	०	९	०	४.७८
सेशीपातल	२	११	४	७	०	२	०	५.५०
सोवारा	३	१६	९	७	०	३	०	५.३३
स्याँला	७२	३९१	२०६	१८५	०	६७	५	५.४३
स्यानिदह	३५	१६२	८७	७४	१	२७	८	४.६३
स्यार्पु	७८	४२०	२१०	२१०	०	७४	४	५.३८
हर्लापोट	३	१२	६	६	०	३	०	४.००
हल्बाँदे	२२	१२८	६६	६२	०	२२	०	५.८२
जम्मा	४३५०	२११९०	१०९६७	१०२१८	५	३८५५	४९५	४.८७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.३ उमेर अनुसार जनसंख्या

उमेर र लिंगका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार ५ वर्षमुनिको २२५१ र ६० वर्ष माथिको कूल १९७८ रहेको देखिन्छ । लैंगिकताका आधारमा विभिन्न उमेर समुह अनुसार यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्या विवरण																			
	१ वर्ष मुनि				१-४ वर्ष सम्म				५-९ वर्ष सम्म				१०-१४ वर्ष सम्म				१५-१८ वर्ष सम्म			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	८२	७०	०	१५२	१२७	१०९	०	२३६	१०१	११९	०	२२०	६८	९०	०	१५८
२	०	०	०	०	२९०	२९३	०	५८३	२०८	१९२	१	४०१	३७२	३६४	०	७३६	१७८	१५५	०	३३३
३	०	०	०	०	४१	३९	१	८१	६७	४६	०	११३	६७	६२	०	१२९	५६	५२	०	१०८
४	०	१	०	१	७३	५२	०	१२५	८१	८५	०	१६६	७४	८५	०	१५९	६०	७९	०	१३९
५	०	०	०	०	११६	१०८	०	२२४	१२२	१०३	०	२२५	१०३	१३१	०	२३४	९०	८२	०	१७२
६	०	०	०	०	१५४	१३४	०	२८८	१८९	१६६	०	३५५	१७४	१६६	०	३४०	१२७	१३२	०	२५९
७	०	०	०	०	१४०	१४१	०	२८१	१७९	१६९	०	३४८	१९७	१९४	१	३९२	१५३	१३८	१	२९२
८	०	०	०	०	८३	७०	०	१५३	१००	७६	०	१७६	९७	१२५	०	२२२	१०७	१०३	०	२१०
९	०	०	०	०	१४०	९४	०	२३४	१४७	१०५	०	२५२	१२४	१०७	०	२३१	८५	५६	०	१४१
१०	०	०	०	०	७५	५४	०	१२९	८१	६२	०	१४३	९८	८६	०	१८४	८६	८१	०	१६७
जम्मा	०	१	०	१	११९४	१०५५	१	२२५०	१३०१	१११३	१	२४१५	१४०७	१४३९	१	२८४७	१०१०	९६८	१	१९७९

वडा नं.	उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्या विवरण																			
	१९-२४ वर्ष सम्म				२५-४५ वर्ष सम्म				४६-५९ वर्ष सम्म				६०-६९ वर्ष सम्म				७० वर्ष भन्दा माथि			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	१२०	११४	०	२३४	२३६	२२२	०	४५८	६१	६१	०	१२२	४४	३७	०	८१	२६	२३	०	४९
२	२१२	१७२	०	३८४	३५४	२७५	०	६२९	१२८	१२	०	२५०	१३८	१२५	०	२६३	६८	३८	०	१०६
३	१०३	९३	०	१९६	१७०	१६१	०	३३१	८७	७४	०	१६१	५८	५८	०	११६	२३	१७	०	४०
४	१३५	१२९	०	२६४	२३४	२०३	०	४३७	९७	१०१	०	१९८	४३	३५	०	७८	२४	९	०	३३
५	१२३	१२०	०	२४३	२०५	१९८	०	४०३	८१	८९	०	१७०	६९	८२	०	१५१	३३	३२	०	६५
६	१७२	२००	०	३७२	३३०	३१५	०	६४५	९७	१०१	०	१९८	११३	१०३	०	२१६	४९	४९	०	९८
७	२०२	१९०	०	३९२	३४५	३४३	१	६८९	११९	१२४	०	२४३	६८	४५	०	११३	३७	२४	०	६१
८	११४	१२३	०	२३७	२२४	२०३	०	४२७	५८	६६	०	१२४	२५	२५	०	५०	९	१५	०	२४
९	१६०	१५०	०	३१०	३३८	२९८	०	६३६	१०९	८७	०	१९६	८९	९३	०	१८२	५९	५५	०	११४
१०	११३	९१	०	२०४	१९७	१९८	०	३९५	८६	८६	०	१७२	३९	३७	०	७६	३१	३१	०	६२
जम्मा	१४५४	१३८२	०	२८३६	२६३३	२४१६	१	५०५०	९२३	९११	०	१८३४	६८६५	६४००	०	१३२६	३५९	२९३	०	६५२

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्र २११०७ (९९.६१ प्रतिशत) जनसंख्या नेपाली भाषा बोल्ने गरेको देखिन्छ । मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या																			
	नेपाली				भोजपुरी				गुरुङ				कुमाल				मगर			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	८६०	८३६	०	१६९६	३	६	०	९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	१९४४	१७३२	१	३६७७	३	१	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२
३	६७२	६०१	१	१२७४	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	८१४	७७०	०	१५८४	७	९	०	१६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	९४२	९४५	०	१८८७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१३९७	१३५३	०	२७५०	१	५	०	६	०	०	०	०	३	१	०	४	१	४	०	५
७	१४३९	१३६६	३	२८०८	१	१	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	८१७	८०६	०	१६२३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	१२४०	१०४०	०	२२८०	९	४	०	१३	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१	०	३
१०	८०४	७२४	०	१५२८	२	२	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१०९२९	१०१७३	५	२११०७	२६	२९	०	५५	०	०	०	०	३	१	०	४	३	७	०	१०

वडा नं.	मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या																			
	मैथिली				माझी				नेवारी				तामाङ				उर्दु			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	१	०	०	१	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१	०	०	१	०	१	०	१	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धर्मका आधारमा जनसंख्याको वर्गिकरण गर्दा यस गाउँपालिकामा इसाई, इस्लाम, किराँत, जैन, बौद्ध, शिख, हिन्दु धर्मावलम्बीहरूको बसोबास भएको पाइन्छ । ती मध्ये सबैभन्दा बढी हिन्दु:२०९१७ धर्मावलम्बीहरूको जनसंख्या रहेको छ भने सबैभन्दा कम जैन:० धर्म मात्रै जनसंख्या रहेको पाइन्छ । धर्म अनुसारका घरधुरी संख्या तथा जनसंख्यालाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण											
	हिन्दु				बौद्ध				इस्लाम			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	८५६	८४१	०	१६९७	८	२	०	१०	०	०	०	०
२	१९३३	१७१८	१	३६५२	१०	८	०	१८	०	०	०	०
३	६७१	६०२	१	१२७४	१	०	०	१	०	०	०	०
४	८११	७७१	०	१५८२	२	४	०	६	२	१	०	३
५	९३३	९३२	०	१८६५	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१३६७	१३०९	०	२६७६	५	१४	०	१९	०	०	०	०
७	१४३७	१३६४	३	२८०४	१	२	०	३	०	०	०	०
८	८१७	८०६	०	१६२३	०	०	०	०	०	०	०	०
९	१२१८	१०२८	०	२२४६	१८	६	०	२४	०	०	०	०
१०	७८९	७०९	०	१४९८	२	१	०	३	०	०	०	०
जम्मा	१०८३२	१००८०	५	२०९१७	४७	३७	०	८४	२	१	०	३

वडा नं.	धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण											
	किराँत				इसाई				शिख			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	१	०	१	४	९	०	१३	१	०	०	१
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	६	३	०	९	०	०	०	०
५	०	०	०	०	९	१३	०	२२	०	०	०	०
६	०	०	०	०	३३	४३	०	७६	०	०	०	०
७	०	०	०	०	२	२	०	४	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	१५	११	०	२६	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	१५	१६	०	३१	०	०	०	०
जम्मा	०	१	०	१	८४	९७	०	१८१	१	०	०	१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा सबै प्रकारका जातजातिहरूको बसोबास रहेको पाइन्छ । विभिन्न जातजातिहरू जस्तै गार्दिने, घले, दराई, अन्य, कमार, कामी, कुमाल, क्षेत्री, गुरुङ, घर्ती/भूजेल, छन्त्याल, ठकुरी, तामाङ, थकाली, दमाई/ढोली, दलित, नेवार, बादी, ब्रह्म/बरामो, ब्राम्हण, मगर, माँझी, मुस्लिम, राई, सन्यासी/दशनामी, साकी जातिहरूको बसोबास रहेकोमा सबैभन्दा बढी क्षेत्री:१३२६३ जातिको बाहुल्यता रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकाको जाति अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	बादी				ब्राह्मण				ब्रह्मु/ बरामो				क्षेत्री			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	१	०	०	१	२६	२२	०	४८	१	०	०	१	५८४	५९९	०	११८३
२	२०	१८	०	३८	१	४	०	५	०	०	०	०	१३९०	११८०	०	२५७०
३	२	३	०	५	१५	१०	०	२५	१	०	०	१	४८२	४३२	१	९१५
४	०	०	०	०	३६	३७	०	७३	१	१	०	२	४११	३६७	०	७७८
५	०	०	०	०	४८	३९	०	८७	०	०	०	०	४८७	५१६	०	१००३
६	१	०	०	१	२५	२३	०	४८	१	१	०	२	६३८	६१५	०	१२५३
७	०	०	०	०	१३	२०	०	३३	०	१	१	२	१३३७	१२७७	२	२६१६
८	०	०	०	०	९५	१०२	०	१९७	०	०	०	०	४७९	४६९	०	९४८
९	३	१	०	४	७१	४७	०	११८	२	३	०	५	८४६	६९०	०	१५३६
१०	०	०	०	०	९२	८३	०	१७५	०	०	०	०	२४३	२१८	०	४६१
जम्मा	२७	२२	०	४९	४२२	३८७	०	८०९	६	६	१	१३	६८९७	६३६३	३	१३२६३
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	दलित				दमाई/ढोली				दराई				गाईने			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	१९८	१७३	०	३७१	४४	४४	०	८८	०	०	०	०	०	०	०	०
२	३२२	३१३	१	६३६	९५	९५	०	१९०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	८९	७९	०	१६८	४	३	०	७	०	०	०	०	२	२	०	४
४	१८०	१७६	०	३५६	१७	१७	०	३४	०	०	०	०	०	०	०	०
५	११६	१०४	०	२२०	२	०	०	२	१	०	०	१	०	०	०	०
६	३०७	३०२	०	६०९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	५५	४२	०	९७	०	०	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०
८	२९	३३	०	६२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	२५४	२२८	०	४८२	२	१	०	३	५	५	०	१०	०	०	०	०
१०	२०८	१८३	०	३९१	९	१०	०	१९	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१७५८	१६३३	१	३३९२	१७३	१७०	०	३४३	७	५	०	१२	२	२	०	४
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	घले				घर्ती/भूजेल				कमार				कामी			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	४	७	०	११	०	१	०	१	९	१२	०	२१
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	६	२	०	८
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	१	०	१	०	०	०	०	२	०	०	२	१	०	०	१

वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	घले				घर्ती/भूजेल				कमार				कामी			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
६	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	४१	४४	०	८५
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	०	२
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२८	२९	०	५७
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	२	०	२	४	७	०	११	२	१	०	३	८७	८७	०	१७४
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	कुमाल				मगर				माँझी				मुस्लिम			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	१००	९७	०	१९७	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	९	५	०	१४	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	६१	५४	०	११५	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	१७९	१६३	०	३४२	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	२५०	२७१	०	५२१	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	२६	२२	०	४८	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	१५३	१४९	०	३०२	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	१	०	१	६३	६६	०	१२९	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	१४२	१२६	०	२६८	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	१	०	१	९८३	९५३	०	१९३६	०	०	०	०	०	०	०	०
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	नेवार				राई				सन्यासी/दशनामी				सार्की			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११	६	०	१७
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	८३	५८	०	१४१
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	नेवार				राई				सन्यासी/दशनामी				सार्की			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१४	६४	०	१५८
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	तामाङ				ठकुरी				गुरूङ				छन्त्याल			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	११	७	०	१८	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	४	६	०	१०	३	३	०	६	०	०	०	०
३	०	०	०	०	४९	५७	०	१०६	२	३	०	५	०	०	०	०
४	०	०	०	०	१०४	१०६	०	२१०	११	२१	०	३२	०	०	०	०
५	०	०	०	०	१०६	१२२	०	२२८	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	१	०	१	५९	५०	०	१०९	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	६	६	०	१२	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	३३	२४	०	५७	०	०	०	०
९	०	०	०	०	५	३	०	८	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	११२	१०६	०	२१८	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	१	०	१	४५६	४६३	०	९१९	४९	५१	०	१००	०	०	०	०
वडा नं.	जातिगत आधारमा जनसंख्याको विवरण															
	थकाली								अन्य							
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.७ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

गाउँबासीहरूले अपनाउने पेशालाई अध्ययन , अन्य पेशा, कुनै काम नगरेको, कृषि तथा खेती, घरधन्दा, ज्यालादारी , दक्ष रोजगारी, नोकरी, बेरोजगार, ब्यापार/व्यवसाय, विस्तारित आर्थिक काम/उद्योग, वैदेशिक रोजगार गरी १२ समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी अध्ययन :७१९८ पेशा गर्ने जनसंख्या रहेको पाइन्छ भने सबैभन्दा कम विस्तारित आर्थिक काम/उद्योग:९ कार्यमा संलग्न भएको पाइन्छ । विभिन्न पेशामा संलग्न जनसंख्यासम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	पेशा अनुसार जनसंख्या															
	कृषि तथा खेती				नोकरी				ज्यालादारी				दक्ष रोजगारी			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	३०१	३११	०	६२०	३०	१०	०	४०	१२	३	०	१५	१०	१	०	११
२	११०	५३	०	१६३	४६	१८	०	६४	१२३	६	०	१२९	१९	२	०	२१
३	२१५	२३४	०	४४९	३३	४	०	३७	२५	०	०	२५	४	१	०	५
४	१४६	१११	०	२५७	६५	२२	०	८७	८६	७	०	९३	१	१	०	२
५	२२१	८३	०	३०४	६१	१८	०	७९	११०	३	०	११३	०	०	०	०
६	२८८	५१३	०	८०१	६८	१८	०	८६	११३	२३	०	१३६	३	०	०	३
७	२८९	२५१	०	५४०	३६	१४	०	५०	१६७	३	१	१७१	७	१	०	८
८	२४०	४१०	०	६५०	३०	७	०	३७	१२१	१८	०	१३९	२	०	०	२
९	२१२	२९४	०	५०६	४४	१८	०	६२	९६	११	०	१०७	२१	८	०	२९
१०	२४५	२०२	०	४४७	३३	१२	०	४५	३९	३	०	४२	१	१	०	२
जम्मा	२२६७	२४७०	०	४७३७	४४६	१४१	०	५८७	८९२	७७	१	९७०	६८	१५	०	८३
वडा नं.	पेशा अनुसार जनसंख्या															
	वैदेशिक रोजगार				ब्यापार/व्यवसाय				विस्तारित आर्थिक काम/उद्योग				बेरोजगार			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	४८	१	०	४९	६	७	०	१३	२	०	०	२	९६	८०	०	१७६
२	१२९	३	०	१३२	३६	१२	०	४८	१	१	०	२	५४५	१४८	०	६९३
३	५७	०	०	५७	८	३	०	११	०	०	०	०	३३	५	०	३८
४	६०	३	०	६३	१८	१५	०	३३	०	०	०	०	४१	१३	०	५४
५	५९	६	०	६५	४	३	०	७	०	०	०	०	७५	११	०	८६
६	१२४	६	०	१३०	२२	१३	०	३५	०	०	०	०	११७	५२	०	१६९
७	९२	१४	०	१०६	१७	९	०	२६	०	०	०	०	१६	५	०	२१
८	३५	०	०	३५	०	०	०	०	०	०	०	०	३४	४	०	३८
९	२२९	४५	०	२७४	१३	७	०	२०	५	०	०	५	६७	११	०	७८
१०	६९	१०	०	७९	२	२	०	४	०	०	०	०	२८	५	०	३३
जम्मा	९०२	८८	०	९९०	१२६	७१	०	१९७	८	१	०	९	१०५२	३३४	०	१३८६
वडा नं.	पेशा अनुसार जनसंख्या															
	घरधन्दा				अध्ययन				अन्य पेशा				कुनै काम नगरेको			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	३	४९	०	५२	१५८	१७६	०	३३४	०	३	०	३	१९९	१९६	०	३९५
२	९९	७११	०	८१०	६०४	५६०	१	११६५	१२	३	०	१५	२२४	२१९	०	४४३
३	३३	१२६	०	१५९	१९४	१६५	०	३५९	३	२	०	५	६७	६२	१	१३०
४	९	२३७	०	२४६	२७१	२८५	०	५५६	१९	३	०	२२	१०५	८२	०	१८७
५	६	४०७	०	४१३	३७२	३८४	०	७५६	२	१	०	३	३२	२९	०	६१
६	२	८४	०	८६	४९५	४९४	०	९८९	१८	४	०	२२	१५५	१५९	०	३१४
७	५	३४८	०	३५३	५६८	५०५	२	१०७५	१३	५	०	१८	२३०	२१३	०	४४३
८	१	१	०	२	२७६	३०५	०	५८१	०	०	०	०	७८	६१	०	१३९
९	४२	२२२	०	२६४	४१७	३७२	०	७८९	५	२	०	७	१००	५५	०	१५५
१०	९	१७४	०	१८३	३२३	२७१	०	५९४	६	२	०	८	५१	४४	०	९५
जम्मा	२०९	२३५९	०	२५६८	३६७८	३५१७	३	७१९८	७८	२५	०	१०३	१२४१	११२०	१	२३६२

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकाको अपाङ्गता जनसंख्याको स्थितिका सन्दर्भमा केही छैन, दीर्घरोगी, दृष्टिविहिन, बहिरा, बहुअपाङ्गता, शारीरिक अपाङ्गता, सुस्त मनस्थिति गरी विभाजन गरिएको छ । ती मध्ये सबैभन्दा बढी केही छैनः २०४९३ भएको पाइन्छ । अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्यासम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	अपाङ्गताका प्रकारहरु											
	शारीरिक अपाङ्गता				दृष्टिविहिन				बहिरा			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	२१	२४	०	४५	१	१	०	२	२	१	०	३
२	८३	४६	०	१२९	१७	१४	०	३१	११	५	०	१६
३	२१	७	०	२८	३	३	०	६	२	८	०	१०
४	१७	१३	०	३०	१	१	०	२	३	०	०	३
५	९	५	०	१४	१	३	०	४	२	०	०	२
६	२५	१०	०	३५	३	१	०	४	६	५	०	११
७	२६	२१	०	४७	५	५	०	१०	७	५	०	१२
८	१०	१३	०	२३	३	०	०	३	१	३	०	४
९	१३	१३	०	२६	८	२	०	१०	५	३	०	८
१०	१६	१६	०	३२	३	६	०	९	३	१०	०	१३
जम्मा	२४१	१६८	०	४०९	४५	३६	०	८१	४२	४०	०	८२

वडा नं.	अपाङ्गताका प्रकारहरु															
	सुस्त मनस्थिति				बहुअपाङ्गता				दीर्घरोगी				केही छैन			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
१	०	०	०	०	१	१	०	२	२	३	०	५	८३८	८१५	०	१६५३
२	७	२	०	९	५	३	०	८	५	३	०	८	१८२०	१६६३	१	३४८४
३	२	३	०	५	२	१	०	३	३	०	०	३	६३९	५८०	१	१२२०
४	१	१	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	७९९	७६४	०	१५६३
५	०	१	०	१	०	०	०	०	२	६	०	८	९२८	९३०	०	१८५८
६	३	७	०	१०	१	०	०	१	७	१४	०	२१	१३६०	१३२९	०	२६८९
७	२	०	०	२	१	३	०	४	३	३	०	६	१३९६	१३३१	३	२७३०
८	२	१	०	३	२	१	०	३	०	०	०	०	७९९	७८८	०	१५८७
९	३	५	०	८	०	०	०	०	२	१	०	३	१२२०	१०२१	०	२२४१
१०	२	५	०	७	१	१	०	२	१	०	०	१	७८०	६८८	०	१४६८
जम्मा	२२	२५	०	४७	१३	१०	०	२३	२५	३०	०	५५	१०५७९	९९०९	५	२०४९३

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.९ बसाई सराई सम्बन्धी विवरण

बसाईसराई गर्नुको कारणमा अन्य पारिवारिक कारण,आर्थिक अवसर,नोकरी र पेशा र व्यवसाय,रोजगारी,विवाह,शिक्षा,सुबिधाको लागि,सुरक्षा गरी वर्गीकरण गरी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	बसाईसराई स्थायी	बसाईसराई अस्थायी	बसाई सराई गर्नुको कारण अनुसार घरधुरी							
			रोजगारी	शिक्षा	आर्थिक अवसर	सुरक्षा	नोकरी र पेशा र व्यवसाय	विवाह	अन्य पारिवारिक कारण	सुबिधाको लागि
१	२७६	५०	४९	६६	२३०	२०८	१४१	१८१	१८४	११५
२	६९५	२८	१२८	७२	५७	११८	१८१	६९	१००	९५
३	३२७	७	८९२	१३९	६८	११९	१२३	१९२	१४६	१४३
४	३११	४	२४	१३	४६	१०	३४	५	२८	६८
५	३७०	८	१४२	१६६	२३	४७	१५०	२४६	१३०	७३
६	५२५	१०	५०	२३	११६	२७६	६९	७०	०	५४
७	४९९	२५	३०४	२६	३४६	३९३	४९	३	०	२४
८	२९७	२	२४	५१	२१६	३	२४	०	०	०
९	५११	५९	१२९	७३	१३४	२३३	३००	९५	११६	१६१
१०	३३५	३	३	०	३	२४	३	३	६५	०
जम्मा	४१४६	१९६	१७४५	६२९	१२३९	१४३१	१०७४	८६४	७६९	७३३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१० उमेर अनुसार वैवाहिक स्थिति विवरण

यस गाउँपालिकाको वैवाहिक स्थितिको सन्दर्भमा कुरा गर्दा एक विवाह, छुट्टिएको, नखुलेको, पुर्नविवाह, बहुविवाह, विधुर/विधुवा, विवाह नभएका, सम्बन्ध विच्छेद गरी ८ वटा समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । विभिन्न उमेर समूह अनुसार जनसंख्याको वैवाहिक स्थिति लैङ्गिकताको आधारमा वर्गीकरण गरी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वैवाहिक स्थिति	उमेर अनुसार वैवाहिक स्थिति विवरण											
	११-१५ वर्ष सम्म				१६-२४ वर्ष सम्म				२५-४० वर्ष सम्म			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
विवाह नभएका	१०५५	१०३३	१	२०८९	१२२९	९१२	१	२१४२	२२५	१४७	०	३७२
एक विवाह	४	१२	०	१६	६२७	८६३	०	१४९०	१८२९	१६२१	१	३४५१
बहुविवाह	०	०	०	०	२	३	०	५	२२	१२	०	३४
पुर्नविवाह	०	१	०	१	०	१	०	१	६	६	०	१२
विधुर/विधुवा	०	०	०	०	१	०	०	१	२	८	०	१०
सम्बन्ध विच्छेद	०	०	०	०	१	४	०	५	५	६	०	११
छुट्टिएको	०	०	०	०	०	१	०	१	१	२	०	३
नखुलेको	१८	२२	०	४०	४२	४०	०	८२	४३	४८	०	९१
जम्मा	१०७७	१०६८	१	२१४६	१९०२	१८२४	१	३७२७	२१३३	१८५०	१	३९८४
वैवाहिक स्थिति	उमेर अनुसार वैवाहिक स्थिति विवरण											
	४१-६० वर्ष सम्म				६१-७५ वर्ष सम्म				७५ वर्षभन्दा माथि			
	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज	पु	म	अ	ज
विवाह नभएका	२८	२९	०	५७	२०	१२	०	३२	३	३	०	६
एक विवाह	१०७८	१०४६	०	२१२४	४५९	४१९	०	८७८	७६	५१	०	१२७
बहुविवाह	३८	१२	०	५०	२६	७	०	३३	७	०	०	७
पुर्नविवाह	१०	३	०	१३	८	३	०	११	२	०	०	२
विधुर/विधुवा	८	२६	०	३४	११	३२	०	४३	८	८	०	१६
सम्बन्ध विच्छेद	०	२	०	२	२	०	०	२	०	०	०	०
छुट्टिएको	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
नखुलेको	३२	३०	०	६२	१४	१९	०	३३	१	२	०	३
जम्मा	११९४	११४९	०	२३४३	५४०	४९२	०	१०३२	९७	६४	०	१६१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.११ पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिता स्थिति

पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिताका सन्दर्भमा घरायसी खर्चको निर्णय कार्यमा महिला र पुरुष दुवैको सबैभन्दा बढी सहभागिता रहेका छन् । महिला र पुरुषले गर्ने घरायसीको प्रकार तथा लैङ्गिक सहभागिता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

वडा नम्बर	कार्य											
	घर व्यवहार सम्बन्धी विषयको निर्णय			घरायसी काममा संलग्न			बैठकमा सहभागिता			उपभोक्ता समितिका सहभागिता		
	पु	म	द	पु	म	द	पु	म	द	पु	म	द

१	१६	१०७	५१	६९	१८८	६९	६४	२४२	२०	८८	२२४	१४	९४	२२४	८	१०८	२११	७	३३	२८८	५
२	९३	४९६	१३४	७२	१३०	५२१	१९०	४४४	८९	२०८	३९९	११६	१६५	४६३	९५	१८८	४५१	८४	६५	२८३	३७५
३	२७	१०८	१९९	७०	७२	१९२	४८	२३३	५३	५५	२२८	५१	५२	२४१	४१	४७	२४७	४०	२७	६३	२४४
४	२६	९५	१९४	८१	७६	१५८	२०५	९१	१९	७८	२२१	१६	५८	२२९	२८	८३	२०७	२५	३१	८१	२०३
५	६१	७१	२४६	६२	१०४	२१२	१०६	२२७	४५	७९	२४९	५०	७२	२६३	४३	९४	२२७	५७	२४	८०	२७४
६	३३	२६५	२३७	३३६	३२	१६७	२७१	२२१	४३	३०६	२०२	२७	२७	२३३	२९	२४०	२६०	३५	६२	२०६	२६७
७	४१	९२	३९१	७३	८६	३६५	३१७	१४०	६७	१५४	३००	७०	६९	३८८	६७	९७	३४२	८५	३६	३३	४५५
८	९	९	२८१	५	२०	२७४	११९	२६	१५४	११०	६०	१२९	७	२९०	२	८	१८	२७	६	१३	२८०
९	२१	१६९	३८०	१९	२००	३५१	१८	४१७	१३५	१९	४३९	११२	२१	४४०	१०९	२५	४०४	१४१	१५	७८	४७७
१०	३५	९६	२०७	७८	४०	२२०	५२	१८६	१००	३१	२४१	६६	२९	२३६	७३	३६	२२९	७३	३५	१५	२८८
जम्मा	५१	१५०	२३२	८६	९४	२५२	१३९	२२२	७२	११२	२५६	६५	८४०	३००	४९	९२	२५९	८२०	३३	११४	२८६
	४	८	०	५	८	९	०	७	५	८	३	१		७	५	६	६		४	०	८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१२ स्वामित्व घर वा बेघर

यस गाउँपालिकामा घर भएका कुल परिवार संख्या ४३२९ र घर नभएका कुल परिवार संख्या २१ रहेको छ।

सि.नं.	वडा नं.	भएका	नभएका
१	१	३२७	७
२	२	७१५	८
३	३	३३४	०
४	४	३१४	१
५	५	३७८	०
६	६	५३३	२
७	७	५२४	०
८	८	२९९	०
९	९	५६७	३
१०	१०	३३८	०
जम्मा		४३२९	२१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१३ घरको उमेर अनुसार रिपोर्ट

घरको उमेरलाई ०-५ वर्ष, ११-२० वर्ष, २१-३० वर्ष, ३१-४० वर्ष, ४१-५० वर्ष, ५० वर्ष भन्दा माथि, ६-१० वर्षमा विभाजन गरिएको छ । जस मध्य घरधुरी सर्वेक्षणका आधारमा सबै भन्दा बढी ६-१० वर्ष उमेरका घर रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	घरको उमेर						
	०-५ वर्ष	६-१० वर्ष	११-२० वर्ष	२१-३० वर्ष	३१-४० वर्ष	४१-५० वर्ष	५० वर्ष भन्दा माथि
१	९१	१६३	४६	२३	९	१	१
२	११४	१६७	१५७	११५	७१	६२	३७
३	७२	१०९	८५	४२	१८	६	२
४	५२	७१	७०	५६	३१	२२	१३
५	४१	११५	१६७	४४	९	१	१
६	१२४	१३०	११९	९८	३७	१७	१०

७	१७९	१२९	१११	७०	१९	१०	६
८	७	५४	१०६	७८	३७	१३	४
९	१०८	३२४	८५	३९	७	०	७
१०	३४	११५	१२९	५१	७	२	०
जम्मा	८२२	१३७७	१०७५	६१६	२४५	१३४	८१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१४ घरको अवस्था अनुसार रिपोर्ट

घरको अवस्थालाई हेरेर जिर्ण, भित्तामा चिरा, हालै तला थपेको, हालै निर्माण गरेको, हालै मर्मत गरेको मा विभाजन गरिएको छ। जस मध्य घरधुरी सर्वेक्षणका आधारमा सबै भन्दा बढी घरको अवस्था हालै मर्मत गरेको रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	घरको अवस्था				
	हालै मर्मत गरेको	हालै तला थपेको	जिर्ण	भित्तामा चिरा	हालै निर्माण गरेको
१	१०७	६७	१४०	२	१८
२	१७५	७	२५०	१४	२७७
३	१२३	२९	८०	५६	४६
४	१६८	६	३४	१४	९३
५	१५६	१५	१५३	३	५१
६	१४०	२४	७४	२५	२७२
७	१५०	३७	९३	६२	१८२
८	४	१०	१८५	१०	९०
९	२५४	१३६	११४	५	६१
१०	१४९	२३	१४९	४	१३
जम्मा	१४२६	३५४	१२७२	१९५	११०३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१५ घर सडक सुविधा अनुसार रिपोर्ट

घरधुरी अनुसार घरनजीक सडक सुविधा छ या छैन सम्बन्धी विवरण वडा अनुसार देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	छ	छैन
१	१०६	२२८
२	२५९	४६४
३	१५१	१८३
४	१२८	१८७
५	५७	३२१
६	२९९	२३६
७	५९	४६५
८	१७६	१२३
९	४४३	१२७
१०	१३	३२५

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१६ जग्गाको प्रकार अनुसार

घरको जग्गाको प्रकार अनुसार अन्य(खुलाउने), फ्रेम ढाँचा, माटो र ढुंगा, लोड बेरिङ्ग, सिमेन्ट र ढुंगा मा विभाजन गरिएको छ जस मध्य सबै भन्दा बढी घरको जग्गाको प्रकार माटो र ढुंगा रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	जग्गाको प्रकार				
	माटो र ढुंगा	सिमेन्ट र ढुंगा	फ्रेम ढाँचा	लोड बेरिङ्ग	अन्य(खुलाउने)
१	२८९	४४	१	०	०
२	७१२	५	४	१	१
३	३२३	१०	०	०	१
४	२९६	१२	०	६	१
५	३७०	८	०	०	०
६	५२५	१०	०	०	०
७	५१७	५	१	१	०
८	२९७	२	०	०	०
९	५४१	२९	०	०	०
१०	३३७	०	०	०	१
जम्मा	४२०७	१२५	६	८	४

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१७ छुटै भान्सा कोठा अनुसार रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार घरमा छुटै भान्सा कोठा छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा छुटै भान्सा कोठा भएको घरधुरी संख्या ८०६ र छुटै भान्सा कोठा नभएको घरधुरी संख्या ३५४४ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	११०	२२४	०
२	६४	६५९	०
३	३७	२९७	०
४	११०	२०५	०
५	४४	३३४	०
६	२९३	२४२	०
७	६७	४५७	०
८	४	२९५	०
९	५८	५१२	०
१०	१९	३१९	०
जम्मा	८०६	३५४४	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१८ बाढी, पहिरो आदिको जोखिम क्षेत्रका अनुसार रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा घर नजिक कुनै बाढी, पहिरो आदिको जोखिम क्षेत्र छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा बाढी, पहिरो आदिको जोखिम भएको घरधुरी संख्या ८५४ र जोखिम नभएको घरधुरी संख्या २५६८ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	८	५८	२६८
२	२९५	३५८	७०
३	२२	३००	१२
४	१०१	१९४	२०
५	१५	३५८	५
६	८	७८	४४९
७	२४४	२७८	२
८	२३	२७५	१
९	१३३	४१४	२३
१०	५	२५५	७८
जम्मा	८५४	२५६८	९२८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.१९ भवन संहिता अनुसार निर्माण भएको भवनको बारेमा जानकारी

यस गाउँपालिकामा भवन संहिताको अनुसार भवन निर्माण भएको छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा भवन संहिताको अनुसार भवन निर्माण भएको घरधुरी संख्या ७८ र भवन संहिताको अनुसार भवन निर्माण नभएको घरधुरी संख्या २९६८ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	०	३२	३०२
२	७	५२०	१९६
३	२५	२९१	१८
४	९	२६०	४६
५	३	३६५	१०
६	१	५४	४८०
७	६	५१५	३
८	१	२९८	०
९	२५	५१७	२८
१०	१	११६	२२१
जम्मा	७८	२९६८	१३०४

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२० भवन संहिताको बारेमा जानकारी अनुसार रिपोर्ट

भवन संहिताको बारेमा जानकारी छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा भवन संहिताको बारेमा जानकारी भएको घरधुरी संख्या १०४ र भवन संहिताको बारेमा जानकारी नभएको घरधुरी संख्या २८६१ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	१	२१	३१२
२	२	४८८	२३३

३	७१	२४८	१५
४	३	२६०	५२
५	३	३७३	२
६	२	४४	४८९
७	१	५२१	२
८	१	२९८	०
९	१९	५२४	२७
१०	१	८४	२५३
जम्मा	१०४	२८६१	१३८५

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२१ अनुमतिपत्र र नक्सापास रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा भवन निर्माणको अनुमतिपत्र र नक्सापास छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा अनुमतिपत्र र नक्सापास भएको घरधुरी संख्या १८३ र अनुमतिपत्र र नक्सापास नभएको घरधुरी संख्या २७४९ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	०	१७	३१७
२	२	४६५	२५६
३	१४१	१७८	१५
४	४	२६४	४७
५	२	३७५	१
६	१	४०	४९४
७	१	५२१	२
८	०	२९९	०
९	३०	५०८	३२
१०	२	८२	२५४
जम्मा	१८३	२७४९	१४१८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२२ घरछेउमा खुल्ला र सुरक्षित क्षेत्र

घरछेउमा खुल्ला र सुरक्षित क्षेत्र छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा खुल्ला र सुरक्षित क्षेत्र भएको घरधुरी संख्या १११३ र नभएको घरधुरी संख्या १८३१ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	१५	२	३१७
२	४८	४१३	२६२
३	१८७	१२९	१८
४	१३१	१३९	४५
५	२३६	१४२	०
६	३५	१०	४९०
७	१२७	३९४	३
८	१०	२८९	०
९	२५९	२८४	२७
१०	६५	२९	२४४
जम्मा	१११३	१८३१	१४०६

३.२३ भुकम्प आएको बेला तपाईंको घर भित्रका सुरक्षित स्थानहरु

भुकम्प आएको बेला तपाईंको घर भित्रका सुरक्षित स्थानहरु पहिचान गर्नु भएको छ/छैन भन्ने सम्बन्धी सुचना संकलन गर्दा सुरक्षित स्थानहरु पहिचान गर्नु भएको घरधुरी संख्या ९५८ र पहिचान नभएको घरधुरी संख्या १९८४ रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	१	१५	३१८
२	५	४५९	२५९
३	६८	२४३	२३
४	१८९	७८	४८
५	२३१	१४६	१
६	४	३८	४९३
७	१७५	३४६	३
८	४	२९५	०
९	२७९	२५६	३५
१०	२	१०८	२२८
जम्मा	९५८	१९८४	१४०८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२४ जाडोमा न्यानो लुगा तथा ओड्ने-ओछ्याउने कपडाको जोहो गर्न सक्ने परिवार संख्या

यस गाउँपालिकामा जाडोमा न्यानो लुगा तथा ओड्ने-ओछ्याउने कपडाको जोहो गर्न सक्ने परिवार संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	जाडोमा न्यानो लुगा तथा ओड्ने-ओछ्याउने कपडाको जोहो गर्न सक्छ?	
		सक्छ	सक्दैन
१	३३४	२७५	५९
२	७२३	६२८	९५
३	३३४	१९७	१३७
४	३१५	२४२	७३
५	३७८	३७६	२
६	५३५	४९२	४३
७	५२४	४८१	४३
८	२९९	२९०	९
९	५७०	५६२	८
१०	३३८	३३६	२
जम्मा	४३५०	३८७९	४७१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२५ आवश्यकता अनुसार झुलको व्यवस्था गर्न सक्ने परिवार संख्या

यस गाउँपालिकामा आवश्यकता अनुसार झुलको व्यवस्था गर्न सक्ने परिवार संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	झुल	
		छ	छैन
१	३३४	२२७	१०७
२	७२३	५६१	१६२
३	३३४	२३५	९९
४	३१५	२८३	३२
५	३७८	३६६	१२
६	५३५	४८८	४७
७	५२४	४८२	४२
८	२९९	२८९	१०
९	५७०	५५९	११
१०	३३८	३३४	४
जम्मा	४३५०	३८२४	५२६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

३.२७ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित विवरण

यस गाउँपालिकामा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसंख्यामा जेष्ठ नागरिकको हकमा ६४८, एकल महिलाको हकमा ० र अपाङ्गको हकमा ० रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि नं.	वडा नं.	परिवार	जेष्ठ नागरिकको हकमा			एकल महिलाको हकमा			अपाङ्गको हकमा		
			छ	छैन	जवाफ छैन	छ	छैन	जवाफ छैन	छ	छैन	जवाफ छैन
१	१	१७१०	५७	१६५३	०	०	०	१७१०	०	०	१७१०
२	२	३६८५	१२७	३५५८	०	०	०	३६८५	०	०	३६८५
३	३	१२७५	२५	१२५०	०	०	०	१२७५	०	०	१२७५
४	४	१६००	४०	१५६०	०	०	०	१६००	०	०	१६००
५	५	१८८७	६३	१८२४	०	०	०	१८८७	०	०	१८८७
६	६	२७७१	११३	२६५८	०	०	०	२७७१	०	०	२७७१
७	७	२८११	५८	२७५३	०	०	०	२८११	०	०	२८११
८	८	१६२३	३१	१५९२	०	०	०	१६२३	०	०	१६२३
९	९	२२९६	८५	२२११	०	०	०	२२९६	०	०	२२९६
१०	१०	१५३२	४९	१४८३	०	०	०	१५३२	०	०	१५३२
जम्मा		२११९०	६४८	२०५४२	०	०	०	२११९०	०	०	२११९०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.आर्थिकअवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

४.१.१ पारिवारिक आम्दानी

यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको पारिवारिक आयश्रोतलाई अन्य , उद्योग , कृषि तथा फलफूल, घर भाडा बापत प्राप्त रकम, ज्याला/मजदुरी , पेन्सन, विप्रेषण (विदेशबाट पठाएको रकम) , व्याज , व्यापार/व्यवसाय , सवारी साधन , सेवा/नोकरी गरी ११ समूहमा विभाजन गरिएको छ । ती मध्ये सबैभन्दा बढी औषत आम्दानी ज्याला/मजदुरी बाट हुने गरेको पाइन्छ । सबैभन्दा कम औषत आम्दानी पेन्सनबाट हुने गरेको पाइन्छ । आम्दानीका श्रोतहरू, औषत आम्दानी तथा घरधुरी सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायकोतालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	आम्दानीका श्रोतहरू	औषत आम्दानी रकम (रु.)	घरधुरी	प्रतिशत
१	कृषि तथा फलफूल	४९५१००.००	३४	३.८८
२	व्यापार/व्यवसाय	२२६४६००.००	३७	१७.७६
३	सेवा/नोकरी	१०७७४००.००	४३	८.४५
४	ज्याला/मजदुरी	६९७२७०७.००	४२४	५४.६८
५	विप्रेषण (विदेशबाट पठाएको रकम)	१७९३५००.००	३४	१४.०६
६	घर भाडा बापत प्राप्त रकम	२०६६.००	२	०.०२
७	उद्योग	८८८.००	१	०.०१
८	व्याज	२००००.००	१	०.१६
९	पेन्सन	०.००	०	०
१०	सवारी साधन	०.००	०	०
११	अन्य	१२५६००.००	१३	०.९८
जम्मा		१२७५१८६१		१००

आम्दानी अनुसार परिवार

आम्दानीको आकारलाई रु.४० हजार भन्दा कम, रु.४०-६० हजारसम्म, रु.६०-८० हजारसम्म, रु.८० हजार-१ लाखसम्म, रु.१ लाख देखि डेढ लाख सम्म, रु.डेढ लाख देखि २ लाख सम्म र रु.२ लाख भन्दा बढी गरी ७ वटा समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । आय आकारका आधारमा परिवार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	आम्दानीको आकार	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	रु. ४० हजार भन्दा कम	४२८३	९८.४६
२	रु. ४०-६० हजारसम्म	४१	०.९४
३	रु. ६०-८० हजारसम्म	४	०.०९
४	रु. ८० हजार-१ लाखसम्म	५	०.११
५	रु. १ लाख देखी डेढ लाखसम्म	५	०.११
६	रु. डेढ लाख देखी २ लाख सम्म	९	०.२१
७	रु. २ लाख भन्दा बढी	३	०.०७
जम्मा		४३५०	९९.९९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.२ खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य उपलब्धता

यस गाउँपालिकाको खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य उपलब्धता सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	आफ्नो जग्गा आफैले खेती गरेको					
	वर्षभरि नै पुग्ने र बचत समेत हुने	१०-१२ महिना सम्म	७-९ महिना सम्म	४-६ महिना सम्म	३ महिना भन्दा कम	उत्पादन गर्दिन/छैन
१	०	१७	२१	९०	१९२	१४
२	५३	१४२	१३३	२३५	११६	४४
३	१६	२४	७५	१४७	६३	९
४	८	२१	२३	१३०	४३	९०
५	९	५३	७५	१८८	५०	३
६	५	३१	८७	१७६	२१६	२०
७	२७	१५	५६	२९२	१२३	११
८	३	७	५९	१८८	३८	४
९	१६५	२००	१७२	२९	२	२
१०	११	२०	१२४	१७४	९	०
जम्मा	२९७	५३०	८२५	१६४९	८५२	१९७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.३ पारिवारिक खर्च विवरण

जनसंख्याको पारिवारिक व्यायका सन्दर्भमा कुरा गर्दा अन्य खर्च, ईन्धन खर्च, औषधी खर्च, कृषि सामाग्री खर्च, घरभाडा खर्च, चाडपर्व खर्च, पढाई (बच्चाहरुको) खर्च, मनोरन्जन खर्च, यातायात खर्च, लाउन (लत्ताकपडा) खर्च शिर्षकमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । उल्लेखित शिर्षकहरुमध्ये सबैभन्दा बढी खर्च पढाई (बच्चाहरुको) खर्च मा भएको पाइन्छ भने सबैभन्दा कम घरभाडा खर्च शिर्षकमा भएको पाइन्छ । खर्चका शिर्षकहरु तथा औषत वार्षिक खर्च सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	खर्च विवरण	औषत वार्षिक खर्च रकम (रु.)	घरधुरी	प्रतिशत
१	लाउन (लत्ताकपडा) खर्च	५८९५७५००.००	२१४०	२६.९९
२	औषधी खर्च	५१००३१९०.००	१५४५	२३.३५
३	पढाई (बच्चाहरुको) खर्च	६२४८९६७९.००	१४०३	२८.६१
४	ईन्धन खर्च	४८८४८९१.००	१६७	२.२४
५	मनोरन्जन खर्च	३५३८७६७.००	३०९	१.६२
६	यातायात खर्च	९९०४१६६.००	६९८	४.५३
७	चाडपर्व खर्च	२१२४९०३०.००	९६८	९.७३
८	घरभाडा खर्च	१५०२५४८.००	३६	०.६९
९	कृषि सामाग्री खर्च	१६७८१६२.००	४१४	०.७७
१०	अन्य खर्च	३२३५८४३.००	२१०	१.४८
जम्मा		२१८४४३७७६		१००.०१

४.१.४ वैदेशिक रोजगारीको अवस्था

वैदेशिक रोजगारीको सन्दर्भमा बैदेशिक रोजगारीको लागि गएको देश, रोजगारीको लागि विदेशमा बसेको अवधि तथा विदेश जानुको उद्देश्य गरी विश्लेषण गरिएको छ । जस अनुसार सबैभन्दा बढी मा गएका र सबैभन्दा कम देशमा गएको पाइन्छ । विदेश जानुको उद्देश्य अनुसार का लागि विदेश जानेको संख्या बढी भएको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	वैदेशिक रोजगारी गएका जनसंख्या				गएको देश			अवधि अनुसार वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या				बिदेश जानुको उद्देश्य	
	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	भारत	दुबाई	अमेरिका	३ बर्ष भन्दा कम	३-५ बर्ष	५-१० बर्ष	१० बर्ष बढी	शिक्षा	रोजगार
१	४८	१	०	४९	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	१२९	३	०	१३२	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	५७	०	०	५७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	६०	३	०	६३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	५९	६	०	६५	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१२४	६	०	१३०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	९२	१४	०	१०६	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	३५	०	०	३५	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	२२९	४५	०	२७४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	६९	१०	०	७९	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	९०२	८८	९९०	९९०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.५ घर/भवनको स्वामित्वको अनुसारमा रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा कुल ४३५० घरधुरी मध्ये ४३२९ निजी, १७ घर भाडामा, सार्वजनिक जग्गा मा १ घर, भोगचलनमा २ वटा, सस्थागत हिसाबमा १ र अन्य मा ० रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	घर/भवनको स्वामित्वको अनुसारमा रिपोर्ट					
	निजी	भाडा	सार्वजनिक जग्गामा	भोगचलनमा रहेको तर स्थायी पूर्जा प्राप्त भै नसकेको	संस्थागत	अन्य
१	३२७	६	०	०	१	०
२	७१५	६	१	१	०	०

३	३३४	०	०	०	०	०
४	३१४	१	०	०	०	०
५	३७८	०	०	०	०	०
६	५३३	२	०	०	०	०
७	५२४	०	०	०	०	०
८	२९९	०	०	०	०	०
९	५६७	२	०	१	०	०
१०	३३८	०	०	०	०	०
जम्मा	४३२९	१७	१	२	१	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.६ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न किसिमका प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका व्यक्तिहरु बस्दै आइरहेका छन् जस अन्तर्गत सूचना तथा प्रविधि, सिलाई बुनाई, बुटिक, सृंगार, पार्लर आदि, म्यासन, निर्माण सम्बन्धी, कार्पेन्ट्री, प्लम्बिंग, इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाइल र मेकानिक्स, कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि), जनस्वास्थ्य सम्बन्धी, पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी, वन सम्बन्धी, पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार, होटल सम्बन्धी, सवारी चालक, हस्तकला सम्बन्धी, चित्रकला, फोटोग्राफी, अन्य (खुलाउने), कुनै सीप/तालिम नभएको पर्दछ।

वडा नं.	प्राविधिक मानव संसाधनको विवरण															
	कृषि सम्बन्धी				स्वास्थ्य सम्बन्धी				मेकानिकल मर्मत				लुगा सिउने			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	४	२	०	६	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१
४	०	०	०	०	०	७	०	७	०	०	०	०	०	०	०	०
५	१	३	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	१	१	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	८	६	०	१४	०	७	०	७	०	०	०	०	१	०	०	१

वडा नं.	प्राविधिक मानव संसाधनको विवरण															
	फर्निचर				सिकर्मी/डकर्मी				प्लम्बिङ्ग				इलेक्ट्रोनिक्स			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	१	०	१	१	०	०	१	०	०	०	०

वडा नं.	प्राविधिक मानव संसाधनको विवरण															
	इलेक्टिसियन				होटल सम्बन्धी				केशश्रृंगार सम्बन्धी				सवारी चालक			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

वडा नं.	प्राविधिक मानव संसाधनको विवरण															
	कम्प्युटर सम्बन्धी				हस्तकला मूर्तिकला चित्रकला सम्बन्धी				फोटोग्राफी				कुनै सीप/तालिम नभएको			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	०	२
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	०	४
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१
७	२	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	११	१	०	१२
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	२	०	३
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१
जम्मा	२	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	७	०	२३

वडा नं.	प्राविधिक मानव संसाधनको विवरण															
	अन्य (खुलाउने)															
	पू				म				अ				ज			
१	०				०				०				०			
२	०				०				०				०			
३	०				०				०				०			
४	८				५				०				१३			

५	०	०	०	०
६	०	०	०	०
७	३	०	०	३
८	०	०	०	०
९	०	०	०	०
१०	०	०	०	०
जम्मा	११	५	०	१६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.७ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा मुख्य पेशाको रूपमा कृषि तथा खेती, नोकरी, ज्यालादारी, दक्ष रोजगारी, वैदेशिक रोजगार, ब्यापार, विस्तारित आर्थिक काम/उद्योग, रहेको छ। जस मध्य कृषिमा ४७३७, नोकरीमा ५८७, ज्यालादारीमा ९७० दक्ष रोजगारीमा ८३, बैदेशिक रोजगारमा ९९०, व्यापारमा १९७, उद्योगमा ९ निर्बर रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	मुख्य व्यवसायहरुको बारेमा विवरण															
	कृषि तथा खेती				नोकरी				ज्यालादारी				दक्ष रोजगारी			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	३०१	३१९	०	६२०	३०	१०	०	४०	१२	३	०	१५	१०	१	०	११
२	११०	५३	०	१६३	४६	१८	०	६४	१२३	६	०	१२९	१९	२	०	२१
३	२१५	२३४	०	४४९	३३	४	०	३७	२५	०	०	२५	४	१	०	५
४	१४६	१११	०	२५७	६५	२२	०	८७	८६	७	०	९३	१	१	०	२
५	२२१	८३	०	३०४	६१	१८	०	७९	११०	३	०	११३	०	०	०	०
६	२८८	५१३	०	८०१	६८	१८	०	८६	११३	२३	०	१३६	३	०	०	३
७	२८९	२५१	०	५४०	३६	१४	०	५०	१६	३	१	१७१	७	१	०	८
८	२४०	४१०	०	६५०	३०	७	०	३७	१२१	१८	०	१३९	२	०	०	२
९	२१२	२९४	०	५०६	४४	१८	०	६२	९६	११	०	१०७	२१	८	०	२९
१०	२४५	२०२	०	४४७	३३	१२	०	४५	३९	३	०	४२	१	१	०	२
जम्मा	२२६७	२४७०	०	४७३७	४४६	१४१	०	५८७	८९२	७१	१	९७०	६८३	१५	०	८३

वडा नं.	मुख्य व्यवसायहरुको बारेमा विवरण															
	वैदेशिक रोजगार				ब्यापार/व्यवसाय				विस्तारित आर्थिक काम/उद्योग				बेरोजगार			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	४८	१	०	४९	६	७	०	१३	२	०	०	२	९६	८०	०	१७६
२	१२९	३	०	१३२	३६	१२	०	४८	१	१	०	२	५४५	१४८	०	६९३
३	५७	०	०	५७	८	३	०	११	०	०	०	०	३३	५	०	३८
४	६०	३	०	६३	१८	१५	०	३३	०	०	०	०	४१	१३	०	५४
५	५९	६	०	६५	४	३	०	७	०	०	०	०	७५	११	०	८६

६	१२४	६	०	१३०	२२	१३	०	३५	०	०	०	०	११७	५२	०	१६९
७	९२	१४	०	१०६	१७	९	०	२६	०	०	०	०	१६	५	०	२१
८	३५	०	०	३५	०	०	०	०	०	०	०	०	३४	४	०	३८
९	२२	४	०	२७	१३	७	०	२०	५	०	०	५	६७	११	०	७८
१०	६९	१०	०	७९	२	२	०	४	०	०	०	०	२८	५	०	३३
जम्मा	९०२	८	०	९९०	१२	७१	०	१९	८	१	०	९	१०५	३३	०	१३८
		८			६			७					२	४		६

वडा नं.	मुख्य व्यवसायहरुको बारेमा विवरण															
	घरधन्दा				अध्ययन				अन्य पेशा				कुनै काम नगरेको			
	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज	पू	म	अ	ज
१	३	४९	०	५२	१५८	१७६	०	३३४	०	३	०	३	१९९	१९६	०	३९५
२	९९	७११	०	८१०	६०४	५६०	१	११६५	१२	३	०	१५	२२४	२१९	०	४४३
३	३३	१२६	०	१५९	१९४	१६५	०	३५९	३	२	०	५	६७	६२	१	१३०
४	९	२३७	०	२४६	२७१	२८५	०	५५६	१९	३	०	२२	१०५	८२	०	१८७
५	६	४०७	०	४१३	३७२	३८४	०	७५६	२	१	०	३	३२	२९	०	६१
६	२	८४	०	८६	४९५	४९४	०	९८९	१८	४	०	२२	१५५	१५९	०	३१४
७	५	३४८	०	३५३	५६८	५०५	२	१०७५	१३	५	०	१८	२३०	२१३	०	४४३
८	१	१	०	२	२७६	३०५	०	५८१	०	०	०	०	७८	६१	०	१३९
९	४२	२२२	०	२६४	४१७	३७२	०	७८९	५	२	०	७	१००	५५	०	१५५
१०	९	१७४	०	१८३	३२३	२७१	०	५९४	६	२	०	८	५१	४४	०	९५
जम्मा	२०९	२३५९	०	२५६८	३६७८	३५१७	३	७१९८	७८	२५	०	१०३	१२४१	११२०	१	२३६२

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.८ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकामा बैदेशिक रोजगारमा कुल जनसंख्याको पुरुष तर्फ ९०२, महिला तर्फ ८८ र अन्य तर्फ ० रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१	४८	१	०	४९
२	१२९	३	०	१३२
३	५७	०	०	५७
४	६०	३	०	६३
५	५९	६	०	६५
६	१२४	६	०	१३०
७	९२	१४	०	१०६
८	३५	०	०	३५
९	२२९	४५	०	२७४
१०	६९	१०	०	७९
जम्मा	९०२	८८	०	९९०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.९ बेरोजगार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गत बेरोजगार संख्या मा पुरुष तर्फ १०५२, महिला तर्फ ३३४ र अन्य मा ० गरि कुल जम्मा संख्या १३८६ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१	९६	८०	०	१७६
२	५४५	१४८	०	६९३
३	३३	५	०	३८
४	४१	१३	०	५४
५	७५	११	०	८६
६	११७	५२	०	१६९
७	१६	५	०	२१
८	३४	४	०	३८
९	६७	११	०	७८
१०	२८	५	०	३३
जम्मा	१०५२	३३४	०	१३८६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.१० सुकुम्बासी विवरण

यस गाउँपालिकाको कुल ४३५० घरधुरीमध्ये भूमि नभएको घरधुरी संख्या ० पाइएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	परिवार	भूमि नभएको
१	३३४	०
२	७२३	०
३	३३४	०
४	३१५	०
५	३७८	०
६	५३५	०
७	५२४	०
८	२९९	०
९	५७०	०
१०	३३८	०
जम्मा	४३५०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.११ गरिवीको दर

यस गाउँपालिकामा घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार गरिवीको दर देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि. न	वडा न	परिवार	गरिवी दर
१	१	३३४	०
२	२	७२३	०
३	३	३३४	०
४	४	३१५	०

५	५	३७८	०
६	६	५३५	०
७	७	५२४	०
८	८	२९९	०
९	९	५७०	०
१०	१०	३३८	०
जम्मा		४३५०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.१२ खर्च अनुसार परिवार विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको परिवारिक खर्चलाई रु. डेढ लाख देखी २ लाख सम्म, रु. १ लाख देखी डेढ लाखसम्म, रु. २ लाख भन्दा बढी, रु. ४० हजार भन्दा कम, रु. ४०-६० हजारसम्म, रु. ६०-८० हजारसम्म, रु. ८० हजार-१ लाखसम्म का शिर्षकहरू बनाई विश्लेषण गरिएको छ । यसरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी खर्च गर्ने परिवार रु. ४० हजार भन्दा कमका रहेका छन भने सबैभन्दा कम खर्च गर्ने परिवार रु. डेढ लाख देखी २ लाख सम्म खर्च गर्ने रहेका छन । खर्चको आकार तथा परिवार संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	खर्चको आकार	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	रु. ४० हजार भन्दा कम	३००६	६९.१
२	रु. ४०-६० हजारसम्म	३४७	७.९८
३	रु. ६०-८० हजारसम्म	२०३	४.६७
४	रु. ८० हजार-१ लाखसम्म	१६७	३.८४
५	रु. १ लाख देखी डेढ लाखसम्म	२४९	५.७२
६	रु. डेढ लाख देखी २ लाख सम्म	१४५	३.३३
७	रु. २ लाख भन्दा बढी	२३३	५.३६
जम्मा		४३५०	१००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.१.१३ आयात र निर्यातको अवस्था

कुनै पनि गाउँपालिका आर्थिक रुपले सबल हुनका लागि आयात भन्दा निर्यात बढी हुनु अनिवार्य छ । आयात भन्दा निर्यातको आयतन ठुलो हुँदा यसले व्यापार नाफा वृद्धि भई आर्थिक स्तर माथि उठ्न मद्दत गर्दछ । गाउँपालिका भित्र उत्पादन हुने उपजहरूलाई प्रर्वद्धन गरी स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने उपजमा आत्मनिर्भर भई निर्यात बढाउन सकेमात्र गाउँपालिकाको आर्थिक हैसियत वृद्धि हुन सक्छ । यस गाउँपालिकामा आयात हुने तथा यहाँबाट निर्यात भई जाने खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, तथा अन्य उत्पादित कृषि उपज सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं .	निर्यात हुने वस्तुहरूको नाम	निर्यात हुने वार्षिक परिमाण (क्विन्टल)	जम्मा निकासी मूल्य

क्र.सं .	आयात हुने वस्तुहरुको नाम	आयात हुने वार्षिक परिमाण (क्विन्टल)	जम्मा निकासी मूल्य

४.१.१४ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा औद्योगिक कच्चा पदार्थको रुपमा विशेषगरी अन्य, अल्लो, काठ, खोटो, चुनढुङ्गा, जडिबुटी, मार्बल, लोकता, स्लेटलाई लिन सकिन्छ । जसको महत्तम उपयोग गर्न सकिएमा यस गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा निकै ठूलो टेवा पुग्न जाने देखिन्छ । औद्योगिक कच्चा पदार्थ र उत्पादनको अवस्थालाई विस्तृत रुपमा देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं .	विवरण उत्पादन	परिमाण उत्पादन	मुल्य
१	काठ	०.००	०.००
२	खोटो	०.००	०.००
३	जडिबुटी	०.००	०.००
४	लोकता	०.००	०.००
५	अल्लो	०.००	०.००
६	चुनढुङ्गा	०.००	०.००
७	मार्बल	०.००	०.००
८	स्लेट	०.००	०.००
९	अन्य	०.००	०.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२ भू उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन

गाउँ क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्याको आफ्नो स्वामित्वमा भएको जग्गालाई अन्य, आवासीय, औद्योगिक, खेत, घडेरी, पाखो, भीर, बारी, व्यापारिक गरी ८ तहमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	आफ्नो स्वामित्वको जग्गाजमिन भएको			क्षेत्रफल (हेक्टरमा)							
	जम्मा घर परिवार	स्वामित्व भएको घरधुरी	स्वामित्व नभएको घरधुरी	खेत	बारी	घडेरी	आवासीय	औद्योगिक	व्यापारिक	पाखो, भीर	अन्य
१	३३४	१	३३३	२०३४.८८	०	०	०	०	०	०	०
२	७२३	१९१	५३२	२७७६६६.२	१०६८३.१२	१०१७.४४	०	०	०	०	०
३	३३४	२८	३०६	४२२३४८८.८४	०	५०८.७२	०	०	०	०	०
४	३१५	७	३०८	१७८०५.२	१०१७.४४	०	०	०	०	०	०
५	३७८	१३	३६५	२२८७८७४.१६	४४६०१९.४४	९५६०३४.८८	०	०	०	०	५०८७.२
६	५३५	२८	५०७	२५६६९.१९	५४१५३०.४५	५५२५.०९	०	०	०	०	०
७	५२४	६	५१८	४१२०६३.२	०	०	०	०	०	०	०

९	५७०	९	५६१	१४४०३.१६	२५४३.६	७९५१५९	०	०	०	०	०
जम्मा	३७१३	२८३	३४३०	७२६१००४.८३	१००१७९४.०५	१७५८२४५.१३	०	०	०	०	५०८७.२

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.२.२ भू-स्वामित्व

तथ्याङ्क अनुसार भू-स्वामित्वलाई हेर्ने हो भने घर जग्गा दुबैमा स्वामित्व भएका ० घरधुरी मध्ये ० पुरुष घरमुली र ० महिला घरमुली रहेका छन् । त्यस्तै गरेर जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका ० घरधुरी मध्ये ० पुरुष घरमुली र ० महिला घरमुली रहेका छन् । घर जग्गा दुबैमा स्वामित्व नभएका ० घरधुरी मध्ये ० पुरुष घरमुली र ० महिला घरमुली रहेका छन् ।

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण	महिला घरमुली	पुरुष घरमुली	जम्मा	प्रतिशत
१	घर जग्गा दुबैमा स्वामित्व भएका	०	०	०	०
२	जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका	०	०	०	०
३	घर जग्गा दुबैमा स्वामित्व नभएका	०	०	०	०
४	उल्लेख नभएको	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२.३ जग्गाको किसिम

यस गाउँपालिकाको जग्गाका किसिमहरु बारी, खेत, घडेरी, आवासीय, औद्योगिक, व्यापारिक, पाखो, भीर र अन्य हुन् । बारी ३१५.०० रोपनी २५.०० आना १०५७५५.०० पैसा, खेत १०६३९.०० रोपनी १०६.०० आना २३२१२१.०० पैसा, घडेरी ९.०० रोपनी ८.०० आना २२०५५५.०० पैसा, आवासीय ०.०० रोपनी ०.०० आना ०.०० पैसा, औद्योगिक ०.०० रोपनी ०.०० आना ०.०० पैसा, व्यापारिक ०.०० रोपनी ०.०० आना ०.०० पैसा, पाखो/भीर ०.०० रोपनी ०.०० आना ०.०० पैसा र अन्य १०.०० रोपनी ०.०० आना ०.०० पैसा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको जग्गाको किसिम सम्बन्धी विवरण तथा तथ्याङ्कलाई तलको तालिकामा प्रष्ट पारिएको छ ।

वडा नं.	खेत			बारी			घडेरी			आवासीय		
	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा
१	४.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२	५४०.००	९३.००	०.००	२१.००	०.००	०.००	२.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	८३०२.००	३.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	३५.००	०.००	०.००	२.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	९०३.००	०.००	२३००००.००	९२.००	४.००	५०२००.००	४.००	०.००	१२००००.००	०.००	०.००	०.००
६	१७.००	५.००	२१२१.००	१९५.००	२१.००	५५५५५.००	२.००	३.००	५५५.००	०.००	०.००	०.००
७	८१०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००

८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	२८.००	५.००	०.००	५.००	०.००	०.००	०.००	५.००	१०००००.००	०.००	०.००	०.००
१०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	१०६३९	१०६	२३२१२१	३१५	२५	१०५७५५	९	८	२२०५५५	०	०	०
वडा नं.												
	औद्योगिक			व्यापारिक			पाखो, भीर			अन्य		
	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा
१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१०.००	०.००	०.००
६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२.४ खेति योग्य/अयोग्य

यस गाउँपालिकाको कुल १० वडामा रहेको ४३५० घरधुरी मध्य १८२ खेति योग्य, ४१६८ बाजो जग्गा र ० जग्गा नखुलेको रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं	वडा नं	घर धुरी	खेतीयोग्य	बाँझो	नखुलेको
१	१	३३४	१	३३३	०
२	२	७२३	६४	६५९	०
३	३	३३४	३०	३०४	०
४	४	३१५	१०	३०५	०
५	५	३७८	१४	३६४	०
६	६	५३५	१३	५२२	०
७	७	५२४	४२	४८२	०
८	८	२९९	१	२९८	०
९	९	५७०	५	५६५	०
१०	१०	३३८	२	३३६	०

जम्मा	४३५०	१८२	४१६८	०
-------	------	-----	------	---

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२.५ खेती गरिएको जग्गा जमीन

गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई आफ्नो जग्गामा आफैले खेती गरेको, आफ्नो जग्गा अरुलाई खेती लगाउन दिएको, अरुको जग्गा अधियामा खेती गरेको गरी तीन भागमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । कृषकको संख्या खेती गरिएको जमिनको क्षेत्रफल तथा भूमिहिन घर परिवार सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	आफ्नो जग्गा आफैले खेती गरेको		आफ्नो जग्गा अरुलाई खेती लगाउन दिएको		अरुको जग्गा अधियामा खेती लगाएको		भूमिहिन
	कृषक संख्या	क्षेत्रफल	कृषक संख्या	क्षेत्रफल	कृषक संख्या	क्षेत्रफल	घर परिवार

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२.६ खेतीयोग्य जमिन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य खेत १०६३९.०० रोपनी १०६.०० आना २३२१२१.०० पैसा, बारी ३१५.०० रोपनी २५.०० आना १०५७५५.०० पैसा र घडेरी ९.०० रोपनी ८.०० आना २२०५५५.०० पैसा रहेको छ । खेतीयोग्य जमिनको उपलब्धता भएपनि पूर्ण सदुपयोग नहुँदा एकातर्फ जमिन बाँझो हुँदै जाने त अर्कोतर्फ कृषि उत्पादनमा कमी भई आयात गर्नुपर्ने अवस्था श्रृजना भैरहेको छ । यस गाउँपालिकाको खेतीयोग्य जमिन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	विवरण								
	खेत			बारी			घडेरी		
	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा	रोपनी	आना	पैसा
१	४.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२	५४०.००	९३.००	०.००	२१.००	०.००	०.००	२.००	०.००	०.००
३	८३०२.००	३.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१.००	०.००	०.००
४	३५.००	०.००	०.००	२.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	९०३.००	०.००	२३००००.००	९२.००	४.००	५०२००.००	४.००	०.००	१२००००.००
६	१७.००	५.००	२१२१.००	१९५.००	२१.००	५५५५५.००	२.००	३.००	५५५.००
७	८१०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	२८.००	५.००	०.००	५.००	०.००	०.००	०.००	५.००	१०००००.००
१०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.२.७ बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको वडाहरुमा जम्मा क्षेत्रफल बाँझो जमिन रहेको छ । गाउँघरमा कतिपय क्षेत्रहरु प्रयोगहीन अवस्थामा बाँझो रहेका हुन्छन् । सबै प्रकारका जमिनहरुको एक वा अर्को प्रकारले सदुपयोग गर्न सकिन्छ । खेति नहुने क्षेत्रमा डालेघाँस वा जडिबुटी लगाउन सकिन्छ भने उपयुक्त स्थानहरु भए खुल्ला क्षेत्र, मनोरञ्जन स्थल, पार्क वा बगैँचाको रुपमा समेत विकास गर्न सकिन्छ । खेति नहुने अवस्थामा आवास विकासका लागि समेत यस्तो जमिनको सदुपयोग गर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिकाको बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	वडा नं.	बाँझो जमिन भएको स्थान	जम्मा क्षेत्रफल	एकाइ	कैफियत

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३ कृषि तथा पशु विकास

४.३.२ पशुधन तथा उत्पादन

पशुधन तथा पशुजन्य पदार्थहरुको उत्पादन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	किसिम	संख्या			उत्पादन		
		स्थानीय	उन्नत	जम्मा	दूध (लि.)	मासु (के.जी)	ऊन (के.जी)
१	गाई	६३६	२	६३८	१२६.००	०.००	०.००
२	गोरु	१९३०	७	१९३७	०.००	०.००	०.००
३	भैंसी	२३६९	२५	२३९४	५७१३.००	१०.००	०.००
४	राँगा	१४०	०	१४०	०.००	०.००	०.००
५	घोडा	३	५	८	०.००	०.००	०.००
६	खच्चर	२५०००	०	२५०००	०.००	०.००	०.००
७	बाख्रा	६६५०	७९	६७२९	१.००	६७.००	०.००
८	भेडा	१२२१	३	१२२४	०.००	०.००	२२.००
९	च्याङ्ग्रा	०	०	०	०.००	०.००	०.००
१०	सुँगुर/बंगुर	३७	३	४०	०.००	०.००	०.००
११	खरायो	१९	०	१९	०.००	०.००	०.००
१२	हाँस	१०१	०	१०१	०.००	०.००	०.००
१३	परेवा	५५	०	५५	०.००	०.००	०.००
१४	कुखुरा	७७४१	११४३	८८८४	०.००	३८.००	०.००
१५	माछा पालन	५	२००००	२०००५	०.००	०.००	०.००
१६	रेशम कीड़ा	०	०	०	०.००	०.००	०.००
१७	मौरी घर	४५४	१९	४७३	०.००	०.००	०.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३.३ कृषि वालीमा लाग्ने रोग किराको विवरण

यस क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनसंगै विभिन्न थरिका नयाँ जातका किरा तथा रोगको पनि प्रकोप पनि देखा पर्दै गएको पाइन्छ । साधारणतया तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न बाली, दलहन तथा नगदेबालीमा लाग्ने रोग तथा किराहरू सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं	साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३.४ पशुपंक्षीमा लाग्ने रोगको विवरण

पशुपक्षीहरूमा देखा पर्ने गरेका रोग तथा किराहरूको प्रकोप सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं	पशुहरूमा लाग्नेमुख्य रोगको नाम	पंक्षीहरूमा लाग्ने मुख्य रोगको नाम	माछामा लाग्ने मुख्य रोगको नाम	पशुपंक्षीमा रोग लागेमा घरेमा उपचार गराउने जम्मा परिवार संख्या	पशुपंक्षीमा रोग लागेमा भेटेरनरीमा उपचार गराउने जम्मा परिवार संख्या

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३.५ उन्नत कृषि प्रविधि, सामग्री र साधन उपयोगको स्थिति

कृषकहरूले उत्पादन बढाउनका लागि प्रयोग गर्ने गरेका उन्नत विउविजन, रसायनिक मल, तथा विभिन्न किसिमका विषादीहरूप्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	उन्नत कृषि प्रविधि, सामग्री तथा साधन प्रयोग गर्ने घर परिवार						
	गोठेमल (डोको)	उन्नत बीउविजन (केजी)	उन्नत कृषि प्रविधि, सामग्री तथा साधन प्रयोग गर्ने घर परिवार	पोटास (केजी)	डिएपी (केजी)	रासायनिक औषधी (लिटर)	जैविक विषादी (केजी वा ली.)

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३.६ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र पर्यटन तथा आर्थिक हिसावले महत्व राख्ने मुख्यत रहेका छन् । यसका साथै नगरपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा वर्षातको याममा वगेको पानी जम्मा गरि पानी रिजर्व गर्ने कामको लागि र वस्तुभाउको लागि पानीको लागि पिउनको लागि प्रयोगमा आएको छ । यस प्रकारको आहाल तथा पोखरीहरू वस्तीको नजिकमा मात्र होइन कि जङ्गलको वीचमा र सम्म परेको क्षेत्रहरूमा समेत निर्माण गरिनु आवश्यक छ । जसको कारण पानीको रिजर्व भई हरीयालीमा वृद्धि मात्र होइन कि पानीको मुहानहरूमा पुन पानी पलाउन सक्ने सम्भावना बढी हुन्छ । यस गाउँपालिकाको सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पोखरी रहेको स्थान	वडा नं.	पोखरी क्षेत्रफल	एकाइ	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	नगरपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
स्यापुदह	वडा नं ३	०		४०००	सहकारी	१२	०
जिप्सिड	वडा नं ६	१	रोपनि	०		०	०
जिप्सिड	वडा नं ६	०		०		०	०
जिप्सिड	वडा नं ६	१८९		०		०	०
नदुवा चौर	वडा नं ७	८१		०		०	०
झुला	वडा नं ९	०		१५००		२	०
जम्मा				५५००		१४	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.३.७ सिंचाइ सुविधाको उपलब्धता विवरण

यस गाउँपालिकाका प्राय वडाहरूमा व्यवस्थित तथा आधुनिक सिंचाई पुर्वाधारको सुविधा रहेको देखिदैन र हालसम्म पनि यहाँ बसोवास गर्ने बासिन्दाहरूले परम्परागत रुपमा नै पुराना कूलो, खोला, नहरहरूको सहायताबाट सिंचाई गरेको देखिन्छ । सिंचाइको सुविधा नहुँदा खाद्यान्न, तरकारी र अन्य कृषिजन्य उपजहरू आयात गर्नुपर्ने हुन्छ । यसले परनिर्भरता बढाउँछ । कृषियोग्य जमिनलाई बचाइ राखी व्यवस्थित सिंचाईको प्रक्रियालाई अवलम्बन गरी भएका सिंचाइका स्रोतबाट आधुनिक सिंचाई प्रणाली अपनाउनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सिंचाइ सुविधाको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	सिंचाईको किसिम (सतह (कुलो-नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल-वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदि)	स्रोतको विवरण	सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरि वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
सल्लेचौर सिंचाइ	३	बाँध	नहर	NA	बर्षेभरि		६७
डार्ने सिंचाइ	३	बाँध	नहर	NA	बर्षेभरि		०
सिम सिंचाइ	३	बाँध	नहर	NA	बर्षेभरि		०
बल्लेबाटो सिंचाइ	३	बाँध	कुलो	कुलो	बर्षेभरि		८५
बालुवाचौर सिंचाइ	३	बाँध	नहर	NA	बर्षेभरि		९५

NA	९		पाइप	खोला	मौसमी		०
----	---	--	------	------	-------	--	---

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८

४.३.९ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

नेपालका अधिकांश क्षेत्रमा परम्परागत र असंगठित खेति गर्ने प्रचलन छ । हाल देशका विभिन्न स्थानहरूमा र साथै यस गाउँपालिकामा पनि व्यवसायिक कृषि फर्महरू दर्ता भई संगठित र संस्थागत हिसाबले खेतिपाती गर्ने अभ्यासको सुरुवात भएको छ । यसरी वैज्ञानिक हिसाबले फर्म दर्ता गरी कृषि व्यवसाय सञ्चालन गर्दा राज्यद्वारा दिइने अनुदान र प्रविधिहरू सहयोग प्रदान गर्न समेत सहयोग पुग्दछ । यसले कृषि व्यवसायलाई संगठित र व्यवसायिक बनाउन मद्दत पुऱ्याउँछ । यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	कृषि फर्मको नाम	वडा नं	स्थान	फर्मको किसीम

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८

४.३.१० आधुनिक (व्यवसायिक) पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

देशका अधिकांश युवा बेरोजगारीका कारण विदेशीरहेको अवस्थामा आधुनिक पशुपालन फार्म तथा व्यवसायले स्वरोजगारीको अवसर सिर्जना गरेको छ । यहाँका अधिकांश युवा तथा जनसमुदायले पशुपालन व्यवसायलाई प्रमुख व्यवसायको रूपमा अपनाएका छन् । पशुपालनसँग सम्बन्धित व्यवसायिक फर्महरूमा उत्पादन हुन्छ । यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पशुपालन फर्म को नाम	वडा नं.	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	परिमाण	इकाई		महिला	पुरुष

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.३.११ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृषिसँग सम्बन्धित कृषि प्रसार अधिकृत, कृषि अधिकृत, कृषि प्राविधिक र कार्यालय सहयोगीको संख्या क्रमशः ७, ५, ९, ४ रहेको छ भने पशु सेवासँग सम्बन्धित पशु विकास अधिकृत, पशु अधिकृत, पशु सेवा प्राविधिक र कार्यालय सहयोगीको संख्या क्रमशः ८, १२, ३, ३ रहेको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सिनं.	सेवा	पद	संख्या
१	कृषि	कृषि प्रसार अधिकृत	७
		कृषि अधिकृत	५
		कृषि प्राविधिक	९
		कार्यालय सहयोगी	४
२	पशु	पशु विकास अधिकृत	८
		पशु अधिकृत	१२
		पशु सेवा प्राविधिक	३

	कार्यालय सहयोगी	३
--	-----------------	---

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.३.१२ कृषि तथा पशुपालनसँग सम्बन्धित समूह तथा सामुदायिक संस्थाको विवरण

क. एग्रोभटहरूको विवरण

विगतमा सरकारी निकायबाट कृषि तथा पशुपालनसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू समुह तथा समुदाय मार्फत सञ्चालन गर्ने गरिन्थ्यो । त्यसका लागि कृषि तथा पशुपालन समुहहरू गठन हुन्थे । कृषि सहकारीहरू, एग्रोभट तथा वीउवीजन केन्द्रहरू तथा रसायनिक मल समेतले कृषि उत्पादनमा सहयोग पुग्छ । यस गाउँपालिकाको कृषि तथा पशुपालनसँग सम्बन्धित समूह तथा सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स.	सञ्चालकको नाम	एग्रोभटको नाम	ठेगाना
१	०	०	०

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.३.१३ संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्र

कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नु जति जरुरी छ त्यति नै उत्पादित सामग्रीहरूको सुरक्षित संकलन र भण्डारण गर्नु जरुरी हुन्छ । उचित ढङ्गले भण्डारण गर्दा कृषि उपजमा रहेको पोषक तत्वलाई कायम राख्न मद्दत पुग्दछ । विभिन्न स्थानमा संकलन केन्द्र र चिस्यान केन्द्रहरू स्थापना गर्नु आवश्यक छ । यस गाउँपालिकामा भएका संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	संकलन केन्द्र तथा चिस्यान केन्द्र नाम	स्थान	संकलन वस्तु	कैफियत

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.३.१४ कृषि बजार तथा हाटबजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार तथा हाटबजारहरूले कृषि बजारीकरणलाई सहयोग पुऱ्याउँछन् र किसानहरूको आत्मबल समेत वृद्धि हुन गई कृषि क्षेत्रको विकासमा सहयोग पुऱ्याउँछ । यस गाउँपालिकाभित्र कृषि वस्तुहरूका लागि थोक तथा खुद्रा बजार तथा कृषिजन्य वस्तु खरिद बिक्रीका लागि हाट समेत लाग्ने गरेको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	स्थानहरूको नाम	ब्यापार हुने मुख्य व्यवसाय	कैफियत
वडा नं ९	झुला	केरा	
वडा नं ९	कालेउ	सुन्तला	
वडा नं ९	पिपल	सुन्तला	

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.३.१५ पशुवधशालाको विवरण

यस गाउँपालिकामा चौरमा खुल्ला रुपमा पशुहरुको वध गर्ने गरिएको छ पशुहरुको वध गर्ने स्थान व्यवस्थित रहको छैन । गाउँपालिकाभित्र मुख्य बजार क्षेत्रमा र वडाहरुमा पायक पर्ने क्षेत्रमा बस्ती टोलको हिसावमा आधुनिक प्रविधियुक्त सफा पशु बधशालको निर्माण गरी जनताको खाद्य सुरक्षाको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्नु जरुरी छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	क्र.स.	नाम स्थान	अवस्था	पाइने मासुजन्य	कैफियत

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.४ पर्यटन विकास

४.४.१ गाउँपालिका क्षेत्रका पर्यटकिय स्थलहरूको विवरण

आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनलाई आकर्षण गरी पर्यटन व्यवसायलाई टेवा पुर्‍याउनका लागि त्यस क्षेत्रमा अवस्थित विभिन्न थरिका एतिहासिक/धार्मिक /प्राकृतिक स्थानहरूले प्रमुख भुमिका खेलेको हुन्छ । यस्ता स्थलहरूको नाम, रहेको स्थान, तीनीहरूको एतिहासिक/धार्मिक /प्राकृतिक महत्व तथा दैनिक आगन्तुक सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं	स्थलको नाम	वडा	स्थलको महत्व	बार्षिक आम्दानी	कैफियत

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.४.२ होटल, रिसोर्ट, होमस्टे तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी ६ वटा होमस्टेय, होटल, रेष्टुरेन्ट व्यवसायीक रुपमा सञ्चालनमा रहेका छन् । यी होटलहरुमा जम्मा कोठासंख्या २० र वेडसंख्या ३० रहेका छन् । यहाँका होमस्टेय, होटल तथा रेष्टुरेन्टहरुमा वार्षिक करिब ३६२० आन्तरिक र १५४० बाह्य पर्यटक आउने गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका होटल, रिसोर्ट, होमस्टे तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेका छ ।

नाम	वडा न	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेन्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	वेड			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
होमस्टेय	वडा नं ३	दह	६	१०	होमस्टे	ननस्टार	२५००	१५००
फ्याम्ली पिक्निक	वडा नं ४	बाँफिकोट	२	४	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	१२०	३०

रेष्टुरेन्ट एण्ड लज								
नन्द भाउजु होटेल	वडा नं ४	बाँफिकोट	२	४	आवासीय	ननस्टार	१०००	१०
लाङ्घाली होटल	वडा नं ७	नदुवा	४	६	आवासीय	ननस्टार	०	०
के.सी. होटल	वडा नं ७	नदुवा	४	६	आवासीय	ननस्टार	०	०
केसी होटल	वडा नं ७	नदुवा	२	०	आवासीय	ननस्टार	०	०

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.४.४ धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाभित्र धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्भावना भएका स्थलहरू पर्याप्त रहेका छन् । काडागाउँ, कालाभौरा, कुनाखेत, क्षेत्रपाल मस्ट मन्दिर, खड्काभाई कुलदेवता मन्दिर, जिप्सिङ, झूला, टाकुरा माइको मन्दिर, डारे मस्ट, पिपल, पुरानागाउँ, बडागाउँ, बर्मा थान, बुराल मस्ट, भेदाखेत, मग्मा, मोराबाङ, शिव मन्दिर, साईकुमारी मन्दिर यस गाउँपालिकामा प्रमुख पर्यटकिय स्थलहरूको रुपमा पहिचान भएका छन् । यी स्थलहरूमध्ये कतिपय ठाँउमा भौतिक पूर्वाधार नभएको अवस्था छ भने कतिपय स्थानहरूमा सडक नै पुगेको अवस्था छैन । यस गाउँपालिकाभित्र रहेका प्रमुख धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण तालिकामा दिइएको छ ।

क्र. सं	वडा नं	स्थलको नाम	क्षेत्रफल	एकाइ	भौतिक पूर्वाधार				स्वामित्व	महत्व (प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक)	वार्षिक पर्यटक आगमन (लगभग संख्या)
					पहुँच स्थिती (सडक, हवाई, पैदल, अन्य)	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	बजार सम्मको दूरी (समय)	(समय) एकाइ			
१	वडा नं २	कुनाखेत	०.००		सडक	०	१.००	घन्टा	मन्दिरको आफ्नै	धार्मिक	२०००
२	वडा नं २	टाकुरा माइको मन्दिर	१००.००	वमि	पैदल	०	०.००		सार्वजनिक	धार्मिक	२०
३	वडा	शिव मन्दिर	१५.००		सडक	०	०.००		सामुदायिक	धार्मिक	०

	नं ४										
४	व डा नं ४	खड्का भाई कुलदेव ता मन्दिर	१००. ००		सडक	०	१००.००		सामुहि क	धार्मिक	०
५	व डा नं ५	बर्मा थान	९८७. ००		पैदल	०	१.००	घन्टा		धार्मिक	०
६	व डा नं ५	बडागा उँ	८६५. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
७	व डा नं ५	डारे मस्ट	८.००	मिट र	पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
८	व डा नं ५	बुराल मस्ट	१२.० ०	मिट र	सडक	०	०.००			धार्मिक	१५०० ००
९	व डा नं ५	काडा गाउँ	०.००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	५०
१०	व डा नं ६	जिप्सि ड	३००. ००	व मि	पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
११	व डा नं ६	जिप्सि ड	१००. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
१२	व डा नं ६	जिप्सि ड	१००. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
१३	व डा	जिप्सि ड	२५०. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०

	नं ६										
१४	व डा नं ६	जिप्सि ड	३००. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
१५	व डा नं ६	जिप्सि ड	१००. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
१६	व डा नं ६	मग्मा	१००. ००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
१७	व डा नं ७	काला भाँरा	१२०० .००		पैदल	०	१.००	घन्टा	सामुदा यिक	धार्मिक	१५००
१८	व डा नं ७	साईकु मारी मन्दिर	५.००	मिट र	सडक	०	६००.० ०		सार्वज निक	धार्मिक	०
१९	व डा नं ७	क्षेत्रपाल मस्त मन्दिर	५.००	मिट र	पैदल	०	५००.० ०		सामुदा यिक	धार्मिक	०
२०	व डा नं ९	पुराना गाउ	०.००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
२१	व डा नं ९	पिपल	०.००		अन्य	०	०.००			धार्मिक	०
२२	व डा नं ९	भेदाखे त	०.००		सडक	०	०.००			धार्मिक	०
२३	व डा नं ९	झुला	०.००		अन्य	०	०.००			धार्मिक	०

२४	वडा नं ९	मोराबाङ	०.००		पैदल	०	०.००			धार्मिक	०
२५	वडा नं ९	पिपल	०.००		अन्य	०	०.००			धार्मिक	०

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.५ उद्योग, व्यापार तथा वैकिङ्ग

४.५.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसायसम्बन्धी विवरण

गाउँवासीलाई विविध क्षेत्रमा सेवा पुऱ्याइ रहेका विभिन्न किसिमका व्यापार-व्यवसाय सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

सि.नं	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	थोक	०
२	किराना	२१
३	तरकारी तथा फलफूल	१
४	औषधी	६
५	कपडा	१०
६	भाडाकुडा	१
७	निर्माण हार्डवेयर	२
८	मोबाइल	३
९	इलेक्ट्रिक र इलेक्ट्रोनिक	१
१०	मिठाई	१
११	खाजा घर	६
१२	अन्य	१५

४.५.२ बैंक खाता तथा ऋणसम्बन्धी विवरण

विभिन्न बैंकहरूले एक घर एक बैंक खाताको कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको सन्दर्भमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने गाउँवासीको बैंकमा खाता भएको र नभएको तथा खाताको किसिम र खाता खोल्नुको उद्देश्यका आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । यसरी वर्गीकरण गर्दा सबैभन्दा बढी चल्ती खाता रहेको पाइन्छ । गाउँवासीको बैंकमा पहुँच तथा खाता खोल्नुको उद्देश्य अनुसारको परिवार संख्या सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नम्बर	बैंक खाता		खाताको किसिम अनुसार बैंक खाता हुने परिवार			खाताखोल्नुको उद्देश्य अनुसार घरधुरी				
	भएका परिवार	नभएका परिवार	बचत	मुद्धती	चल्ती	बचत जम्मा गर्न	लगानी	उद्योग व्यवसाय गर्न	कारोबार गर्न	अन्य
१	५३	२८१	२६	२	३४	३३	०	०	१८	११
२	२१२	५११	६२	२	१५०	७२	१	०	१४१	०
३	५२	२८२	४	६	४३	१४	०	१	३४	४
४	१९५	१२०	२४	०	१७१	१३	०	०	१७९	३
५	२७०	१०८	२२	०	२४९	२४६	३	०	२२	०
६	२१०	३२५	९३	२	११६	६१	०	०	१४९	१
७	१५७	३६७	११	०	१४६	११	२	१	१४२	१
८	३६	२६३	१	०	३५	१	०	०	३५	०
९	१२२	४४८	८	०	११४	५०	०	०	७२	०
१०	६६	२७२	७	०	८४	११	०	१	३१	४८
जम्मा	१३७३	२९७७	२५८	१२	११४२	५१२	६	३	८२३	६८

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.५.३ ऋणको विवरण

ऋणको स्रोतको लागि अन्य वित्तीय संस्थाबाट, बचत समूह, बैंक, व्यक्ति विशेषबाट (साहु), समूह बचत तथा ऋण शिर्षकमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा व्यक्ति विशेषबाट (साहु) बाट ऋण लिएको पाइन्छ, भने सबैभन्दा कम बचत समूह ऋण लिएको पाइन्छ । ऋण लिने र नलिने तथा ऋण लिएको परिवार र ऋण लिएको स्रोत अनुसार परिवार संख्या सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	ऋण लिने परिवार		स्रोत अनुसार ऋण लिनको संख्या				
	ऋण लिने	ऋण नलिने	बैंक	समूह बचत तथा ऋण	बचत समूह	अन्य वित्तीय संस्थाबाट	व्यक्ति विशेषबाट (साहु)
१	१३९	१९५	७	०	१	३	१२८
२	५७४	१४९	१८	२५	१७	८	५०६
३	२२६	१०८	१७	७	३	३	१९६
४	१८६	१२९	१२	३	३	०	१६८
५	२६९	१०९	१४	४	०	१३	२३८
६	४२७	१०८	२३	१७	१	३	३८३
७	३९८	१२६	१३	६	१	५	३७३
८	२२९	७०	५	०	०	०	२२४
९	१६२	४०८	३७	३	०	१०	११२
१०	२२९	१०९	१२	२	०	०	२१५

जम्मा	२८३९	१५११	१५८	६७	२६	४५	२५४३
-------	------	------	-----	----	----	----	------

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

४.५.४ ऋणको उद्देश्य अनुसार घरधुरी

ऋण लिनुको उद्देश्यलाई अन्य प्रयोजनको लागि (खुलाउने), औषधी उपचारको लागि, कृषि/पशुपालन/कुखुरापालन/माछापालन/मौरीपालन/तरकारी खेतीका लागि, घर बनाउन/जग्गा जमिन किन्न, घरायसी उपभोग गर्न, चाडपर्व मनाउन, जन्म/मृत्यु/विवाह/ब्रतबन्धको लागि, परिवारका सदस्यलाई विदेश पठाउन, व्यापार/उद्योग व्यवसायको लागि, शैक्षिक शुल्क तिर्न तथा शैक्षिक सामग्री किन्न, सवारी साधनको खरिदको लागि गरी ११ वटा शिर्षकमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी घर बनाउन/जग्गा जमिन किन्नका लागि ऋण लिने गरेको पाइन्छ । ऋण लिनुको उद्देश्य अनुसार परिवार संख्या वढागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	ऋण लिनुको उद्देश्यका आधारमा घरधुरी		
	व्यापार उद्योग/व्यवसायको लागि	कृषि तरकारी/मौरीपालन/माछापालन/कुखुरापालन/पशुपालन/खेतीका लागि	घर बनाउन जग्गा/जमिन किन्न
१	४०	१७	८९
२	३३	२१	२९९
३	१२	४	१०९
४	२३	३	७१
५	६	७	१२४
६	१६	४	१५४
७	१९	१४	१५९
८	१७	०	१६
९	१०३	६२	८८
१०	५	२	६४
जम्मा	२७४	१३४	११७३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

वडा नम्बर	ऋण लिनुको उद्देश्यका आधारमा घरधुरी			
	जन्म ब्रतबन्धको/विवाह/मृत्यु/लागि	चाडपर्व मनाउन	औषधी उपचारको लागि	शैक्षिक शुल्क तिर्न तथा शैक्षिक सामग्री किन्न
१	७	४१	७२	५१
२	४२	८७	१५३	१५६
३	७	८	८०	१७
४	७	२	९०	५२
५	१२	१४०	१८१	१४४
६	७	१३	१३४	५८
७	२०	१६	२३८	८३

८	८	३०	१४९	१७३
९	३२	११	२९	११
१०	१	१५	८७	४४
जम्मा	१४३	३६३	१२१३	७८९
वडा नम्बर	ऋण लिनुको उद्देश्यका आधारमा घरधुरी			
	घरायसी उपभोग गर्न	परिवारका सदस्यलाई विदेश पठाउन	सवारी साधनको खरिदको लागि	अन्य प्रयोजनको लागि (खुलाउने)
१	२६	७	०	०
२	३५५	९१	३	०
३	७०	४८	३	३
४	३२	४२	३	२
५	१९६	३९	६	१
६	१७०	८०	०	२
७	१९३	६९	८	२
८	२०५	१०९	८	०
९	०	१७	४	१
१०	१७४	१९	१	०
जम्मा	१४२१	५२१	३६	११

४.५.५ औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, नीजि र सहकारी)

कृषिको विकास पश्चात कुनै पनि देशको आर्थिक क्रान्ति लागि आवश्यक क्षेत्र भनेको उद्योग नै हो । उद्योगलाई प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय श्रोतमा आधारित साना तथा मझौला उद्योगहरूलाई उत्तिकै प्राथमिकता र प्रोत्साहन गर्नु जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बिभिन्न प्रकारका घरेलु, निजि र सहकारी तथा साना उद्योग व्यवसायहरू सञ्चालनमा छन् । यस गाउँपालिकाभित्र रहेका उद्योगहरूको विवरण तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	उद्योगको किसिम	स्थापना भएको मिति	उत्पादन हुने बस्तु	बार्षिक उत्पादन क्षमता	एकाइ
वडा नं २					
	घरेलु उद्योग				
	पिराइस मिल.बि.	२०६७	चामल,तेल तथा पिठो	२	टन
	चिप्राखोला पानी मिल	२०७२	चामल तथा ढुटो	५	किन्टल
	प्रीन्स राइस मिल	२०७५	चामल तथा ढुटो	२	टन
	निजि र सहकारी उद्योग				
	सरकारी उद्योग				
	साना उद्योग				
	पुमाखोला पानीमिल	२०६७/०८/०८/	तोरीपिना,धानको भुस उत्पादन हुने र धान कुटान तथा तोरी साथै चुरी पेलानमा सेवा दिइरहेको।	१००००	किलो
	गणेश इन्जिनियरिङ वर्कसप एण्ड काष्ठ उद्योग	२०७५	काठ तथा ग्रील सम्बन्धि सम्पूर्ण सामानहरू उत्पादन	१५०००००	बरारको बस्तु

	आधुनिक मौरीघार निर्माण काष्ठ उद्योग	२०६३०५/०९/	आधुनिक मौरीघार साथै काठका विभिन्न सामग्री।	८०००००	बराबरको सामग्री उत्पादन
वडा नं ३					
	घरेलु उद्योग				
	निजि र सहकारी उद्योग				
	स्पार्पुताल कास्ट उद्योग	२०६३	काठ	०	
	सरकारी उद्योग				
	साना उद्योग				
वडा नं ४					
	घरेलु उद्योग				
	निजि र सहकारी उद्योग				
	सरकारी उद्योग				
	कर्णाली अल्लो गलैचा उधोग	२०७६	NA	०	
	साना उद्योग				
वडा नं ९					
	घरेलु उद्योग				
	निजि र सहकारी उद्योग				
	सरकारी उद्योग				
	साना उद्योग				
	फर्निचर	०	NA	०	
	गलैचा	२०७५	NA	०	

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.५.६ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा आन्तरिक खपत तथा बाहिर निकासीका लागि वस्तु वा सेवा उत्पादन गर्ने उद्योगहरु धेरै सञ्चालन हुन सकेको देखिदैन । फर्निचर,गलैचा ,स्पार्पुताल कास्ट उद्योग,पुमाखोला पानीमिल,गनेश इन्जिनियरिङ वर्कसप एण्ड काष्ठ उद्योग,पि.बि.राइस मिल,चिप्राखोला पानी मिल,प्रीन्स राइस मिल,आधुनिक मौरीघार निर्माण काष्ठ उद्योग,कर्णाली अल्लो गलैचा उद्योग हाल सञ्चालनमा छन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा न	उद्योगको नाम तथा ठेगाना	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मझौला तथा ठूला आदी(	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको बार्षिक आम्दानी रु) (हजारमा
			महिला	पुरुष	जम्मा		
वडा नं २							

	घरेलु उद्योग						
	पिराइस मिल.बि.	घरेलु उद्योग	१	०	१	चामल,तेल तथा पिठो	७००००
	चिप्राखोला पानी मिल	घरेलु उद्योग	१	०	१	चामल तथा ढुटो	१५००००
	प्रीन्स राइस मिल	घरेलु उद्योग	१	०	१	चामल तथा ढुटो	१०००००
	निजि र सहकारी उद्योग						
	सरकारी उद्योग						
	साना उद्योग						
	पुमाखोला पानीमिल	साना उद्योग	१	०	१	तोरीपिना,धानको भुस उत्पादन हुने र धान कुटान तथा तोरी साथै चुरी पेलानमा सेवा दिइरहेको।	७००००
	गनेश इन्जिनियरिङ वर्कसप एण्ड काष्ठ उद्योग	साना उद्योग	४	०	४	काठ तथा ग्रील सम्बन्धि सम्पूर्ण सामानहरु उत्पादन	१५०००००
	आधुनिक मौरीघार निर्माण काष्ठ उद्योग	साना उद्योग	३	०	३	आधुनिक मौरीघार साथै काठका विभिन्न सामग्री।	८०००००
वडा नं ३							
	घरेलु उद्योग						
	निजि र सहकारी उद्योग						
	स्पार्पुताल कास्ट उद्योग	निजि र सहकारी उद्योग	३	०	३	काठ	१२०००००
	सरकारी उद्योग						
	साना उद्योग						
वडा नं ४							
	घरेलु उद्योग						
	निजि र सहकारी उद्योग						
	सरकारी उद्योग						
	कर्णाली अल्लो गलैचा उद्योग	सरकारी उद्योग	०	०	०	NA	०
	साना उद्योग						
वडा नं ९							
	घरेलु उद्योग						
	निजि र सहकारी उद्योग						
	सरकारी उद्योग						
	साना उद्योग						
	फर्निचर	साना उद्योग	०	०	०	NA	५०००००
	गलैचा	साना उद्योग	०	०	०	NA	०

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.५.७ घट्ट, मिल तथा संकलन र प्रशोधन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेर्दा ० परम्परागत घट्ट, ० सुधारिएको घट्ट, कुटानी, पिसानी र पेलानीका लागि ० पानी मिल, ० डिजेल मिल र बिद्युतबाट चल्ने ० वटा मिल रहेका छन् । तुलनात्मक रूपमा परम्परागत पानी घट्टहरुको संख्या उच्च रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी संख्या (मिल)			संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली परम्प घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.५.८ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदी)

कृषि र उद्योग क्षेत्रको विकाससँग अनोन्याश्रित सम्बन्ध भएको क्षेत्र हो व्यापार । स्थानीय तहहरू आर्थिकरूपले सबल हुन स्थानीय उत्पादनमा सबल भई निर्यात गर्न सक्ने अवस्थामा पुग्न पर्दछ । व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस क्षेत्रमा ६७ वटा व्यवसायहरु संचालनमा रहेका छन् । जसबाट सरदर ७३१७०००० बराबरको वार्षिक कारोवार हुने गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा व्यापार र व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	व्यापार व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोवार .रु (हजारमा)
२	१	बस्नेत किराना तथा फेन्सी पसल	कपडा	निजी	५०००००
२	२	सबिन मोबाइल हस्पिटल एण्ड फोटोकपी सेन्टर	मोबाइल	निजी	८०००००
२	३	हिमसिङ स्टोर एण्ड सप्लायर्स	भाडाकुडा	निजी	५०००००
२	४	धनजित स्टोर	कपडा	निजी	१७०००००
३	१	गल्ला तथा किराना पसल	किराना	निजी	९०००००
४	१	रेमन हेल्थ क्लिक	औषधी	निजी	१५०००००
४	२	राप्ति अपसेट प्रेस बाँफिकोट शाखा	अन्य	निजी	१००००००
४	३	पविता किराना एण्ड गल्ला पसल	अन्य	निजी	५०००००
४	४	नरेन्द्र किराणा पसल	अन्य	निजी	५०००००
४	५	लाङ्गाली ईन्टरप्राइजेज	अन्य	निजी	२००००००
४	६	टन्डन छापाखाना	अन्य	निजी	७०००००
४	७	रमेश किराणा पसल	किराना	निजी	८०००००
४	८	देबकोटा फेन्सी स्टोर	कपडा	निजी	५०००००
४	९	आर के ईन्टरप्राइजेज	अन्य	निजी	२०००००
४	१०	न्यू होटेल रिभर साइड	अन्य	निजी	५०००००
४	११	लेकाली हार्डवेयर एण्ड सप्लायर्स	निर्माण हार्डवेयर	निजी	१००००००
४	१२	शाहि किराण एण्ड गल्ला सप्लायर्स	अन्य	निजी	३०००००
४	१३	सिस्ने हिमाल मेडिकल हल	औषधी	निजी	८०००००
४	१४	कुसारी अस्पताल तथा डायग्नोसिस सेन्टर	औषधी	निजी	४०००००
४	१५	कुसारी गेस्टहाउस एण्ड ग्रिनपिस	अन्य	निजी	५००००

४	१६	रिजाल भाँडा पसल एण्ड होम डेकोर	अन्य	निजी	१५००००
४	१७	रिजाल हार्डवेयर एण्ड सप्लायर्स	निर्माण हार्डवेयर	निजी	३०००००००
४	१८	सिताराम केवस्त्रालय .सी.	कपडा	निजी	५०००००
६	१	के पि गल्ला एन्ड किराना पसल	किराना	निजी	८०००००
६	२	दुर्गेश टेलरिड सेन्टर	कपडा	निजी	१०००००
६	३	राधा कृष्ण गल्ला किराना पसल	किराना	निजी	१२०००००
६	४	गडगा सागर रेस्टुरेन्ट	खाजा घर	निजी	५०००००
६	५	एकान्त होटेल	खाजा घर	निजी	७०००००
६	६	शाही किराणा पसल	किराना	निजी	६०००००
६	७	पविता किराना पसल	किराना	निजी	२५००००
६	८	समीक्षा कस्मेटिक पसल	मिठाई	निजी	५०००००
६	९	पृङ्गा किराना पसल	किराना	निजी	२५००००
६	१०	सन्देश होटेल	खाजा घर	निजी	५०००००
६	११	झलक किराना स्टोर	किराना	निजी	४५००००
६	१२	मनदिपा फेन्सी स्टोर	कपडा	निजी	१५०००००
६	१३	सानोभरी एभरेस्ट होटेल	खाजा घर	निजी	२०००००
६	१४	सन्दिप पुस्तक पसल	अन्य	निजी	१६०००००
६	१५	ओपेन्द्र किराना पसल	किराना	निजी	२५००००
६	१६	नवीन मेडिकल हल	औषधी	निजी	१४०००००
६	१७	दिपा किराना पसल	किराना	निजी	१५००००
६	१८	सन्देश फलफुल पसल	तरकारी तथा फलफूल	निजी	१५००००
६	१९	बन्दना चटपटे	किराना	निजी	१५००००
६	२०	खनाल हाउस वाइरिड सेन्टर	इलेक्ट्रिक र इलेक्ट्रोनिक	निजी	५०००००
६	२१	खनाल स्टोर	कपडा	निजी	८०००००
६	२२	आर के मोबाइल मर्मत सेन्टर	मोबाइल	निजी	६००००
६	२३	एम डि फेमस टेलर	कपडा	निजी	२०००००
६	२४	मगर होटेल	खाजा घर	निजी	२००००००
६	२५	फलफुल किरान पसल	किराना	निजी	२५००००
६	२६	अपसरा किराना पसल	किराना	निजी	१५००००
६	२७	फेन्सी पसल	कपडा	निजी	४०००००
६	२८	खिम स्टोर	कपडा	निजी	७०००००
६	२९	कमल पोल्ट्री फीड सप्लायर्स	किराना	निजी	१५०००००
६	३०	पुन मदिरा पसल एण्ड होटेल	खाजा घर	निजी	२५०००००
७	१	गौतम गल्ला एण्ड किराणा पसल	अन्य	निजी	५०००००
७	२	प्रकाश एण्ड सुजाता इन्टरप्राइजेज	अन्य	निजी	२००००००
७	३	खनाल किराणा पसल	किराना	निजी	४०००००
७	४	खनाल किराना पसल	किराना	निजी	६००००
७	५	पिकिराणा पसल.के.	किराना	निजी	५००००
७	६	शाहि हेल्थ क्लिनिक	औषधी	निजी	५०००००
७	७	सिद्धार्थ जनरल स्टोर	अन्य	निजी	३०००००
७	८	ऋतु मोबाइल मर्मत तथा फोटोसफ सेन्टर	मोबाइल	निजी	२०००००
७	९	गोकुल फेन्सी एण्ड गल्ला पसल	किराना	निजी	१५००००

७	१०	सारदा किराना पसल	किराना	निजी	३०००००
७	११	आफन्त हेल्थ क्लिनिक	औषधी	निजी	१५०००००
७	१२	कुसारी जनरल स्टोर	अन्य	निजी	३०००००
७	१३	यरी किराना पसल	किराना	निजी	५०००००
७	१४	नायक किराना पसल	किराना	निजी	३०००००

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.५.९ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

खनिज तथा खानीको अध्ययन र उत्खनन् साथै प्रशोधनका क्षेत्रमा नेपाल अत्यन्त पछाडि परेको छ । प्रविधि, जनशक्ति र ठोस योजनाको अभावका कारण नेपालको खानी तथा खनिज क्षेत्र झण्डै कुमारी अवस्थामा नै छ । खानी तथा खनिजको लागि गाउँपालिकाबाट सम्भाव्यता अध्ययन गरी डिपिआर तयार गरि सम्भावना भएमा खानी सञ्चालन गरेमा गाउँपालिकाको आम्दानीको श्रोत बढ्ने र हाल सञ्चालनमा रहेको पुनर्निर्माणमा पनि सहज हुनसक्ने देखिएको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	खनिजको नाम	पाईने स्थान

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

४.५.१० स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

यस गाउँपालिकामा छिन्खेत बजार, चोक बजार,चोक बजार,छिन्खेत ,छिन्खेत बजार ,जामुनाकाट्टे,जिपु ढारबाङ्ग बजार,तल्लो बजार,तुवेणी चोक ,त्रिवेणि चोक,नदुवा भञ्ज्याङ,नेटा बजार,पटाङ्ग,बाँफिकोट बजार,मध्य जिपु,मध्य बजार मग्मा,माथि मग्मा,माथिल्लो बजार,माथिल्लो बजार मग्मा मुख्य बजार रहेको छ । यस्ता बजारमा खासगरी निर्माण हार्डवेयर, इलेक्ट्रिक र इलेक्ट्रोनिक, मिठाई, अन्य,औषधी,कपडा,किराना,खाजा घर,तरकारी तथा फलफूल,भाडाकुडा, मोवाइलहरुको विक्री वितरण हुने गरेको पाइएको छ । यस गाउँपालिकाभित्र रहेका स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	बजारको नाम	स्थान	कारोवार हुने मुख्य बस्तु
१	नेटा बजार	बाँफिकोट नेटा	कपडा
२	नेटा बजार	बाँफिकोट नेटा	कपडा
३		बाँफिकोट गदह ३ .पा.	किराना
४	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	किराना
५	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	किराना
६	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	अन्य
७	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	औषधी
८	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	किराना
९	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	किराना
१०	माथि मग्मा	मग्मा	मोवाइल
११	माथि मग्मा	मग्मा	अन्य
१२	माथि मग्मा	मग्मा	औषधी
१३	ढारबाङ्ग बजार	ढारबाङ्ग	किराना
१४	ढारबाङ्ग बजार	ढारबाङ्ग	किराना
१५	ढारबाङ्ग बजार	ढारबाङ्ग	किराना

१६	मध्य बजार मग्मा	मग्मा दुलि जाने बाटो	कपडा
१७	माथिल्लो बजार मग्मा	माथी मग्मा	किराना
१८	माथिल्लो बजार मग्मा	माथी मग्मा	किराना
१९	चोक बजार	मग्मा	मिठाई
२०	माथिल्लो बजार मग्मा	माथी मग्मा	किराना
२१	माथिल्लो बजार मग्मा	माथी मग्मा	खाजा घर
२२	माथिल्लो बजार मग्मा	माथी मग्मा	कपडा
२३	मध्य बजार मग्मा	मग्मा दुलि जाने बाटो	किराना
२४	मध्य बजार मग्मा	मग्मा दुलि जाने बाटो	किराना
२५	चोक बजार	तल्लो मग्मा	तरकारी तथा फलफूल
२६	चोक बजार	तल्लो मग्मा	औषधी
२७	चोक बजार	तल्लो मग्मा	इलेक्ट्रिक र इलेक्ट्रोनिक
२८	तल्लो बजार	मग्मा	कपडा
२९	चोक बजार	मग्मा	मोवाइल
३०	चोक बजार	मग्मा	कपडा
३१	चोक बजार	मग्मा	खाजा घर
३२	चोक बजार	मग्मा	खाजा घर
३३	चोक बजार	मग्मा	किराना
३४	चोक बजार	मग्मा	किराना
३५	चोक बजार	मग्मा	कपडा
३६	चोक बजार	मग्मा	कपडा
३७	चोक बजार	मग्मा	किराना
३८	तृवेणी चोक	मग्मा	किराना
३९	त्रिवेणि चोक	मग्मा	किराना
४०	माथिल्लो बजार	मग्मा	अन्य
४१	माथिल्लो बजार	मग्मा	खाजा घर
४२	बाँफिकोट बजार	बाँफिकोट	अन्य
४३		बाँस्थला	अन्य
४४	नदुवा भञ्ज्याङ	नदुवा	अन्य
४५	पटाङ	जिसिङ	किराना
४६	जामुनाकाट्टे	बाँफिकोट२-,पिपल जिपु	कपडा
४७	मध्य जिपु	पिपल जिपु	मोवाइल
४८	जिपु	बाँफिकोट२-,पिपल जिपु	भाडाकुडा
४९	जिपु	बाँफिकोट२-,पिपल जिपु	कपडा
५०		जिसिङ	किराना
५१	माथिल्लो बजार		खाजा घर
५२	माथिल्लो बजार	मग्मा	खाजा घर
५३	छिन्खेत बजार	छिन्खेत	अन्य
५४	छिन्खेत	छिन्खेत	अन्य
५५	नेटा बजार	बाँफिकोट नेटा	अन्य
५६	बाँफिकोट बजार	बाँफिकोट	अन्य
५७		सिम्तारु	किराना
५८	बाँफिकोट बजार	बाँफिकोट ४	औषधी
५९	बाँफिकोट बजार	बाँफिकोट ४	अन्य
६०	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	अन्य

६१	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	निर्माण हार्डवेयर
६२	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	अन्य
६३	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	औषधी
६४	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	औषधी
६५	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	अन्य
६६	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	अन्य
६७	छिन्खेत बजार	बाँफिकोट ४ छिन्खेत	निर्माण हार्डवेयर

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.५.११ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

आधुनिक अर्थव्यवस्थामा आर्थिक कारोबार वित्तीय संस्थाबाट हुँदा त्यो व्यवस्थित र सहज हुन जान्छ । यसर्थ आधुनिक आर्थिक प्रणालीमा ग्रामीण जनताहरूको समेत बैङ्किङ सेवामा पहुँच पुऱ्याउन अपरिहार्य जस्तै भैसकेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र वित्तीय कारोबार गर्नेमा धेरै सहकारी संस्थाहरू छन् र सहकारी संस्थामा नागरिकहरूको पहुँच बढी छ । यस गाउँपालिकाभित्र रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको विवरण तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	बैंक तथा वित्तीय संस्थाको नाम र ठेगाना	बार्षिक कारोबार रकम(हजारमा.रु)	लगानी रकम (हजारमा.रु)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
वडा नं ३					
	१	सहकारी			
		स्यार्पुताल कृषि सहकारी स.लि .	२००००००	०	माछापालन
	२	बैंक			
वडा नं ४					
	१	सहकारी			
		स्यार्पुताल साना किसान कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	१९०००००	०	शेयर लगानी
	२	बैंक			
		लक्ष्मी बैंक लिमिटेड	५००००००००	०	कृषि व्यापार आदि
वडा नं ६					
	१	सहकारी			
		साना किसान कृषि सहकारि सङ्स्था लिअनुसरण कार्यक्रम .	२००००००	०	कृषि
	२	बैंक			

स्रोत :सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

४.५.१२ सहकारी सम्बन्धी विवरण

गाउँबासीहरूमा विभिन्न वित्तीय संस्थाहरूमा पहुँच सम्बन्धी विश्लेषण गर्दा यस गाउँपालिकामा वाणिज्य बैंक तथा बिकास बैंकहरूका शाखाहरू पनि स्थापना गरिएका छन । गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित बैंकहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको विवरण	वडा नं	सदस्य संख्या		कैफियत
			महिला	पुरुष	
१	स्यार्पुताल कृषि सहकारी स.लि .	वडा नं ३	४७८	५३६	
२	स्यार्पुताल साना किसान कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	वडा नं ४	१५	३८२	
३	साना किसान कृषि सहकारि सङ्स्था लिअनुसरण कार्यक्रम .	वडा नं ६	१३७	२५०	

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८।

५. सामाजिक विवरण

५.१ शैक्षिक संस्थासम्बन्धी

५.१.१ शैक्षिक संस्थासम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका शैक्षिक संस्था तिनका किसिम र संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

शैक्षिक संस्था	किसिम	संख्या
बाल विकास केन्द्र	सामूदायिक । सरकारी	२
प्राथमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	२५
प्राथमिक विद्यालय	नीजि (बोर्डिङ्ग)	२
प्राथमिक विद्यालय	संस्थागत	१
निम्न माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	६
माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	७
उच्च माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	२

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२ उच्च मावि तथा क्याम्पस सम्बन्धी विवरण

यस गाउँ क्षेत्रभित्र रहेका उमावि/क्याम्पस, ती संस्थाहरू रहेको स्थान, सञ्चालित कार्यक्रम तथा विद्यार्थी संख्या सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	उमावि वा क्याम्पस को नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	दलित			अपाङ्ग			विपन्न			जेहेन्दार			नयाँ भर्ना		
				छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
२	श्री जनकल्याण माध्यमिक विद्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम	पिपल जिपु		७३	७७	१५०	१	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०

४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	बाँफि कोट ४		६९	७०	१३ ९	१५	२०	३५	१०	१२	२२	२	५	७	०	०	०
---	-----------------------------------	-------------------	--	----	----	---------	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.३ बालबिकास केन्द्रमा अध्ययनरत विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम	ठेगाना	दलित		अपाङ्ग		विपन्न		जेहेन्दार		नयाँ भर्ना	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री जनता आधारभुत बिद्यालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	लामाचौर	५	१०	०	२	०	०	०	०	१०	१२
जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय	बाँफिकोट ४ नेटा पोखरा	१८	२५	२	०	१	२	८	१५	०	०
जम्मा		२३	३५	२	२	१	२	८	१५	१०	१२

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.४ तहगत रुपमा कूल विद्यार्थी विवरण

शैक्षिक शत्र २०७५ मा गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयको प्राथमिक तह, निम्न माध्यमिक तह एवं माध्यमिक तहमा भर्ना भई अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको विवरण लैङ्गिक रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	प्राथमिक विद्यालय			निम्न माध्यमिक विद्यालय			माध्यमिक विद्यालय		
			(१-५)			(६-८)			(९-१०)		
			छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	भैसीमेला	७	३	१०	०	०	०	०	०	०
२	आधारभुत बिद्यालय मेलगैरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	मेलगैरी	३	०	३	०	०	०	०	०	०
३	जनकल्याण मा वि	झुला	०	०	०	०	०	०	१२१	१७२	२९३
४	जनविकास अ.बि. भाग्ले	भाग्ले	२१	२२	४३	०	०	०	०	०	०
५	जनहित आ.बि. कोलचौर	कोलचौर	६	५	११	०	०	०	०	०	०
६	प्रथमिक बिधालय	NA	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	बाल सेवा	पिपल	०	०	०	३६	४४	८०	०	०	०
८	बाल सेवा आधारभूत बिधालय	मग्मा	६०	५१	१११	०	०	०	०	०	०
९	बालकल्याण माध्यमिक विद्यालय	सिम्तारु	०	०	०	०	०	०	११०	११०	२२०
१०	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	बाँफिकोट ४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	बाँफिकोट ४ भुवाटाकुरा	३६	३३	६९	०	०	०	०	०	०
१२	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय	जिप्सिड	८६	१०६	१९२	०	०	०	०	०	०
१३	शंकर आ.बि. नेपाले	NA	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१४	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६ मग्मा	NA	२	४	६	०	०	०	०	०	०

१५	श्री बाल बिकास स्कुल	बाँफिकोट ५ बडागाउँ	०	०	०	३०	२८	५८	०	०	०
१६	श्री बिकट आधारभुत बिधालय लेखबाङ्ग	बाँफिकोट ५ लेखबाङ्ग	१	२	३	०	०	०	०	०	०
१७	श्री बेसिक स्कुल बाँफिकोट ५ रुकुम	NA	०	४	४	०	०	०	०	०	०
१८	श्री रत्न स्कुल बाँफिकोट ५ काडा रुकुम	NA	०	०	०	०	२	२	०	०	०
१९	श्री अणु आधारभुत विद्यालय	स्याला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटे रुकुम पश्चिम	बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२१	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	रुकुम पश्चिम	२१	१६	३७	०	०	०	०	०	०
२२	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	दुलिङ्गा	११	१३	२४	०	०	०	०	०	०
२३	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय	छिन्खेत	१३	१६	२९	०	०	०	०	०	०
२४	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट- २,पिपल,रुकुम पश्चिम	पिपल जिपु	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	रुकुम पश्चिम	१०	२३	३३	०	०	०	०	०	०
२६	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२,कुनाखेत रुकुम पश्चिम	कुनाखेत	३	४	७	०	०	०	०	०	०
२७	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२,पिपल रुकुम पश्चिम	हपल्ना खर्क	२८	१८	४६	०	०	०	०	०	०
२८	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिध्यालय थारकाट्टे बाफिकोट-२,रुकुम पश्चिम	थारकाट्टे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२९	श्री नमुना ज्ञानजोति इङलिस बोर्डिङ स्कुल बाफिकोट-२,पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	बाँफिकोट - २,पिपल जिपु	४९	४५	९४	०	०	०	०	०	०
३०	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	नदुवा	०	०	०	१९	२१	४०	०	०	०
३१	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	ढारबाङ्ग	०	०	०	०	०	०	३०३	२६४	५६७
३२	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	४६	६३	१०९
३३	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	रुकुम पश्चिम	१८	१८	३६	०	०	०	०	०	०
३४	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	बाँफिकोट १० सेजे	०	०	०	०	०	०	०	०	०

३५	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	बाँफिकोट १० गाराबाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३६	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय	बाँफिकोट १० ठाँटि	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३७	श्री लक्ष्मी आधारभुत विद्यालय	जिप्सिड	६	११	१७	०	०	०	०	०	०
३८	श्री सरस्वती आधारभुत बिद्यालय	डारुगाँउ	१२	१२	२४	०	०	०	०	०	०
३९	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	माथि मग्मा	३७	३९	७६	०	०	०	०	०	०
४०	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय	गोरेकाँडा	१५	१७	३२	०	०	०	०	०	०
४१	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	मग्मा	०	०	०	०	०	०	१२१	१२८	२४९
४२	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	स्यार्पु दह	०	०	०	०	०	०	२२५	२२१	४४६
४३	हरी आधारभुत बिद्यालय	बाँस्थला	२०	२०	४०	०	०	०	०	०	०

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.५ तहगत रुपमा दलित विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी विवरण

शैक्षिक शत्र २०७५ मा गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयको प्राथमिक तह, निम्न माध्यमिक तह एवं माध्यमिक तहमा भर्ना भई अध्ययनरत दलित विद्यार्थीहरूको विवरण लैङ्गिक रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	प्राथमिक विद्यालय			निम्न माध्यमिक विद्यालय			माध्यमिक विद्यालय		
			(१—५)			(६—८)			(९—१०)		
			छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	भैसीमेला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	आधारभुत बिद्यालय मेलगौरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	मेलगौरी	३	०	३	०	०	०	०	०	०
३	जनकल्याण मा वि	झुला	०	०	०	०	०	०	७४	१००	१७४
४	जनविकास अ.बि. भाग्ले	भाग्ले	४	४	८	०	०	०	०	०	०
५	जनहित आ.बि. कोलचौर	कोलचौर	४	३	७	०	०	०	०	०	०
६	प्रथमिक बिधालय	NA	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	बाल सेवा	पिपल	०	०	०	२२	२९	५१	०	०	०
८	बाल सेवा आधारभुत बिधालय	मग्मा	३५	२६	६१	०	०	०	०	०	०
९	बालकल्याण माध्यामिक विद्यालय	सिम्तारु	०	०	०	०	०	०	२०	२०	४०
१०	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	बाँफिकोट ४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	बाँफिकोट ४ भुवाटाकुरा	२७	२४	५१	०	०	०	०	०	०
१२	लक्ष्मी आधारभुत बिधालय	जिप्सिड	५	६	११	०	०	०	०	०	०
१३	शंकर आ.बि. नेपाने	NA	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१४	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६मग्मा	NA	२	२	४	०	०	०	०	०	०
१५	श्री बाल बिकास स्कूल	बाँफिकोट ५ बडागाउँ	०	०	०	८	७	१५	०	०	०

१६	श्री बिकट आधारभुत बिधालय लेखबाङ्ग	बाँफिकोट ५ लेखबाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७	श्री बेसिक स्कुल बाँफिकोट ५ रूकुम	NA	०	४	४	०	०	०	०	०	०
१८	श्री रत्न स्कुल बाँफिकोट ५ काडा रूकुम	NA	०	०	०	०	२	२	०	०	०
१९	श्री अणु आधारभुत विद्यालय	स्याला	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२०	श्री एकता आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटे रूकुम पश्चिम	बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२१	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिधालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रूकुम	रूकुम पश्चिम	५	१	६	०	०	०	०	०	०
२२	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	दुलिङ्गा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२३	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय	छिन्खेत	३	९	१२	०	०	०	०	०	०
२४	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट-२,पिपल,रूकुम पश्चिम	पिपल जिपु	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रूकुम	रूकुम पश्चिम	४	१२	१६	०	०	०	०	०	०
२६	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२,कुनाखेत रूकुम पश्चिम	कुनाखेत	३	४	७	०	०	०	०	०	०
२७	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२,पिपल रूकुम पश्चिम	हपल्ना खर्क	२०	१२	३२	०	०	०	०	०	०
२८	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिधालय थारकाट्टे बाफिकोट-२,रूकुम पश्चिम	थारकाट्टे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२९	श्री नमुना ज्ञानजोति इङलिस बोर्डिङ स्कुल बाफिकोट-२,पिपल जिपु, रूकुम, पश्चिम	बाँफिकोट - २,पिपल जिपु	२५	३०	५५	०	०	०	०	०	०
३०	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	नदुवा	०	०	०	५	३	८	०	०	०
३१	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	ढारबाङ्ग	०	०	०	०	०	०	२६४	२११	४७५
३२	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिधालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रूकुम	रूकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	८	९	१७
३३	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रूकुम	रूकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३४	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	बाँफिकोट १० सेजे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३५	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	बाँफिकोट १० गाराबाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०

३६	श्री मछिन्द्रा आधारभूत बिद्यालय	बाँफिकोट १० ठाँटि	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३७	श्री लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय	जिप्सिड	२	६	८	०	०	०	०	०	०
३८	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	डारुगाँउ	२	२	४	०	०	०	०	०	०
३९	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	माथि मग्मा	१९	२१	४०	०	०	०	०	०	०
४०	श्री हिमालय नमुना आधारभूत विद्यालय	गोरेकाँडा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४१	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	मग्मा	०	०	०	०	०	०	५०	३५	८५
४२	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	स्यार्पु दह	०	०	०	०	०	०	१६	२०	३६
४३	हरी आधारभूत बिद्यालय	बाँस्थला	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.६ तहगत रुपमा जनजाति विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी विवरण

शैक्षिक शत्र २०७५ मा गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयको प्राथमिक तह, निम्न माध्यमिक तह एवं माध्यमिक तहमा भर्ना भई अध्ययनरत जनजाति विद्यार्थीहरूको विवरण लैङ्गिक रुपमा देहायको तालिका मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	प्राथमिक विद्यालय			निम्न माध्यमिक विद्यालय			माध्यमिक विद्यालय			जम्मा		
			(१—५)			(६—८)			(९—१०)					
			छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.७ नियुक्तिको आधारमा शिक्षकसम्बन्धी विवरण

गाउँ क्षेत्रमा अवस्थित विद्यालयहरूमा कार्यरत शिक्षकहरूको श्रेणी, नियुक्तको आधारमा स्थायी, अस्थायी, परियोजना, सट्टा एवं रिक्त दरबन्धी सम्बन्धी विवरण तहगतका साथै लैङ्गिक रुपमा समेत विश्लेषण गरी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तह	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	जम्मा	परियोजना	सट्टा	रिक्त	स्थायी	अस्थायी	महिला	पुरुष

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.८ साक्षरताको स्थिति

गाउँपालिकाको १५ वर्ष भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्याको साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई निरक्षर, साक्षरमा विभाजन गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नम्बर	१५ बर्ष माथिको जनसंख्या			साक्षर जनसंख्या			निरक्षर जनसंख्या		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा

१	५२६	५१६	१०४२	४०६	३३४	७४०	१२०	१८२	३०२
२	६२९	४५७	१०८६	५१०	२९२	८०२	११९	१६५	२८४
३	३८६	३६७	७५३	२९२	१९३	४८५	९४	१७४	२६८
४	५५३	५१८	१०७१	४६५	३५१	८१६	८८	१६७	२५५
५	५०८	४९१	९९९	४४२	३३७	७७९	६६	१५४	२२०
६	७३२	७१९	१४५१	६६७	६०४	१२७१	६५	११५	१८०
७	८७०	८१४	१६८६	६३४	४२९	१०६५	२३६	३८५	६२१
८	४८०	४५२	९३२	४२०	३६१	७८१	६०	९१	१५१
९	४६४	३९३	८५७	४२३	३१७	७४०	४१	७६	११७
१०	५२०	४८९	१००९	४००	२७७	६७७	१२०	२१२	३३२
जम्मा	५६६८	५२१६	१०८८६	४६५९	३४९५	८१५६	१००९	१७२१	२७३०

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.९ शैक्षिकस्तर सम्बन्धी विवरण

जनसंख्याको शैक्षिकस्तरलाई BA वा सो सरह, IA तह वा सो सरह, MA वा सो भन्दा माथि, Mphil, PHD, S.L.C/S.E.E तह, निम्नमाध्यमिक तह, प्राथमिक तह, माध्यमिक तह, साक्षर मात्र साथै १६-२४ बर्षको जनसंख्या, २४-६० बर्षको जनसंख्या, ५-१५ बर्षको जनसंख्या, ६० वर्ष माथि गरी ४ समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । शैक्षिकस्तरलाई उमेर समूह अनुसार विभाजन गरी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

शैक्षिक स्तर	५-१५ बर्ष				१६-२४ बर्ष				२५-६० बर्ष				६० बर्ष माथि				जम्मा			
	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
साक्षर मात्र	११४	८३	०	१९७	२४	२१	०	४५	३८०	५४३	०	९२३	११८	५७	०	१७५	६३६	७०४	०	१३४०
प्राथमिक तह	१२४४	११५९	२	२४०५	८६	९५	०	१८१	४९५	२९५	०	७९०	४६	३	०	४९	१८७१	१५५२	२	३४२५
निम्नमाध्यमिक तह	५४६	५५९	०	११०५	२७५	२८५	०	५६४	३८१	१८६	०	५६७	१५	३	०	१८	१२२१	१०३३	०	२२५४
माध्यमिक तह	१४८	१७२	०	३२०	३०७	३१५	१	६२३	२१०	९२	०	३०२	२	०	०	२	६६७	५७९	१	१२४७
S.L.C/S.E.E तह	३६	३९	०	७५	५८७	५३४	०	११२१	४२७	२०१	१	६२९	१५	१	०	१६	१०६५	७७५	१	१८४१

IA तह वा सो सरह	४	६	०	१०	४ ७ ५	४३ २	०	९० ७	४० ०	२१ ८	०	६१ ८	०	२	०	२	८ ७ ९	६५ ८	०	१५ ३७
BA वा सो सरह	०	०	०	०	९९	८६	०	१८ ५	२२ ९	१११	०	३४ ०	४	२	०	६	३३ २	१९ ९	०	५३ १
MA वा सो भन्दा माथि	०	०	०	०	२	४	०	६	७१	९	०	८०	२	०	०	२	७ ५	१३	०	८८
Mphil	०	०	०	०	०	०	०	०	४	०	०	४	१	०	०	१	५	०	०	५
जम्मा	२० ९२	२० १८	२	४१ १२	१८ ५ ९	१७ ७२	१	३ ६ ३२	२५ ९ ७	१६ ५५	१	४२ ५३ ३	२	६८	०	२ ७ १	६ ७ ५१	५५ १३	४	१२ २६ ८

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१० शैक्षिकस्तर

शैक्षिकस्तरको सन्दर्भमा कुरा गर्दा प्राथमिक तह: ४५६६ स्तरका जनसंख्या सबैभन्दा बढी रहेको पाइन्छ । पढ्न लेख्न जानेको जनसंख्या उल्लेख्य मात्रामा रहेको पाइन्छ । जनसंख्याको शैक्षिकस्तरलाई BA वा सो सरह, IA तह वा सो सरह, MA वा सो भन्दा माथि, Mphil, PHD, S.L.C/S.E.E तह, निम्नमाध्यमिक तह, प्राथमिक तह, माध्यमिक तह, साक्षर मात्र गरी १० समूहमा विभाजन गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	विद्यालयस्तर				स्नातक तथा स्नातकोत्तर				एमफिल वा पिएचडि				साधारण लेखपढ			
	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा	पुरुष	महिला	अन्य	जम्मा
१	४१३	३६९	०	७८२	७१	४९	०	१२०	९	२	०	११	१३६	१३७	०	२७३
२	११३ ५	८०७	१	१९४ ३	२११	१३७	०	३४८	११	५	०	१६	१३९	१६५	०	३०४
३	३३४	२३४	०	५६८	५९	२९	०	८८	८	१	०	९	७६	४५	०	१२१
४	४०५	३४७	०	७५२	१८०	१४२	०	३२२	१८	१	०	१९	६२	६७	०	१२९
५	५०९	४०९	०	९१८	२११	१४९	०	३६०	५	०	०	५	६०	११६	०	१७६
६	७८३	६५२	०	१४३ ५	२२४	१८२	०	४०६	१७	५	०	२२	१७ ४	२६१	०	४३५
७	८३३	६७८	३	१५१४	१७०	१०७	०	२७७	१०	२	०	१२	४२	३६	०	७८
८	५५८	५४१	०	१०९९	८३	४५	०	१२८	१	०	०	१	१५	१५	०	३०
९	६९६	५३७	०	१२३३	१५०	१०३	०	२५३	१५	८	०	२३	१७ ७	२०४	०	३८१
१०	४७९	३७०	०	८४९	८०	६४	०	१४४	५	१	०	६	४२	२०	०	६२
जम्मा	६१४ ५	४९४ ४	४	११०९ ३	१४३ ९	१००७	०	२४४ ६	९९	२५	०	१२४	९२३	१०६६	०	१९८ ९

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.११ प्रावि तथा निमावि पहुँच स्थिति

प्राथमिक तथा निमावि तहको विद्यालयको पहुँचलाई १५ मिनेट भन्दा कम, १५-३० मिनेट, ३०-६० मिनेट, ६० मिनेट भन्दा बढी गरी ४ समूहमा विभाजन गरी वडागत रुपमा विस्तृतमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	विद्यालयस्तर प्राथमिक विद्यालय				निम्न माध्यमिक विद्यालय			
	१५ मिनेट भन्दा कम	१५-३० मिनेट	३०-६० मिनेट	६० मिनेट भन्दा बढी	१५ मिनेट भन्दा कम	१५-३० मिनेट	३०-६० मिनेट	६० मिनेट भन्दा बढी
१	४४	१७	११	४	७	२०	८	२
२	२२६	२१८	४०	४१	१०३	९५	२४	५९
३	४६	१०	२९	२१	२५	४	१५	३३
४	१३६	१७	१२	७	४६	१६	८	१०
५	६३	११५	६१	३०	३	३२	९९	३५
६	२१५	२२७	१८	१	४२	१५५	२३	०
७	२५९	१०३	१०१	५४	७९	४४	४८	४५
८	८४	११२	५०	०	१८	४२	३२	०
९	१०७	१३२	३९	५४	३७	४९	३१	३७
१०	६८	१४६	५	३	७	८८	२८	२
जम्मा	१२४८	३६७	१०९७	५४५	३६६	३१६	२१५	२२३

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१२ मावि तथा उमाविमा पहुँच स्थिति

माध्यमिक तथा उच्च माध्यमिक तहको विद्यालयको पहुँचलाई १५ मिनेट भन्दा कम, १५-३० मिनेट, ३०-६० मिनेट, ६० मिनेट भन्दा बढी गरी ४ समूहमा विभाजन गरी वडागत रुपमा विस्तृतमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	विद्यालय पुग्न लाग्ने समयअनुसार घरघुरी संख्या माध्यमिक विद्यालय				उच्च माध्यमिक विद्यालय			
	१५ मिनेट भन्दा कम	१५-३० मिनेट	३०-६० मिनेट	६० मिनेट भन्दा बढी	१५ मिनेट भन्दा कम	१५-३० मिनेट	३०-६० मिनेट	६० मिनेट भन्दा बढी
१	०	३	१८	०	०	०	२	१०
२	४२	२९	१	३०	२०	२०	५	५२
३	७	४	६	२५	८	१२	९	२
४	२८	९	१२	३	२५	१३	१५	१३
५	०	१	३१	९	१	१६	३८	३७
६	१०	६७	२७	१	१२	५९	१२	१
७	४७	२३	२२	३९	२०	१२	११	३९
८	१३	२३	११	०	१३	११	९	१
९	१२	२३	१९	३३	०	४	३	४६
१०	४	४४	३१	३	०	०	१५	२२
जम्मा	१६३	९९	२२६	१४७	१७८	११९	१४३	२२३

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१३ विद्यालय छोड्ने बालबालिका

कक्षा १ मा भर्ना भएको विद्यार्थी कक्षा ५ को वार्षिक परिक्षामा सम्मिलित भएन भने त्यसलाई विद्यालय छाडेको भनिन्छ । विद्यालय छाड्ने कारणहरूलाई अन्य , खर्च व्यहोर्न नसकेको, ज्याला मजदुरी, भाइबहिनीको हेरचाह र घरायसी काम गर्नुपरेको, विद्यालय धेरै टाढा भएको, विवाह भएको गर्दा विद्यालय जान छोडेको पाइन्छ । तथ्याङ्क हेर्दा सबै भन्दा बढी विवाह भएको कारण विद्यार्थीले विद्यालय छोडेको पाइन्छ । विद्यालय जान छोड्नुको कारण अनुसार बालबालिकासम्बन्धी विवरण तहगत एवं लैङ्गिक आधारमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विद्यालय को तह	विद्यालय जान छोड्नुको कारणअनुसार बालबालिका संख्या											
	विद्यालय धेरै टाढा भएको		भाइबहिनीको हेरचाह र घरायसी काम गर्नुपरेको		ज्याला मजदुरी		विवाह भएको		खर्च व्यहोर्न नसकेको		अन्य	
	बाल क	बालिका	बाल क	बालिका	बाल क	बालिका	बाल क	बालिका	बाल क	बालिका	बाल क	बालिका
प्राथमिक विद्यालय	६१	२२	३७	२१	२२७	७५	२१७	२७१	१९९	६०	२३५	१९०
निम्न माध्यमिक विद्यालय	२२	१९	३३	१२	२४९	४०	२१५	३२९	१४५	४६	१४७	१०१
माध्यमिक विद्यालय	१८	७	१२	४	११८	१६	१३२	१७९	१०१	४५	७५	५१
जम्मा	१०१	४८	८२	३७	५९४	१३१	५६४	७७९	४४५	१५१	४५७	३४२

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१४ मानव संसाधन स्थिति

प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक जनशक्तिलाई अन्य (खुलाउने), इलेक्ट्रिसियन, इलेक्ट्रोनिक्स, कम्प्युटर सम्बन्धी, कुनै सीप/तालिम नभएको, कृषि सम्बन्धी, केशश्रृंगार सम्बन्धी, प्लम्बिङ्ग, फर्निचर, फोटोग्राफी, मेकानिकल मर्मत, लुगा सिउने, सवारी चालक, सिकर्मी/डकर्मी, स्वास्थ्य सम्बन्धी, हस्तकला मूर्तिकला चित्रकला सम्बन्धी, होटल सम्बन्धीमा गरी विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक मानव संसाधनको संख्या											
	कृषि सम्बन्धी			स्वास्थ्य सम्बन्धी			मेकानिकल मर्मत			लुगा सिउने		
	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
वडा नं.	प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक मानव संसाधनको संख्या											

	फर्निचर			सिकर्मी/डकर्मी			प्लम्बिङ्ग			इलेक्ट्रोनिक्स		
	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

वडा नं.	प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक मानव संसाधनको संख्या											
	इलेक्ट्रिसियन			होटल सम्बन्धी			केशश्रृंगार सम्बन्धी			सवारी चालक		
	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

वडा नं.	प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक मानव संसाधनको संख्या											
	कम्प्युटर सम्बन्धी			हस्तकला मूर्तिकला चित्रकला सम्बन्धी			फोटोग्राफी			कुनै सीप/तालिम नभएको		
	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

वडा नं.	प्राविधिक विषय अनुसार प्राविधिक मानव संसाधनको संख्या											
	अन्य (खुलाउने)											
	पू				म				अ			
१	०				०				०			

२	०	०	०
३	०	०	०
४	०	०	०
५	०	०	०
६	०	०	०
७	०	०	०
८	०	०	०
९	०	०	०
१०	०	०	०
जम्मा	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१५ सीपमूलक तालिम प्राप्त मानव संसाधन

अवधि अनुसार तालिम लिएका जनसंख्यालाई १ देखि ६ महिनासम्म (पहिलो तह), १ महिनाभन्दा कम (प्रारम्भिक तह), १२ महिनाभन्दा वढी (तेस्रो तह), ६ देखि १२ महिनासम्म (दोस्रो तह) गरी ४ समूहमा र तालिमको किसिम अनुसार अन्य (खुलाउने), इलेक्ट्रिसियन, इलेक्ट्रोनिक्स, कम्प्युटर सम्बन्धी, कुनै सीप/तालिम नभएको, कृषि सम्बन्धी, केशश्रृंगार सम्बन्धी, प्लम्बिङ्ग, फर्निचर, फोटोग्राफी, मेकानिकल मर्मत, लुगा सिउने, सवारी चालक, सिकर्मी/डकर्मी, स्वास्थ्य सम्बन्धी, हस्तकला मूर्तिकला चित्रकला सम्बन्धी, होटल सम्बन्धीमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिएको छ । यससम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	तालिमको नाम	अवधि अनुसार प्राविधिक तालिम लिनेको संख्या											
		१ महिनाभन्दा कम (प्रारम्भिक तह)			१ देखि ६ महिनासम्म (पहिलो तह)			६ देखि १२ महिनासम्म (दोस्रो तह)			१२ महिनाभन्दा वढी (तेस्रो तह)		
		पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ	पू	म	अ
१	कृषि सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	स्वास्थ्य सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	मेकानिकल मर्मत	४	२	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०
४	लुगा सिउने	०	०	०	०	७	०	०	०	०	०	०	०
५	फर्निचर	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	सिकर्मी/डकर्मी	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	प्लम्बिङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	इलेक्ट्रोनिक्स	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	इलेक्ट्रिसियन	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	होटल सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	केशश्रृंगार सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१२	सवारी चालक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१३	कम्प्युटर सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१४	हस्तकला मूर्तिकला चित्रकला सम्बन्धी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५	फोटोग्राफी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१६	कुनै सीप/तालिम नभएको	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१७	अन्य (खुलाउने)	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

जम्मा	८	६	०	०	७	०	०	०	०	१	०	०
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१६ खुद भर्ना, निरन्तरता तथा टिकाउ दर

यस गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरूको खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दरको विद्यमान स्थिति हेर्दा विद्यालय र कक्षाअनुसार फरक फरक खालको रहेको पाइन्छ । खुद भर्ना दर सबैभन्दा उच्च ० र न्युन ० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । निरन्तरता दर सबैभन्दा उच्च ० र न्युन ० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । सिकाई उपलब्धी दरलाई हेर्दा सबैभन्दा उच्च ० र न्युन ० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । विद्यालयगत रुपमा पूर्व प्राथमिक, आधारभूत, माध्यामिकको खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर देहायअनुसार रहेको छ ।

विद्यालयको नाम	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर		
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१७ शिक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कूल ४५ वटा शैक्षिक संस्थाहरूमा कूल १२२ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा ० जना शिक्षक, ० जना शिक्षिका तथा ० जना सहजकर्ता कार्यरत रहेका छन् । यस गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा रहेको विद्यालयहरूमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूको विवरण सङ्कलन गर्ने क्रममा प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा गाउँपालिका भित्रका विभिन्न तहमा अध्यापन गर्नु हुने शैक्षिक जनशक्तिहरूको विवरण निम्नानुसार रहेको पाईयो ।

वडा नम्बर	क्र. सं.	विद्यालयको नाम	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या			महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	सहजकर्ता	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
२											
	१	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय थारकाटे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	५	०	०	०			०	०	०
	२	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम	२	०	०	०			०	०	०
	३	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट-	१६	०	०	०			०	०	०

		२,पिपल,रुकुम पश्चिम									
	४	श्री जनता आधारभुत बिद्यालय लामाचौर,बाफिकोट-२,रुकुम पश्चिम	१	०	०	०			०	०	०
	५	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२,पिपल रुकुम पश्चिम	०	०	०	०			०	०	०
	६	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२,रुकुम पश्चिम	२	०	०	०			०	०	०
	७	आधारभुत बिद्यालय मेलगैरी बाफिकोट-२,रुकुम पश्चिम	४	०	०	०			०	०	०
	८	श्री नमुना ज्ञानजोति इङलिस बोर्डिङ स्कूल बाफिकोट-२,पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	९	०	०	०			०	०	०
३											
	१	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	०	०	०	०			०	०	०
	२	जनविकास अ.बि. भागले	०	०	०	०			०	०	०
	३	जनहित आ.बि. कोलचौर	०	०	०	०			०	०	०
	४	शंकर आ.बि. नेपाने	०	०	०	०			०	०	०
४											
	१	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय	३	०	०	०			०	०	०
	२	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	४	०	०	०			०	०	०
	३	जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय	०	०	०	०			०	०	०

	४	बालकल्याण माध्यामिक विद्यालय	१२	०	०	०			०	०	०
	५	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	०	०	०	०			०	०	०
५											
	१	श्री बिकट आधारभुत बिधालय लेखबाङ्ग	३	०	०	०			०	०	०
	२	श्री बाल बिकास स्कूल	०	०	०	०			०	०	०
	३	श्री रत्न स्कूल बाँफिकोट ५ काडा रूकुम	३	०	०	०			०	०	०
	४	श्री बेसिक स्कूल बाँफिकोट ५ रूकुम	२	०	०	०			०	०	०
६											
	१	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६मग्मा	१	०	०	०			०	०	०
	२	श्री अणु आधारभुत विद्यालय	०	०	०	०			०	०	०
	३	बाल सेवा आधारभूत बिधालय	५	०	०	०			०	०	०
	४	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय	२	०	०	०			०	०	०
	५	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	१५	०	०	०			०	०	०
	६	श्री लक्ष्मी आधाभुत विद्यालय	१	०	०	०			०	०	०
७											
	१	हरी आधारभूत बिद्यालय	३	०	०	०			०	०	०
	२	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय	३	०	०	०			०	०	०
	३	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	६	०	०	०			०	०	०
	४	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	०	०	०	०			०	०	०

	५	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	२	०	०	०			०	०	०
	६	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	७	०	०	०			०	०	०
	७	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	२	०	०	०			०	०	०
८											
	१	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	२	०	०	०			०	०	०
	२	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	२	०	०	०			०	०	०
	३	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	२	०	०	०			०	०	०
	४	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	३	०	०	०			०	०	०
९											
	१	प्रथामिक बिधालय	०	०	०	०			०	०	०
	२	बाल सेवा	०	०	०	०			०	०	०
	३	जनकल्याण मा वि	०	०	०	०			०	०	०
१०											
	१	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	०	०	०	०			०	०	०
	२	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम	०	०	०	०			०	०	०

	३	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय	०	०	०	०			०	०	०
	४	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	०	०	०	०			०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१८ शैक्षिक संस्था उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुबिधा

यस गाउँपालिकाका ४५ वटा विद्यालयहरूमध्ये १३ वटा विद्यालयमा मात्र पुस्तकालय छ भने ५ वटा विद्यालयमा मात्र विज्ञान प्रयोगशाला रहेको छ । यसैगरी २० वटा विद्यालयमा घेरबार लगाएको, ४३ वटा विद्यालयमा शौचालय भएको तथा ३९ वटा विद्यालयमा मात्र निरन्तर खानेपानीको सेवा उपलब्ध भएको छ । धेरै विद्यालयहरूको भवन कच्ची रहेको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	विद्यालयको नाम	भवन संख्या		कक्षा कोठा संख्या		पुस्तकालय	खानेपानीको धारा	ल्याब	शौचालय संख्या	घेरबार
			कच्ची भवन	पक्की भवन	कच्ची कोठा	पक्की कोठा					
वडा नं २	१	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिध्यालय थारकाट्टे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	३	०	८	०	नभएको	नभएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं २	२	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम	२	०	६	०	नभएको	नभएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं २	३	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम	४	१	१६	६	भएको	भएको	भएको	४	भएको
वडा नं २	४	श्री जनता आधारभुत बिधालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	१	१	२	२	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं २	५	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल रुकुम पश्चिम	१	०	४	०	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं २	६	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला	१	०	५	०	नभएको	नभएको	नभएको	१	नभएको

		बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम									
वडा नं २	७	आधारभूत बिद्यालय मेलगौरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	१	०	६	०	नभएको	नभएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं २	८	श्री नमुना ज्ञानजोति इडलिस बोर्डिङ स्कूल बाफिकोट-२, पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	१	०	१०	०	नभएको	नभएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ३	१	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	४	२	१२	६	नभएको	भएको	भएको	२	भएको
वडा नं ३	२	जनविकास अ.बि. भागले	३	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ३	३	जनहित आ.बि. कोलचौर	२	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ३	४	शंकर आ.बि. नेपाले	२	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ४	१	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय	१	१	३	२	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं ४	२	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	५	२	१६	१०	भएको	भएको	भएको	३	नभएको
वडा नं ४	३	जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय	२	०	८	०	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ४	४	बालकल्याण माध्यमिक विद्यालय	३	१	६	४	नभएको	भएको	भएको	२	भएको
वडा नं ४	५	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	३	०	८	०	नभएको	भएको	नभएको	३	नभएको
वडा नं ५	१	श्री बिकट आधारभूत बिद्यालय लेखबाङ्ग	०	२	०	५	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं ५	२	श्री बाल बिकास स्कूल	०	४	०	११	नभएको	भएको	नभएको	३	भएको
वडा नं ५	३	श्री रत्न स्कूल बाँफिकोट ५ काडा रुकुम	२	१	६	३	भएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं ५	४	श्री बेसिक स्कूल बाँफिकोट ५ रुकुम	१	१	४	३	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं ६	१	शान्ती आधारभूत विद्यालय बाफिकोट दमग्मा	१	१	३	३	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ६	२	श्री अणु आधारभूत विद्यालय	०	०	०	०	नभएको	नभएको	नभएको	०	नभएको
वडा नं ६	३	बाल सेवा आधारभूत बिद्यालय	१	१	४	२	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको

वडा नं ६	४	लक्ष्मि आधारभूत बिद्यालय	३	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ६	५	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	३	२	८	८	भएको	भएको	भएको	३	भएको
वडा नं ६	६	श्री लक्ष्मी आधार्भुत विद्यालय	३	०	१०	०	नभएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ७	१	हरी आधारभूत बिद्यालय	२	१	४	३	भएको	भएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ७	२	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय	२	०	५	०	भएको	भएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ७	३	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	३	२	७	४	भएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ७	४	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	१	०	५	०	भएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ७	५	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	१	१	३	२	भएको	भएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ७	६	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	३	३	७	१०	भएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ७	७	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	२	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ८	१	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	५	१	१२	४	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं ८	२	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	१	१	३	२	नभएको	भएको	नभएको	१	नभएको
वडा नं ८	३	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	३	०	७	०	नभएको	भएको	नभएको	२	नभएको
वडा नं ८	४	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	२	०	६	०	नभएको	भएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ९	१	प्रथामिक बिधालय	२	०	२	०	नभएको	भएको	नभएको	०	नभएको
वडा नं ९	२	बाल सेवा	४	०	८	०	नभएको	भएको	नभएको	१	भएको
वडा नं ९	३	जनकल्याण मा वि	४	१	२	११	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको

वडा नं १०	१	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	२	१	४	२	भएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं १०	२	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम	२	२	६	३	भएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं १०	३	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय	१	१	३	२	नभएको	भएको	नभएको	२	भएको
वडा नं १०	४	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	३	२	६	४	भएको	भएको	नभएको	२	नभएको

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.१९ छात्रवृत्ती तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ती, बालअनुदान, दिवाखाजा)

छात्रवृत्तिका विभिन्न प्रकारहरु दलित, अपाङ्ग, विपन्न, जेहेन्दार र अन्य हुन् । यस गाउँपालिकाका विद्यालयहरुले ६९५ जनालाई दलित, ५४ जनालाई अपाङ्ग, ३३ जनालाई विपन्न, ३१ जनालाई जेहेन्दार र ७३८ जना विद्यार्थीहरुलाई अन्य छात्रवृत्ति प्रदान गरेको छ । छात्रवृत्ति सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्रम	वडा नं	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार दलित अपाङ्ग तथा विपन्न									
			दलित		अपाङ्ग		विपन्न		जेहेन्दार		अन्य	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	२	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिध्यालय थारकाट्टे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	६	७	०	०	०	०	०	०	०	०
२	२	श्री जननिर्माण आधारभुत बिध्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम	३	४	०	०	०	०	०	०	०	०
३	२	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम	७३	७७	१	१	०	०	०	०	०	०
४	२	श्री जनता आधारभुत बिधालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	१०	१०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	२	श्री दब्लाङ आधारभुत बिध्यालय बाफिकोट-२, पिपल रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	२	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	२	आधारभुत बिद्यालय मेलगैरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	२	श्री नमुना ज्ञानजोति इङ्लिस बोर्डिङ स्कूल बाफिकोट-२, पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	३	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	१८	२१	०	०	२	६	८	१०	०	१३६
१०	३	जनविकास अ.बि. भागले	४	४	०	०	०	०	०	०	०	१४

११	३	जनहित आ.बि. कोलचौर	४	३	०	०	०	०	०	०	०	२५
१२	३	शंकर आ.बि. नेपाले	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१३	४	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय	३	९	०	०	०	०	०	०	०	३८
१४	४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	५४	१५०	१५	२०	०	०	०	०	०	०
१५	४	जनकल्याण आधारभूत विद्यालय	२०	२३	०	०	०	०	०	०	०	०
१६	४	बालकल्याण माध्यामिक विद्यालय	२०	२०	५	५	०	०	०	०	०	२००
१७	४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारभूत तह)	२७	२४	०	०	०	०	०	०	०	०
१८	५	श्री बिकट आधारभूत बिधालय लेखबाङ्ग	०	०	२	२	२	१	१	२	०	०
१९	५	श्री बाल बिकास स्कूल	३	४	०	०	२	०	१	०	०	०
२०	५	श्री रत्न स्कूल बाँफिकोट ५ काडा रुकुम	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०
२१	५	श्री बेसिक स्कूल बाँफिकोट ५ रुकुम	०	४	०	०	०	०	०	०	०	०
२२	६	शान्ती आधारभूत विद्यालय बाफिकोट दमग्मा	२	२	०	१	०	०	०	०	०	२६
२३	६	श्री अणु आधारभूत विद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२४	६	बाल सेवा आधारभूत बिधालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२५	६	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२६	६	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२७	६	श्री लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय	२	२	०	०	०	०	०	०	०	३८
२८	७	हरी आधारभूत बिद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७३
२९	७	श्री हिमालय नमुना आधारभूत विद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३०	७	श्री नवज्योति आधारभूत बिद्यालय	५	३	०	०	०	०	०	०	०	०
३१	७	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३२	७	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३१
३३	७	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	२१	११	०	०	०	०	२	४	०	०
३४	७	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३५	८	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	८	९	०	०	०	०	०	०	०	१२२
३६	८	श्री बाल कल्याण आधारभूत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३७	८	श्री जनजाग्रीती आधारभूत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	४	१२	०	०	०	०	०	०	२	२
३८	८	श्री काँशपोखरी आधार भूत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	३	१	१	१	१०	१०	१	२	१५	१६
३९	९	प्रथामिक बिधालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४०	९	बाल सेवा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४१	९	जनकल्याण मा वि	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४२	१०	श्री बालहित आधारभूत बिद्यालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४३	१०	श्री एकता आधारभूत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४४	१०	श्री मछिन्द्रा आधारभूत बिधालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

४५	१०	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा			२९३	४०२	२४	३०	१६	१७	१३	१८	१७	७२१

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२० नमूना तथा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध विद्यालय विवरण

यस गाउँपालिकाका धेरै जसो विद्यालयहरूमा कम्प्युटर तथा इन्टरनेटको सुविधाहरू उपलब्ध छैन । यस गाउँपालिकाका ८ वटा विद्यालयहरूमा मात्र कम्प्युटर तथा इन्टरनेटमा पहुँच पुगेको पाईएको छ । यस गाउँपालिकाभित्र नमूना तथा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध रहेका विद्यालयहरूको विवरण तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यालयको किसिम	इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध	कैफियत
वडा नं २					
	१	श्री जनता आधारभुत बिधालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	२	आधारभुत बिद्यालय मेलगौरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिध्यालय थारकाट्टे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	५	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	६	श्री नमुना ज्ञानजोति इङ-लिस बोर्डिङ स्कूल बाफिकोट-२, पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	नीजि (बोर्डिङ्ग)	नभएको	
	७	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	८	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ३					
	१	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	२	जनहित आ.बि. कोलचौर	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	जनविकास अ.बि. भाग्ले	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	शंकर आ.बि. नेपाने	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ४					

	१	बालकल्याण माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	२	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	५	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ५					
	१	श्री रत्न स्कुल बाँफिकोट ५ काडा रूकुम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	२	श्री बाल बिकास स्कुल	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	श्री बेसिक स्कुल बाँफिकोट ५ रूकुम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	श्री बिकट आधारभुत बिधालय लेखबाङ्ग	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ६					
	१	श्री लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	२	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६मग्मा	सामूदायिक । सरकारी		
	३	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	५	श्री अणु आधारभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी		
	६	बाल सेवा आधारभूत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ७					
	१	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कुल	संस्थागत	नभएको	
	२	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	४	हरी आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	५	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	

	६	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	७	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ८					
	१	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	२	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	४	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
वडा नं ९					
	१	जनकल्याण मा वि	सामूदायिक । सरकारी	भएको	
	२	बाल सेवा	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	प्रथामिक बिधालय	नीजि (बोर्डिङ्ग)	नभएको	
वडा नं १०					
	१	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	२	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	३	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	नभएको	
	४	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२१ सुधारिएको मापदण्ड (भूकम्प प्रतिरोधी) अनुसार निर्माण भएका तथा रेट्रोफिटिङ्ग गरिएका विद्यालय

वडा नं	क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यालयको किसिम	भूकम्प प्रतिरोधी भवन	रेट्रोफिटिङ्ग गरिएको
वडा नं २					
	१	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको

	३	श्री नमुना ज्ञानजोति इडलिस बोर्डिङ स्कूल बाफिकोट-२, पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम	नीजि (बोर्डिङ)	भएको	गरिएको
	४	श्री जनकल्याण माध्यमिक विद्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	५	श्री दब्लाङ आधारभुत विद्यालय बाफिकोट-२, पिपल रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	६	श्री दिपेन्द्र आधारभुत विद्यालय थारकाट्टे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	७	आधारभुत विद्यालय मेलगैरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	८	श्री जनता आधारभुत विद्यालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं ३					
	१	शंकर आ.बि. नेपाले	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	जनविकास अ.बि. भाग्ले	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	जनहित आ.बि. कोलचौर	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं ४					
	१	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह)	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	५	बालकल्याण माध्यमिक विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं ५					
	१	श्री बिकट आधारभुत विद्यालय लेखबाङ्ग	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	श्री बेसिक स्कूल बाँफिकोट ५ रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	श्री बाल बिकास स्कूल	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	श्री रत्न स्कूल बाँफिकोट ५ काडा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको

वडा नं ६					
	१	श्री लक्ष्मी आधारभूत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	बाल सेवा आधारभूत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	श्री अणु आधारभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	सिद्धार्थ मा बि मग्मा	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	५	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	६	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६मग्मा	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं ७					
	१	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	हरी आधारभूत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	५	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	६	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	७	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल	संस्थागत	भएको	गरिएको
वडा नं ८					
	१	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिध्यालय बाफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं ९					
	१	जनकल्याण मा वि	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	प्रथामिक बिधालय	नीजि (बोर्डिङ्ग)	भएको	गरिएको

	३	बाल सेवा	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
वडा नं १०					
	१	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	२	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	३	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको
	४	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय	सामूदायिक । सरकारी	भएको	गरिएको

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२२ स्थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी

विगतमा नेपाल सरकारबाट शिक्षा क्षेत्रमा हुने सबै खाले लगानीहरु जिल्ला शिक्षा कार्यालय मार्फत सम्बन्धीत श्रोत केन्द्रको सिफारीसमा लगानी/खर्च गर्ने परिपाटी रहँदै आएकोमा पछिल्लो समय राज्य पुन संरचना सँगै केन्द्रको अधिकार स्थानीय स्तरमा आए पछि गाउँपालिका मार्फत विषयगत क्षेत्रहरुमा शिक्षकहरुको तलव भत्ता र सञ्चालन खर्च भन्दा बाहेकको अन्य व्यवस्थापन तथा पुर्वाधार विकासमा आवश्यकता तथा मागको आधारमा उचित रकम विनियोजन गरी स्थानीय सरकारले शिक्षा क्षेत्रको लगानीमा प्राथमिकताकासाथ राखेको पाईन्छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	शिक्षा क्षेत्रमा लगानीको	किसिम लगानी रकम (रु)			जम्मा रकम रु
			आ.ब.०७४/०७५	आ.ब.०७५/०७६	आ.ब.०७५/०७६	
०	०	०	०	०	०	०
जम्मा			०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२३ अपाङ्गता तथा विशेष शिक्षा श्रोत कक्षा र विद्यार्थी विवरण

यस गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा पठनपाठन गर्ने विद्यार्थीहरु मध्ये विभिन्न ४५ वटा विद्यालयहरुमा जम्मा ४ जना छात्राछात्रहरु आपांग रहेको पाईयो । प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार छात्रहरु २ जना र छात्राहरु २ जना आपांग रहेका छन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	श्रोत कक्षा रहेको विद्यालयको नाम	अपांग बालबालिकाको कक्षागत बिबरण										जम्मा
		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२४ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नं	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२५ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

गुणस्तरीय शिक्षाको साथसाथै विद्यालय शान्ति क्षेत्र, विद्यालय सुधार योजना, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता महत्वपूर्ण विषयवस्तुमा विद्यालयहरूले योजनावद्ध रुपले काम गर्न जरुरी छ । यस गाउँपालिकाका धेरै विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भएको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका विद्यालयहरूको सो सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि न	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नं	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
१	श्री दिपेन्द्र आधारभुत बिद्यालय थारकाटे बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम, थारकाटे	वडा नं २	नभएको	नभएको	भएको	भएको
२	श्री जननिर्माण आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, कुनाखेत रुकुम पश्चिम, कुनाखेत	वडा नं २	नभएको	नभएको	भएको	नभएको
३	श्री जनकल्याण माध्यमिक बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल, रुकुम पश्चिम, पिपल जिपु	वडा नं २	भएको	भएको	भएको	भएको
४	श्री जनता आधारभुत बिद्यालय लामाचौर, बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम, लामाचौर	वडा नं २	भएको	भएको	भएको	नभएको
५	श्री दब्लाङ आधारभुत बिद्यालय बाफिकोट-२, पिपल रुकुम पश्चिम, हपल्ना खर्क	वडा नं २	भएको	भएको	भएको	नभएको
६	आधारभुत बिद्यालय भैसीमेला बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम, भैसीमेला	वडा नं २	भएको	भएको	भएको	नभएको
७	आधारभुत बिद्यालय मेलगौरी बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम, मेलगौरी	वडा नं २	भएको	भएको	भएको	नभएको
८	श्री नमुना ज्ञानजोति इडलिस बोर्डिङ स्कुल बाफिकोट-	वडा नं २	भएको	भएको	नभएको	भएको

	२,पिपल जिपु, रुकुम, पश्चिम, बाँफिकोट -२,पिपल जिपु					
९	स्यार्पुताल मा.बि. स्यार्पुदह, स्यार्पु दह	वडा नं ३	भएको	भएको	भएको	भएको
१०	जनविकास अ.बि. भागले, भागले	वडा नं ३	भएको	भएको	भएको	भएको
११	जनहित आ.बि. कोलचौर, कोलचौर	वडा नं ३	भएको	भएको	नभएको	भएको
१२	शंकर आ.बि. नेपाने, NA	वडा नं ३	भएको	भएको	भएको	भएको
१३	श्री चन्द्रज्योति आधारभूत बिद्यालय, छिन्खेत	वडा नं ४	भएको	भएको	भएको	भएको
१४	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय, बाँफिकोट ४	वडा नं ४	भएको	भएको	भएको	भएको
१५	जनकल्याण आधारमाभुत विद्यालय, बाँफिकोट ४ नेटा पोखरा	वडा नं ४	भएको	भएको	नभएको	भएको
१६	बालकल्याण माध्यमिक विद्यालय, सिम्तारु	वडा नं ४	भएको	भएको	भएको	भएको
१७	बिरेन्द्र माध्यमिक विद्यालय (आधारमाभुत तह), बाँफिकोट ४ भुवाटाकुरा	वडा नं ४	भएको	भएको	भएको	भएको
१८	श्री बिकट आधारभुत बिधालय लेखबाङ्ग, बाँफिकोट ५ लेखबाङ्ग	वडा नं ५	भएको	भएको	भएको	भएको
१९	श्री बाल बिकास स्कूल, बाँफिकोट ५ बडागाउँ	वडा नं ५	भएको	भएको	भएको	भएको
२०	श्री रत्न स्कूल बाँफिकोट ५ काडा रुकुम, NA	वडा नं ५	भएको	भएको	भएको	भएको
२१	श्री बेसिक स्कूल बाँफिकोट ५ रुकुम, NA	वडा नं ५	भएको	भएको	भएको	भएको
२२	शान्ती आधारभुत विद्यालय बाफिकोट ६मग्मा, NA	वडा नं ६	नभएको	भएको	भएको	भएको
२३	श्री अणु आधारभुत विद्यालय, स्याला	वडा नं ६	नभएको	नभएको	भएको	भएको
२४	बाल सेवा आधारभूत बिधालय, मग्मा	वडा नं ६	भएको	भएको	नभएको	भएको
२५	लक्ष्मि आधारभूत बिधालय, जिप्सिड	वडा नं ६	भएको	नभएको	भएको	भएको
२६	सिद्धार्थ मा बि मग्मा, मग्मा	वडा नं ६	भएको	भएको	भएको	भएको
२७	श्री लक्ष्मी आधाभूत विद्यालय, जिप्सिड	वडा नं ६	नभएको	नभएको	भएको	भएको
२८	हरी आधारभूत बिद्यालय, बाँस्थला	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
२९	श्री हिमालय नमुना आधारभुत विद्यालय, गोरेकाँडा	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको

३०	श्री नवज्योति आधारभुत बिद्यालय , नदुवा	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
३१	श्री हाईलाईट इङ्गलिस मिडियम बोर्डिङ स्कूल , माथि मग्मा	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
३२	श्री कालिका आधारभूत बिद्यालय , दुलिङ्गा	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
३३	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय , ढारबाङ्ग	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
३४	श्री सरस्वती आधारभूत बिद्यालय , डारुगाँउ	वडा नं ७	भएको	भएको	भएको	भएको
३५	श्री नेपाल राष्ट्रीय माध्यमिक बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुलि पोखरा रुकुम , रुकुम पश्चिम	वडा नं ८	भएको	भएको	भएको	भएको
३६	श्री बाल कल्याण आधारभुत बिद्यालय बाँफिकोट ८ दुली बराटाकुरा रुकुम , रुकुम पश्चिम	वडा नं ८	भएको	भएको	भएको	भएको
३७	श्री जनजाग्रीती आधारभुत विद्यालय बाँफिकोट ८ दुली खलटाकुरा रुकुम , रुकुम पश्चिम	वडा नं ८	भएको	भएको	भएको	भएको
३८	श्री काँशपोखरी आधार भुत बिध्यालय बाँफिकोट ८ दुली दाँजापानी रुकुम , रुकुम पश्चिम	वडा नं ८	भएको	भएको	भएको	भएको
३९	प्रथामिक बिधालय , NA	वडा नं ९	भएको	नभएको	भएको	नभएको
४०	बाल सेवा , पिपल	वडा नं ९	भएको	भएको	भएको	भएको
४१	जनकल्याण मा वि , झुला	वडा नं ९	भएको	भएको	भएको	भएको
४२	श्री बालहित आधारभुत बिद्यालय , बाँफिकोट १० सेजे	वडा नं १०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
४३	श्री एकता आधारभुत विध्यालय बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि रुकुम पश्चिम , बाँफिकोट १० नयाँ ठाँटि	वडा नं १०	भएको	नभएको	नभएको	नभएको
४४	श्री मछिन्द्रा आधारभुत बिधालय , बाँफिकोट १० ठाँटि	वडा नं १०	भएको	नभएको	नभएको	भएको
४५	श्री भानुभक्त माध्यामिक बिधालय , बाँफिकोट १० गाराबाङ्ग	वडा नं १०	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२६ विद्यालयको भौतिक अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा ३६ वटा पक्की भवन तथा ९६ वटा कच्ची भवन रहेको देखिन्छ जसमा ११२ वटा पक्की कोठा र २६५ वटा कच्ची कोठाहरु रहेका छन् । माध्यमिक विद्यालयहरुमा पक्की भवन बढी छन् भने प्राथमिक विद्यालयहरुमा कच्ची भवन बढी रहेको पाइन्छ । धेरै विद्यालयहरुको भवन कच्ची रहेको छ । यस गाउँपालिकाका विद्यालयहरुको भौतिक अवस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

विद्यालयको किसिम	भवन संख्या		कोठा संख्या	
	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची
बाल विकास केन्द्र	१	३	२	१०
प्राथमिक विद्यालय	११	४५	२६	१३५
निम्न माध्यमिक विद्यालय	९	१४	२१	३५
माध्यमिक विद्यालय	१२	२५	४७	५३
उच्च माध्यमिक विद्यालय	३	९	१६	३२

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.१.२७ क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालय र अध्ययनरत छात्रछात्राको विवरण

यस गाउँपालिकाका क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालयहरूमा विभिन्न विषयहरूको पढाई हुन्छ । प्राविधिक शिक्षालयहरूमा कुल जना विद्यार्थीहरू छन् जसमा जना छात्र र जना छात्राहरू रहेको छ । यस गाउँपालिकाका क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालय र अध्ययनरत छात्रछात्रा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

कलेज/क्याम्पसको नाम	वडा नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुखविषयहरू	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
जम्मा					०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.२ स्वास्थ्य संस्थासम्बन्धी

५.२.१ नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा पुग्न लाग्ने समय

यस गाउँपालिकाका बासिन्दाहरूको स्वास्थ्य चौकी रहेको स्थानमा पुग्न लाग्ने समयलाई १ घण्टा देखि २ घण्टा, २ घण्टादेखि ४ घण्टा सम्म, ३० मिनेटभन्दा कम, ३०-६० मिनेट, ४ घण्टा भन्दा बढी गरी ५ समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी ३० मिनेटभन्दा कम समयमा स्वास्थ्य चौकीमा पुग्ने भेटिएको छ भने अस्पतालमा ४ घण्टा भन्दा बढी समयमा पुग्ने जनसंख्या बढी रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नम्बर	स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय अनुसार घरधुरी संख्या											
	स्वास्थ्य चौकी पुग्न						अस्पताल रहेको स्थान पुग्न					
	३० मिनेटभन्दा कम	३०-६० मिनेट	१ घण्टा देखि २ घण्टा	२ घण्टादेखि ४ घण्टा सम्म	४ घण्टा भन्दा बढी	जम्मा	३० मिनेटभन्दा कम	३०-६० मिनेट	१ घण्टा देखि २ घण्टा	२ घण्टादेखि ४ घण्टा सम्म	४ घण्टा भन्दा बढी	जम्मा
१	१८६	११२	२२	१४	०	३३४	४	३	१४	१०८	२०५	३३४
२	२५६	२५९	२०२	५	१	७२३	०	१	२९	२८६	४०७	७२३
३	२९	१७२	१२८	३	२	३३४	११	२९	१२१	१३७	३६	३३४
४	१३६	१२०	५८	०	१	३१५	१६	६३	२८	१९६	१२	३१५
५	१२	२५०	११६	०	०	३७८	१	१५८	२०८	११	०	३७८
६	३४४	१८४	७	०	०	५३५	२४५	१६४	४०	६८	१८	५३५
७	२५१	११७	१३०	२६	०	५२४	३०	२३	५	१	४६५	५२४
८	१५२	१४२	४	०	१	२९९	१२७	११०	५७	१	४	२९९
९	१७३	३३०	५१	१६	०	५७०	७७	२३२	१७९	७१	११	५७०
१०	२७८	५६	४	०	०	३३८	२६९	६२	१	३	३	३३८
जम्मा	१८१७	१७४२	७२२	६४	५	४३५०	७८०	८४५	६८२	८८२	११६१	४३५०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.२.२ उपचारका लागि सबैभन्दा पहिला जाने संस्था वा स्थान

गाउँपालिकाका नागरिकहरू उपचारका लागि सबैभन्दा पहिला जाने संस्था वा स्थानलाई अन्य, औषधी पसल, धामी झाँक्री, निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था, प्राकृतिक चिकित्सा/(आयुर्वेदीक), सरकारी स्वास्थ्य संस्था/(अस्पताल) गरी ६ समूहमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी सरकारी स्वास्थ्य संस्था/(अस्पताल) जाने घरधुरी रहेको पाइन्छ भने सबैभन्दा कम प्राकृतिक चिकित्सा/(आयुर्वेदीक) जाने घरधुरी रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिका अनुसार रहेको पाइन्छ ।

जातजाती समूह	उपचारका लागि सबैभन्दा पहिला जाने संस्था अनुसार घर परिवार					
	सरकारी स्वास्थ्य संस्था/(अस्पताल)	धामी झाँक्री	निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था	प्राकृतिक चिकित्सा/(आयुर्वेदीक)	औषधी पसल	अन्य
बादी	९	०	०	०	०	०
ब्राह्मण	१५०	१	१०	०	२	०

ब्रह्म/ बरामो	४	०	०	०	०	०
क्षेत्री	२००९	१८	३२८	०	१५९	१६
दलित	४९०	६	२०	०	५०	६
दमाई/ढोली	४७	२	२	०	१०	३
दराई	४	०	०	०	०	०
गाईने	१	०	०	०	०	०
घले	०	०	१	०	०	०
घर्ती/भुजेल	२	०	०	०	०	०
कमार	२	०	०	०	०	०
कामी	२१	०	१७	०	०	०
कुमाल	०	०	०	०	०	०
मगर	३२७	१	६७	०	१	०
माँझी	०	०	०	०	०	०
मुस्लिम	०	०	०	०	०	०
नेवार	०	०	०	०	०	०
राई	०	०	०	०	०	०
सन्यासी/दशनामी	०	०	०	०	०	०
सार्की	८	०	२२	०	०	०
तामाङ	०	०	०	०	०	०
ठकुरी	१७७	०	८	०	२	०
गुरूङ	१२	०	०	०	०	०
छन्त्याल	०	०	०	०	०	०
थकाली	०	०	०	०	०	०
अन्य	०	०	०	०	०	०
जम्मा	३२६३	२८	४७५	०	२२४	२५

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.३ मातृशिशु तथा प्रजनन स्वास्थ्य

यस गाउँपालिकामा सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम अन्तर्गत नजिकमा रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट मातृशिशु सम्बन्धी सेवा लिने महिलाहरूको विवरण देहायको तालिका बमोजिम दिइएको छ ।

वडा न.	मातृशिशु तथा प्रजनन स्वास्थ्य अनुसार घर परिवार							
	जन्म नदिएको	डाक्टर/नर्स/अ.न.मि.	मातृशिशु स्वा.कार्यकर्ता	सुडेनी	स्वास्थ्य सहायक/अ.हे.ब/ग्रा.स्वा.का.	परिवारका सदस्य/छिमेकी/साथी	कसैको सहयोग नलिएको	अन्य
वडा नं १	०	१	०	१	०	०	०	१
वडा नं २	१८	४१	३२७	०	३७	१५६	२३	०
वडा नं ३	२३	१४५	११८	०	१	२	०	३

वडा नं ४	५	१६६	४४	०	१	४७	४	३
वडा नं ५	९	२७४	६५	४	१४	४	१	०
वडा नं ६	३	७	७१	०	२१	०	०	२
वडा नं ७	५	२४७	२८	०	१३८	५०	५१	२
वडा नं ८	२	२	२९१	०	०	२	२	०
वडा नं ९	१६	५४३	०	०	०	१	०	०
वडा नं १०	१	६	१	०	०	०	१	३२
जम्मा	८२	१४३२	९४५	५	२१२	२६२	८२	४३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.४ खोप कभरेजको स्थिति

नेपाल सरकारको बाल मृत्युदर कम गर्ने उद्देश्यले गर्भवती महिला तथा बालबालिकालाई आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ मा स्वास्थ्य चौकी तथा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट प्रदान गरिएको खोप सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स	खोपको किसिम	खोप प्राप्त संख्या	खोप प्राप्त प्रतिशत	खोप प्राप्त नभएका संख्या	खोप प्राप्त नभएका प्रतिशत
१	बि.सि.जी.	२६४	५२.६९४६	२३७	४७.३०५४
२	डी.पी.टी.	३०३	५४.१०७१	२५७	४५.८९२९
३	हेपाटाइटिस "बि"	२५१	५६.४०४५	१९४	४३.५९५५
४	दादुरा(९ महिना पुगेपछि)	३५४	५९.००००	२४६	४१.००००
५	पोलियो (जन्मेदेखि ५ वर्षसम्म कम्तिमा ३ पटक)	२६९	४२.६९८४	३६१	५७.३०१६
६	टि.टि. (गर्भवती महिला)	१३१	७२.७७७८	४९	२७.२२२२
७	खोप नलगाएको	७८	९३.९७५९	५	६.०२४१
८	अन्य	१९५	६५.००००	१०५	३५.००००
जम्मा		१८४५	४९६.६५८३	१४५४	३०३.३४१७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.५ नगरपालिका क्षेत्र भित्रमा देखा परेका मुख्य रोग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र बिरामीका आधारमा विभिन्न रोग सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

नगरपालिका क्षेत्र भित्रमा देखा परेका मुख्य रोग अनुसार घर परिवार

वडा नं.	मधुमेह	उच्च रक्तचाप	थरोइड रोग	युरिक एसिड	मुटुरोग	अम्लपित्त/ग्यासटिक	झाडापखाला	जण्डिस	टाइफाइड	स्कर्भी	आउँ	निमोनीया	जुकापरेको	अन्य	केही छैन
वडा नं १	१०	३	०	१	७	६	०	२	१	०	०	४	२	२२	१६५२
वडा नं २	५	१२	७	७	४५	७४	१०	५	८	१	५	२७	४	१८५	३२९०
वडा नं ३	१	६	८	१८	८	३१	६	३	२४	०	०	४	३	९	११५४
वडा नं ४	९	११	४	११	६	२३	७	०	४	०	०	११	०	१९९	१३१५
वडा नं ५	१	७	१२	९	७	२३	२	४	८	६	०	४	०	७	१७९७
वडा नं ६	१	६	२	१४	२१	२०	१	३	८	०	०	३	१	९७	२५९४
वडा नं ७	३	५	७	९	४९	१०८	०	३	३८	१	१	२६	१	१६१	२३९९
वडा नं ८	१	०	१	०	७	३	०	०	४	३	०	०	०	३	१६०१
वडा नं ९	१५	१	५	१	१३	२६	०	०	९	०	०	१	१	४	२२२०
वडा नं १०	३	०	०	२	१०	६	०	०	१	०	०	०	०	२१	१४८९
जम्मा	४९	५१	४६	७२	१७३	३२०	२६	२०	१०५	११	६	८०	१२	७०८	१९५११

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.६ स्वास्थ्य चौकीबाट उत्पादन हुने फोहरको वर्गीकरण

क्र.सं.	फोहरको प्रकार	स्वास्थ्य केन्द्र	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	स्वास्थ्य केन्द्र	स्वास्थ्य केन्द्र
१	उत्पादन प्रति दिन	०	०	०	०
२	जैविक फोहोर	०	०	०	०
३	प्लाष्टिक	०	०	०	०
४	कागज	०	०	०	०
५	शिशो	०	०	०	०
६	धातु	०	०	०	०
७	छाला र रवर	०	०	०	०

८	अन्य	०	०	०	०
	जम्मा	०	०	०	०

स्रोत:

५.२.७ खोप पहुँचको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने २ वर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरूको खोप सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	२ वर्ष सम्मको बालबालिका	खोप लिनेको संख्या							
		बि.सि.जी.	डी.पी.टी.	हेपाटाइटिस "बि"	दादुरा(९ महिना पुगेपछि)	पोलियो (जन्मेदेखि ५ वर्षसम्म कम्तिमा ३ पटक)	टि.टि. (गर्भवती महिला)	खोप नलगाएको	अन्य
१	८६	०	०	०	०	०	०	०	०
२	८२	०	०	०	०	०	०	०	०
३	४०	३०	२४	२६	३७	२५	१६	९	०
४	७७	०	०	०	१९	०	०	०	२५
५	६९	०	११	०	४	१३	०	०	०
६	१२४	०	०	०	०	०	०	०	०
७	१५२	८	१३	०	०	४	४	१७	३७
८	५४	०	०	०	०	०	०	०	०
९	५८	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	६९	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	६४८८	३८	४८	२६	६०	४२	२०	२६	६२

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.८ गर्भवती महिला तथा खोपको स्थिति

गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ मा टि.डि खोप सुविधा प्राप्त गर्ने गर्भवती महिलाको संख्यालाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा महिलाको संख्या	गर्भवती महिलाको संख्या	टि.डि खोप (१ पटक)	टि.डि खोप (२ पटक)	टि.डि खोप (३ पटक)
१	८४५	०	०	०	०
२	१७३६	६८	०	०	६८
३	६०२	१८३	१२१	४०	२२
४	७७९	२२	३	९	१०
५	९४५	०	०	०	०
६	१३६६	०	०	०	०
७	१३६८	२३	७	०	१६
८	८०६	७	०	०	७
९	१०४५	९७	०	०	९७
१०	७२६	६	०	०	६

जम्मा	१०२१८	४०६	१३१	४९	२२६
-------	-------	-----	-----	----	-----

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.९ तौल लिएका बालबालिका

गाउँपालिका क्षेत्र अन्तर्गत रहेका १ वर्ष मुनीका र १ वर्ष देखि ५ वर्ष उमेर समुहका तौल लिएका बालबालिका र ती बालबालिकाको औषत तौलसम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

बच्चाको उमेर समूह	तौल लिएका बालबालिका संख्या			बालबालिकाको औषत तौल	
	बालिका	बालक	जम्मा	बालिका	बालक
१ वर्ष मुनि	२	१	३	०.४०००००	०.२३०७६९
१ देखि ५ वर्ष सम्म	२१०	२१४	४२५	१.२७३८६७	०.९४९१८९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१० प्रयोग गर्ने नूनको किसिम

गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई ढिके नून/दुवै/बालबालिका चिन्ह भएको प्याकेटको नून गरी ३ वटा समूहमा विभाजन गर्दा ३४३१ घरधुरीले बालबालिका चिन्ह भएको प्याकेटको नूनप्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ भने ९९ घरधुरीले ढिके नून प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नम्बर	प्रयोगको नूनको किसिम अनुसार घरधुरी			
	बालबालिका चिन्ह भएको प्याकेटको नून	ढिके नून	दुवै	जम्मा
१	३२२	८	४	३३४
२	६२८	३३	६२	७२३
३	५४	६	२७४	३३४
४	३१४	१	०	३१५
५	५२	२	३२४	३७८
६	५३४	१	०	५३५
७	३७३	४६	१०५	५२४
८	२९४	१	४	२९९
९	५६३	०	७	५७०
१०	२९७	१	४०	३३८
जम्मा	३४३१	९९	८२०	४३५०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.११ दीर्घरोग संक्रमण हुने वा नहुने संख्या

यस गाउँपालिकामा दीर्घ रोगबाट पिडित भएका मानिसहरूको संख्या विप्लेषण गरीएको छ। किसिम, रोगीहरूको संख्या देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	रोगको नाम	दीर्घरोगीको संख्या			
		महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा
१	मधुमेह	२६	२३	०	४९
२	स्कर्भी	११	३	०	१४
३	आउँ	४	३	०	७

४	निमोनीया	५४	४३	०	९७
५	जुका परेको	३	११	०	१४
६	अन्य	३४४	४४०	१	७८५
७	केही छैन	१०२९३	९३४४	४	१९६४१
८	उच्च रक्तचाप	३९	२५	०	६४
९	थरोइड रोग	१९	२९	०	४८
१०	युरिक एसिड	३२	५२	०	८४
११	मुटु रोग	६६	१२३	०	१८९
१२	अम्लपित्त/ ग्यास्टिक	१४३	२१९	१	३६३
१३	झाडापखाला	१३	१४	०	२७
१४	जण्डिस	१३	१९	०	३२
१५	टाइफाइड	४७	७७	०	१२४

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१२ परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर

गाउँपालिका क्षेत्रका जनसंख्याको परिवार नियोजन सम्बन्धी प्रयोगको दरलाई विश्लेषण गर्दा वडागत रूपमा १५-४९ वर्ष बर्षका महिलाको संख्या, स्थायी बन्ध्याकरण गर्ने महिला तथा पुरुषको संख्या, अस्थायी साधन प्रयोग गर्नेको संख्या देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नम्बर	१५ - ४९ वर्ष बर्षका महिलाको संख्या	स्थायी साधन प्रयोग गर्नेको संख्या		अस्थायी साधन प्रयोग गर्नेको संख्या		जम्मा	
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	४३७	०	०	०	०	०	०
२	३५२	०	०	०	०	०	०
३	२८७	०	०	०	०	०	०
४	४३२	०	०	०	०	०	०
५	३७२	०	०	०	०	०	०
६	६२४	०	०	०	०	०	०
७	७०४	०	०	०	०	०	०
८	४११	०	०	०	०	०	०
९	३१७	०	०	०	०	०	०
१०	३८९	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४३२५	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१३ परिवारमा ५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन र मापनको अवस्था

परिवारमा ५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन र मापनको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	आइरन चक्की		भिटामिन ए		जुकाको औषधी	
		लिने	नलिने	लिने	नलिने	लिने	नलिने
१	३३४	०	०	०	०	०	०
२	७२३	०	०	०	०	०	०

३	३३४	०	०	०	०	०	०
४	३१५	०	०	०	०	०	०
५	३७८	०	०	०	०	०	०
६	५३५	०	०	०	०	०	०
७	५२४	०	०	०	०	०	०
८	२९९	०	०	०	०	०	०
९	५७०	०	०	०	०	०	०
१०	३३८	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४३५०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१४ आइरन चक्की, भिटामिन ए र जुकाको औषधी लिने गर्भवती महिलाको संख्या

परिवारमा आइरन चक्की, भिटामिन ए र जुकाको औषधी लिने गरेको गर्भवती महिलाको संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	आइरन चक्की		भिटामिन ए		जुकाको औषधी	
		लिने	नलिने	लिने	नलिने	लिने	नलिने
१	३३४	०	०	०	०	०	०
२	७२३	०	०	०	०	०	०
३	३३४	०	०	०	०	०	०
४	३१५	०	०	०	०	०	०
५	३७८	०	०	०	०	०	०
६	५३५	०	०	०	०	०	०
७	५२४	०	०	०	०	०	०
८	२९९	०	०	०	०	०	०
९	५७०	०	०	०	०	०	०
१०	३३८	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४३५०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१५ परिवारमा भिटामिन ए र जुकाको औषधी खुवाइएको बालबालिकाको संख्या

परिवारमा भिटामिन ए र जुकाको औषधी खुवाइएको बालबालिकाको संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	भिटामिन ए		जुकाको औषधी	
		लिने	नलिने	लिने	नलिने
१	३३४	०	०	०	०
२	७२३	०	०	०	०
३	३३४	०	०	०	०

४	३१५	०	०	०	०
५	३७८	०	०	०	०
६	५३५	०	०	०	०
७	५२४	०	०	०	०
८	२९९	०	०	०	०
९	५७०	०	०	०	०
१०	३३८	०	०	०	०
जम्मा	४३५०	०	०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.२.१६ एच.आई.भी.एड्स रोग बारे जानकारी भएको संख्या

परिवारमुलीलाई एच.आई.भी.एड्स रोग बारे जानकारी भएको संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार संख्या	जानकारी	
		छ	छैन
१	३३४	०	०
२	७२३	०	०
३	३३४	०	०
४	३१५	०	०
५	३७८	०	०
६	५३५	०	०
७	५२४	०	०
८	२९९	०	०
९	५७०	०	०
१०	३३८	०	०
जम्मा	४३५०	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३. खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको स्रोत

खानेपानीको स्रोतलाई अन्य (खुलाउने), ट्यूबवेल/वोरिङ्ग/ हेन्डपम्प, ढाकिएको इनार/कुवा, ढुङ्गेधारा/मूल, नढाकिएको इनार/कुवा, नदी/खोला, पाइपबाट, सहायकस्रोत छैन गरी ८ समूहमा विभाजन गरी सुचना संकलन गर्दा पाइपबाट मुख्य रूपमा पानीको प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	पानी प्रयोगको स्रोत अनुसार घर परिवार							
	पाइपबाट	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	ट्यूबवेल/वोरिङ्ग/ हेन्डपम्प	ढुङ्गेधारा/मूल	नदी/खोला	अन्य (खुलाउने)	सहायकस्रोत छैन
१	२८५	४७	१	०	०	०	०	१
२	६५९	५	०	०	३०	२५	३	१
३	३२७	०	०	०	४	३	०	०
४	३०६	१	०	०	६	१	१	०
५	३२७	२	१	०	४७	१	०	०
६	५००	३	०	०	३२	०	०	०
७	४७९	३	१	०	३४	६	०	१
८	२९३	०	०	०	६	०	०	०
९	५५७	१३	०	०	०	०	०	०
१०	३३४	४	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४०६७	७८	३	०	१५९	३६	४	३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.२ पानीको गुणस्तर

खानेपानीको स्रोतको गुणस्तरलाई ठिकै, नराम्रो, राम्रो गरी ३ समूहमा विभाजन गरी सुचना संकलन गर्दा १९५४ले राम्रो पानीको प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	पानीको गुणस्तर		
	राम्रो	ठिकै	नराम्रो
१	२९७	२८	९
२	१८९	५०५	२९
३	५०	२८१	३
४	२६२	४३	१०
५	७९	२९९	०
६	१६२	३६९	४
७	३३५	१८३	६
८	१०	२८८	१
९	५२४	४६	०
१०	८८	२४९	१
जम्मा	१९९६	२२९१	६३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.३ पानीको प्रशोधन

खानेपानीको स्रोतको गुणस्तरलाई उमालेको,क्लोरीन,फिल्टर,वाटरगार्ड गरी ४ समूहमा विभाजन गरिएको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	पानीको प्रशोधन			
	उमालेको	फिल्टर	वाटरगार्ड	क्लोरीन
१	२९५	२१	१४	४
२	५६३	१६०	०	०
३	३३२	०	०	२
४	२९४	२१	०	०
५	३७७	०	०	१
६	४४५	९०	०	०
७	५१७	६	१	०
८	२९७	२	०	०
९	५५५	१३	२	०
१०	३३५	३	०	०
जम्मा	४०१०	३१६	१७	७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.४ पानी ल्याउन लाग्ने समय

पानी ल्याउन लाग्ने समयको सन्दर्भमा विश्लेषण गर्दा धेरै जसो घरधुरीलाई ०-५ मिनेट र केहि घरधुरीलाई ६० मिनेट भन्दा बढी सम्ममा पानीको स्रोतमा पुग्ने र फर्कने गरेको पाइन्छ । पानीको प्रयोगको स्रोत अनुसार लाग्ने समयका आधारमा घरधुरीसम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	पानी ल्याउन लाग्ने समय अनुसार घर परिवार				
	०-५ मिनेट	५-१५ मिनेट	१५-३० मिनेट	३०-६० मिनेट	६० मिनेट भन्दा बढी
१	१५१	६०	९८	२५	०
२	३४६	३२०	४४	८	५
३	६४	१४३	६६	३३	२८
४	४६	८६	३८	५४	९१
५	१४१	२०७	२३	३	४
६	४८७	३३	१२	१	२
७	३४	१०४	१२३	१०६	१५७
८	५३	२१३	२९	४	०
९	४५३	९०	१७	९	१
१०	२३२	९१	१३	२	०
जम्मा	२००७	१३४७	४६३	२४५	२८८

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.५ दैनिक पानीको खपत

दैनिक हुने पानीको खपतलाई अन्य,करेसावारी,गाइबस्तु,घरायसी समूहमा विभाजन गरिएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	दैनिक पानीको खपत			
	घरायसी	गाइबस्तु	करेसावारी	अन्य
१	०.००	०.००	०.००	
२	०.००	०.००	०.००	
३	७०३.००	१०६.००	१५५.००	
४	०.००	०.००	०.००	
५	१०.००	५.००	५.००	
६	८४१६५.००	३०००३.००	३३२३८.००	
७	३८६७००.००	४७००००.००	३४३०००.००	
८	११९२४.००	१६८६४.००	३१६४६.००	
९	०.००	०.००	०.००	
१०	०.००	०.००	०.००	
जम्मा	४८३५०२	५१६९७८	४०८०४४	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.६ स्वामित्वको शौचालय

आफ्नो स्वामित्वमा रहेको चर्पी स्थानलाई घर भित्र छ,छँदै छैन ,बाहिर छमा विभाजन गरिएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नम्बर	शौचालय स्थान		
	घर भित्र छ	बाहिर छ	छँदै छैन
१	६	३२३	५
२	२४	६८२	१७
३	६	३२८	०
४	५	३०९	१
५	०	३७८	०
६	४	५३०	१
७	६	४६७	५१
८	०	२९८	१
९	५६	५१३	१
१०	२	३३६	०
जम्मा	१०९	४१६४	७७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.७ शौचालय उपलब्धताको स्थिति

यस गाउँपालिकाका बासिन्दाहरूले प्रयोग गर्ने गरेको चर्पीको किसिमलाई इकोस्यन चर्पी, खुला मैदान/जंगल/खोला छेउ, फलस भएको (सार्वजनिक ढल), फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्की) , साधारण शौचालय , सामुदायिक/सार्वजनिक चर्पी गरी

वर्गीकरण गरी विश्लेषण गर्दा साधारण शौचालय हुने घरधुरी ३११८ रहेको रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	शौचालय उपलब्धताको स्थिति अनुसार घर परिवार					
	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्की)	सामुदायिक/सार्वजनिक चर्पी	साधारण शौचालय	इकोस्यन चर्पी	खुला मैदान/जंगल/खोला छेउ
१	१६	२	०	३११	३	२
२	३	७	०	६९०	२	२१
३	३	४४	१०	२७७	०	०
४	३	६	२	३०३	०	१
५	०	३	३	३७२	०	०
६	०	२	३	५३०	०	०
७	११	१३७	१	३२४	०	५१
८	१	०	१	२९७	०	०
९	२४७	३	३१५	४	०	१
१०	७	३२१	०	१०	०	०
जम्मा	२९१	५२५	३३५	३११८	५	७६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.८ शौचालय प्रयोगको अवस्था अनुसार रिपोर्ट

शौचालय प्रयोगको अवस्थालाई इकोस्यन चर्पी, खुला मैदान/जंगल/खोला छेउ, फलस भएको (सार्वजनिक ढल), फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्की), साधारण शौचालय, सामुदायिक/सार्वजनिक चर्पीमा विभाजन गरिएको छ जस मध्य सबै भन्दा बढी साधारण शौचालय प्रयोग गरिएको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	शौचालय प्रयोगको अवस्था					
	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्की)	सामुदायिक/सार्वजनिक चर्पी	साधारण शौचालय	इकोस्यन चर्पी	खुला मैदान/जंगल/खोला छेउ
१	१६	२	०	३११	३	२
२	३	७	०	६९०	२	२१
३	३	४४	१०	२७७	०	०
४	३	६	२	३०३	०	१
५	०	३	३	३७२	०	०
६	०	२	३	५३०	०	०
७	११	१३७	१	३२४	०	५१
८	१	०	१	२९७	०	०
९	२४७	३	३१५	४	०	१
१०	७	३२१	०	१०	०	०
जम्मा	२९१	५२५	३३५	३११८	५	७६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.९ फोहरमैला व्यवस्थापन

फोहरमैलाको व्यवस्थापनका सन्दर्भमा अन्य , आफ्नै घर कम्पाउण्डभित्र जलाउने/गाड्ने , कम्पोष्ट मल बनाउने , घरमा नै लिन आउँछ , नदी वा खोल्सामा , फोहर थुपार्ने ठाउँमा/कण्टेनरमा, सडकमा, सार्वजनिक स्थलमा गरी वर्गीकरण गरी विश्लेषण गर्दा फोहर थुपार्ने ठाउँमा/कण्टेनरमा सबैभन्दा धेरै भएको पाइन्छ। फोहरमैला विसर्जन विधि अनुसार घरधुरी सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	फोहरको व्यवस्थापन							
	आफ्नै घर कम्पाउण्डभित्र जलाउने/गाड्ने	फोहर थुपार्ने ठाउँमा/कण्टेनरमा	घरमा नै लिन आउँछ	कम्पोष्ट मल बनाउने	सडकमा	सार्वजनिक स्थलमा	नदी वा खोल्सामा	अन्य
१	२०	८७	२०२	१४	०	११	०	०
२	४	९७	१४१	४०७	७१	३	०	०
३	१	२९०	३	४०	०	०	०	०
४	१	१११	१७६	१२	२	१३	०	०
५	०	३४५	३३	०	०	०	०	०
६	३	५१६	१६	०	०	०	०	०
७	०	९	४३७	९	६७	२	०	०
८	०	४	२९५	०	०	०	०	०
९	२३४	३३१	५	०	०	०	०	०
१०	३	३३४	१	०	०	०	०	०
जम्मा	२६६	२१२४	१३०९	४८२	१४०	२९	०	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.१० फोहर पानीको व्यवस्थापन

फोहर पानीको व्यवस्थापन सन्दर्भमा अव्यवस्थित/ चैन, तरकारी /करेसा बारीमा, नदी वा खोल्सामा, सतह ढल, साधारण खाल्डो खनी, सेप्टिक ट्याङ्क गरी वर्गीकरण गर्दा साधारण खाल्डो खनी सबैभन्दा धेरै भएको पाइन्छ। फोहर पानीको व्यवस्थापन गर्ने विधि अनुसार घरधुरी सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	फोहर पानीको व्यवस्थापन					
	सेप्टिक ट्याङ्क	साधारण खाल्डो खनी	तरकारी /करेसा बारीमा	नदी वा खोल्सामा	अव्यवस्थित/ चैन	सतह ढल
१	२०	८७	२०२	१४	०	११
२	४	९७	१४१	४०७	७१	३
३	१	२९०	३	४०	०	०
४	१	१११	१७६	१२	२	१३
५	०	३४५	३३	०	०	०
६	३	५१६	१६	०	०	०
७	०	९	४३७	९	६७	२
८	०	४	२९५	०	०	०
९	२३४	३३१	५	०	०	०
१०	३	३३४	१	०	०	०
जम्मा	२६६	२१२४	१३०९	४८२	१४०	२९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.११ व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था

व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्थाको व्यवस्थापन सन्दर्भमा गाइ भैंसी वस्तुभाउ राख्ने छुट्टै गोठ, घर आगन सरसफाई, घरको बाहिरी भित्ता लिपेको, घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरिएको, फोहर व्यवस्थापन खाल्डो र अन्य उपाय, भाँडा सुकाउने ठाउँ, साबुन पानी ले हात धुने गरी वर्गीकरण गरिएको छ। व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था अनुसार घरधुरीसम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	व्यक्तिगत तथा घरायसी सरसफाईको अवस्था						
	साबुन पानी ले हात धुने	फोहर व्यवस्थापन खाल्डो र अन्य उपाय	भाँडा सुकाउने ठाउँ	घर आगन सरसफाई	घरको भित्री भित्ता लिपपोत गरिएको	घरको बाहिरी भित्ता लिपेको	गाइ भैंसी वस्तुभाउ राख्ने छुट्टै गोठ
१	३३१	९६	१००	९७	९४	८७	१९
२	७१७	३८१	५०७	६२८	६६६	६२८	७७
३	३२१	२७	५९	१०६	५४	३१	९
४	३०९	२४४	११५	२५५	२५५	२४४	१०९
५	३७४	१३	२७	४२	२४	१०	६
६	५३४	३५७	२९४	३६६	५२२	५०१	१६२
७	५०१	४४०	६६	४००	५०६	४०३	१५२
८	२९९	२९७	२९२	२९६	२९५	२९५	६२
९	५६५	३३४	३०८	२५०	११०	२१	५
१०	३३५	४१	२६	२४	२०	१८	९
जम्मा	४२८६	२२३०	१७९४	२४६४	२५४६	२२३८	६१०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.३.१२ घरमा ढल जोडिएको अनुसार रिपोर्ट

घरमा ढल जोडिएको छ/छैन भन्ने सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	छ	छैन	नखुलाएको
१	५	३२९	०
२	२	७२१	०
३	६	३२८	०
४	०	३१५	०
५	०	३७८	०
६	१	५३४	०
७	०	५२४	०
८	०	२९९	०
९	९२	४७८	०
१०	३	३३५	०
जम्मा	१०९	४२४१	०

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.४. महिला बच्चाहरू र सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ सचेतनामूलक तालिम

यस गाउँपालिकाका वाशिन्दाहरूले अन्य(खुलाउने), खानेपानी सरसफाई, छैन, परिवार नियोजन, फोहोर व्यवस्थापन, बचत तथा ऋण, लैंगिक समिबकस, वन व्यवस्थापन, संस्थागत नेतृत्व, सिप विकास, स्वास्थ्य सचेतनामूलक तालिमहरू लिएको पाइन्छ । तालिमको नाम र तालिमको अवधि अनुसार तालिम लिएका व्यक्तिहरूको संख्या देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	तालिमको अवधिअनुसार विभिन्न सचेतना तालिम प्राप्त गर्ने व्यक्तिको संख्या										
	बचत तथा ऋण	संस्थागत नेतृत्व	लैंगिक समिबकस	स्वास्थ्य	परिवार नियोजन	खानेपानी सरसफाई	वन व्यवस्थापन	फोहोर व्यवस्थापन	सिप विकास	अन्य(खुलाउने)	छैन
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.४.२ महिलाको स्वामित्वमा रहको सम्पत्ति रिपोर्ट

यस गाउँपालिकामा महिलाहरूको सम्पत्तिमा स्वामित्व रहेको देखिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र महिलाहरूको स्वामित्वमा रहेको जग्गा, घर, घर र जग्गा, सवारी साधन र अन्यको संख्या क्रमशः ०, ०, ०, ० र ० देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका महिलाको स्वामित्वमा रहको सम्पत्ति सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

वडा नं.	महिलाको स्वामित्वमा रहको सम्पत्ति रिपोर्ट					
	नभएका	भएका				
		जग्गा	घर	घर र जग्गा	सवारी साधन	अन्य
१	०	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.३ लिंग अनुसार बाल विवाह (अठार वर्ष मुनिका)

गाउँपालिका क्षेत्रमा बाल विवाह गर्ने बालबालिकाहरुको संख्या २९०७ रहेको छ । पुरुषको तुलनामा धेरै महिलाहरुको विवाह अठार वर्षभन्दा अघि नै गरिएको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा बाल विवाह गर्ने पुरुष ७८४ जना, महिला २१२३ जना र अन्य ० जना रहेका छन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वैवाहिक स्थिति	उमेर अनुसार वैवाहिक स्थिति विवरण			
	११-१५ वर्ष सम्म			
	पु	म	अ	ज
विवाह भएका	७८४	२१२३	०	२९०७
जम्मा	७८४	२१२३	०	२९०७

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.४ कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका

यस गाउँपालिकामा रहेका बालबालिकाहरु काम गर्नको लागि ठूलो शहर र भारतमा जाने गरेको देखिन्छ । कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालकको संख्या ० जना र बालिकको संख्या ० जना रहेको छ । यस गाउँपालिकामा कामदारको रुपमा घर बाहिर रहेका बालबालिका सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

वडा नं	वालिका	वालक	जम्मा

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.५ बालक्लब तथा संजालको विवरण

यस गाउँपालिकामा बालबालिकाहरुको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्नका लागि नेपाल सरकारले प्रत्येक वडा, विद्यालय तथा नगरपालिकाहरुमा बाल क्लब तथा संजाल संचालन गर्नुपर्ने निर्देशन जारी गरेको छ । यस गाउँपालिका भित्र कूल ० वटा बालक्लब रहेका छन् । यस्ता बालक्लबहरुमा जम्मा ० जना बालबालिका सदस्यका रुपमा आवद्ध रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका बालक्लबहरुको विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	वडा नं	बाल क्लबको नाम र ठेगाना	विद्यालय / समुदाय बाल क्लब	कुल को सदस्य बाल क्लब	वालिका	वालक	जम्मा

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.६ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको अवस्था

यस गाउँपालिकाभित्र कूल ० जना घरपरिवार विहिन बालबालिकाहरु रहेका छन् जसमा ० जना बालक र ० जना बालिका रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका घरपरिवार विहिन बालबालिकाहरुको विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	वालिका	वालक	जम्मा

--	--	--	--

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.७ अपांगताका आधारमा जनसंख्या

शरीरका अङ्गहरू र शारीरिक प्रणालीमा भएको समस्याका कारण भौतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक वातावरणका साथै सञ्चारसमेत बाट सिर्जना भएको अवरोधसमेतले दैनिक क्रियाकलाप सामान्यरूपमा सञ्चालन गर्न एवं सामाजिक जीवनमा पूर्ण सहभागी हुन कठिनाई हुने अवस्थालाई अपाङ्गता भनिन्छ । यस गाउँपालिकाभित्र शारीरिक अपाङ्गता भएका ६९७ जना छन् जसमा पुरुषको संख्या ३८८ जना, महिलाको संख्या ३०९ जना र अन्यको संख्या ० जना रहेको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा रहेका अपांगताका आधारमा जनसंख्याको विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	अपांगताका प्रकारहरू			
	अपांगता			
	पु	म	अ	ज
१	२७	३०	०	५७
२	१२८	७३	०	२०१
३	३३	२२	०	५५
४	२२	१५	०	३७
५	१४	१५	०	२९
६	४५	३७	०	८२
७	४४	३७	०	८१
८	१८	१८	०	३६
९	३१	२४	०	५५
१०	२६	३८	०	६४
जम्मा	३८८	३०९	०	६९७

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.८ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिला

समाजमा पछाडि पारिएका तथा परेका ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ताको नाममा राज्यकोषबाट सहयोग गर्ने अवधारणा कल्याणकारी राज्यको अवधारणा हो । यसले समाजमा पछाडि परेका अशक्तहरूलाई सम्मानपूर्वक बाँच्न प्रोत्साहन हुने विश्वास गरिएको छ । यस गाउँपालिकामा स्थायी बसोवास गरीरहेका जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरूको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

क्र.सं.	वडा नं	परिवार सदस्य संख्या	जेष्ठ नागरिकको हकमा	एकल महिलाको हकमा
१	०	०	०	०
जम्मा		०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.४.९ पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिता स्थिति

पारिवारिक कार्यमा लैङ्गिक सहभागिताका सन्दर्भमा घरायसी खर्चको निर्णय कार्यमा महिला र पुरुष दुवैको सबैभन्दा बढी सहभागिता रहेका छन् । महिला र पुरुषले गर्ने घरायसीको प्रकार तथा लैङ्गिक सहभागिता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	कार्यअनुसार परिवार			
	कार्यहरू	महिलाले मात्र	पुरुषले मात्र	महिला र पुरुष दुबैले
१	घर व्यवहार सम्बन्धी विषयको निर्णय	१४४३	४८८	२३२०
२	घरायसी काममा संलग्न	८८२	८४०	२५२९
३	बैठकमा सहभागिता	२१५२	१३७४	७२५
४	उपभोक्ता समितिका सहभागिता	२४९६	११०४	६५१
५	उद्योग व्यापारमा सहभागिता	२९३५	८२१	४९५
६	विद्यालय व्यवस्थापनमा सहभागिता	२५२४	९०७	८२०
७	घरायसी खर्चको निर्णय	१०५८	३२५	२८६८
जम्मा		१३४९०	५८५९	१०४०८

५.५. युवा तथा खेलकुद र मनोरंजन

५.५.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरंजन स्थल सम्बन्धी विवरण

सार्वजनिक सम्पदाको रूपमा रहेका खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरंजन स्थलहरूको दिगो रूपमा संरक्षण विकास र विस्तार गर्न सके गाउँपालिकाको विकास र विस्तार हुँदै जाँदा यी क्षेत्रहरू पर्यावरणीय महत्वका हिसाबले अत्यन्त आवश्यक र महत्वपूर्ण हुन्छन् । यस गाउँपालिकाभित्र रहेका खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरंजन स्थलको नाम, स्थलको क्षेत्रफल, स्वामित्व, ती क्षेत्रको उपयोग, वार्षिक आम्दानी र आगन्तुक संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	स्थलको नाम	उपयोग विवरण (के के कार्यका लागि उपयोग हुने गरेको छ?)	क्षेत्रफल/आकार	क्षेत्रफल/आकार एकाइ	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
वडा नं ६	जिप्सिड	पार्क	१५०		सामुदायिक	२०००	०
वडा नं ६	बराह पाटा	खेलमैदान	७००		सामुदायिक	०	०
वडा नं ७	साईकुमारी खेलमैदान	खेलमैदान	१७.३२०५	मिटर	सामुदायिक	०	०
वडा नं ७	प्रगतिशील खेलकुद मैदान	खेलमैदान	१४७९		पब्लिक लि	०	२०००
वडा नं ९	पुरानागाँउ	खेलमैदान	०		सामुदायिक	०	०
वडा नं ९	NA	खेलमैदान	०		सरकारी	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.५.२ खेल मैदानसम्बन्धी विवरण

गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका खेलमैदानको किसिम, अनुमानित क्षेत्रफल, रहेको स्थान तथा उपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम	अनुमानित क्षेत्रफल	क्षेत्रफल एकाइ	स्थान तथा वडा	उपयोगको अवस्था र सञ्चालक
१	खेलमैदान	७००		मग्मा वडा नं ६	सामुदायिक
२	खेलमैदान	१७.३२०५	मिटर	साईकुमारी खेलमैदान वडा नं ७	सामुदायिक
३	खेलमैदान	१४७९		बाँफिकोट ७ वडा नं ७	पब्लिक लि
४	खेलमैदान	०		खेल मैदान वडा नं ९	सामुदायिक
५	खेलमैदान	०		पिपल वडा नं ९	सरकारी

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.५.३ युवा क्लवसम्बन्धी विवरण

युवाको सम्बन्धमा नेपाल सरकारको नीति पछिल्लो समयमा युवाकेन्द्रित हुदै गए पश्चात यिनीहरुको क्षमता विकास र सशक्तिकरणमा राज्यले विशेष चासो देखाएको छ । जसको परीणाम स्वरुप हरेक स्थानीय निकायहरुमा युवाहरुलाई समुहबद्ध बनाई आवाज उठान गर्नका लागि विभिन्न युवा क्लवहरुको गठन गरी उनिहरुलाई क्रियाशिल बनाउदै आएको तर यिनीहरुको निरन्तरताको व्यवस्थापन उचित तवरले नभएकाले पछिल्लो समयमा क्रियाशिल युवाक्लवहरुको आधिकारीक तथ्यांक प्राप्त हुन सकेको छैन ।

वडा नं.	युवा क्लबको नाम र ठेगाना	युवा क्लबमा आवद्ध सदस्यहरु			जातजातिगत रुपमा आवद्ध सदस्यहरु		
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य
वडा नं ६	प्रगतिशिल युवा क्लब ,बाफिकोट ६ मग्मा रुकुम (पश्चिम)	०	०	०	०	०	०
वडा नं ६	समाज सुधार युवा क्लब ,बफिकोट ६ रुकुम पश्चिम	०	०	०	०	०	०
वडा नं ६	डाइनमिक युवा क्लब ,बाफिकोट ६ जिप्सिङ रुकुम (पश्चिम)	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.५.४ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

खेल क्षेत्रमा उल्लेख्य रुपमा अगाडी नबढेको यस गाउँपालिका विभिन्न खेलमा व्यावसायिक खेलाडीहरु पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा व्यावसायिक खेलाडीहरुको विवरण निम्नानुसार उल्लेख गरीएको छ ।

वडा नं	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय,जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.५.५ युवा सुर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण

यस गाउँपालिकामा विगत लामो समय देखि विभिन्न संघ संस्थाहरुले स्थानीय युवा उद्यमीहरु उत्पादनको लागि काम गर्दै उद्यमीहरु उत्पादन गर्दै आएका छन् । युवा सृजनशिलता, उद्यमशिलता तथा परिचालनको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिकाका युवाहरु व्यवसायिक कृषि कार्य र उद्योग व्यवसायमा संलग्न रहेका देखिन्छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या
१	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.६. कला भाषा र संस्कृति

५.६.१ वडा अनुसार चाडपर्व

नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषीक, बहुसांस्कृतिक तथा धार्मिक स्वतन्त्रता भएको मुलुक हो । देशका अन्य भु-भागमा जस्तै यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरुका बासिन्दाहरुले पनि राष्ट्रिय चाडपर्वहरुका साथै अन्य चाडपर्वहरु मनाउने गरेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा मनाइने चाडपर्व सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	चाडपर्व	संख्या
१	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,गाई जात्रा,रमजान,अन्य	६
२	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,यमरी पुणी,ल्होसार,क्रिसमस,अन्य	११
३	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,तीज,गाई जात्रा,यमरी पुणी,अन्य	७
४	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,गाई जात्रा,यमरी पुणी,छठ पर्व,रमजान,क्रिसमस,अन्य	१३
५	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,यमरी पुणी,क्रिसमस	९
६	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,छठ पर्व,क्रिसमस,अन्य	१०
७	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,गाई जात्रा,रमजान,ल्होसार,क्रिसमस,अन्य	१२
८	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,गाई जात्रा,यमरी पुणी,छठ पर्व	१०
९	दशै,तिहार,बुद्ध जयंती,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,महा शिवरात्री,छठ पर्व,क्रिसमस,अन्य	१०
१०	दशै,तिहार,होली,तीज,माघ संक्रान्ति,क्रिसमस	६

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.६.२ चाडपर्व अनुसार

विभिन्न जातजाति तथा धर्मवाल्मीहरुको बसोबास रहेको यस गाउँपालिकामा वर्षका विभिन्न महिनाहरुमा अन्य,क्रिसमस,गाई जात्रा,छठ पर्व,तिहार,तीज,दशै,बुद्ध जयंती,महा शिवरात्री,माघ संक्रान्ति,यमरी पुणी,रमजान,ल्होसार,होली लगायतका चाडपर्वहरु मुख्य रुपमा मनाइन्छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	चाड	मनाउने जातजाति
१	दशै	बादी,ब्राम्हण,ब्रह्मु/ बरामो,क्षेत्री,दलित,दमाई/ढोली, दराई, गाईने, घले,घर्ती/भूजेल, कमार,कामी,कुमाल,मगर,सार्की,तामाङ,ठकुरी,गुरूङ
२	तिहार	ब्राम्हण,क्षेत्री,दलित,मगर,ठकुरी
३	बुद्ध जयंती	ब्राम्हण,क्षेत्री,दलित,मगर
४	होली	बादी,ब्राम्हण,ब्रह्मु/ बरामो,क्षेत्री,दलित,मगर,ठकुरी
५	तीज	ब्राम्हण,क्षेत्री,ठकुरी
६	माघ संक्रान्ति	मगर

७	यमरी पुणी	दलित
८	क्रिसमस	क्षेत्री, दलित, दमाई/ढोली, कामी, मगर, ठकुरी
९	अन्य	ब्राम्हण, क्षेत्री, दलित, दमाई/ढोली, मगर, ठकुरी

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.६.३ जाति अनुसार चाडपर्व

नेपाल आफैमा बहुजाति, बहुभाषीक, बहुधार्मिक, सांस्कृतिक विविधतापूर्ण मुलुक हो यस्तै विविध परम्पराबाट यस गाउँपालिका पनि अलग रहेको छैन । यस गाउँपालिकाका बासिन्दाहरूले आ-आफ्नो जात र धर्म विशेषका चाडपर्वहरू आ-आफ्नो रितिरिवाज र चालचलन अनुसार फरक फरक तरिकाले मनाउने गरेको पाइन्छ । यहाँ मनाइने मुख्य चाड पर्व, मनाउने जातजाति सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	मनाउने जातजाति	चाडपर्व	संख्या
१	बादी	दशै, तिहार, होली, तीज	४
२	ब्राम्हण	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा, छठ पर्व, अन्य	१०
३	ब्रह्म/ बरामो	दशै, तिहार, होली, तीज, माघ संक्रांती	५
४	क्षेत्री	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा, यमरी पुणी, छठ पर्व, रमजान, ल्होसार, क्रिसमस, अन्य	१४
५	दलित	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा, यमरी पुणी, छठ पर्व, क्रिसमस, अन्य	१२
६	दमाई/ढोली	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा, रमजान, क्रिसमस, अन्य	११
७	दराई	दशै, तिहार, होली	३
८	गाईने	दशै, तिहार	२
९	घले	दशै, तिहार	२
१०	घर्ती/भूजेल	दशै, तिहार, तीज	३
११	कमार	दशै, तिहार	२
१२	कामी	दशै, तिहार, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, यमरी पुणी, छठ पर्व, क्रिसमस	९
१३	कुमाल	दशै, तिहार, होली, तीज, माघ संक्रांती	५
१४	मगर	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा, यमरी पुणी, छठ पर्व, क्रिसमस, अन्य	१२
१५	सार्की	दशै, तिहार, तीज, माघ संक्रांती	४
१६	तामाङ	दशै, तिहार	२
१७	ठकुरी	दशै, तिहार, बुद्ध जयंती, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, छठ पर्व, रमजान, क्रिसमस, अन्य	११
१८	गुरूङ	दशै, तिहार, होली, तीज, माघ संक्रांती, महा शिवरात्री, गाई जात्रा	७

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

५.६.४ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल

यस गाउँपालिका धार्मिक, सांस्कृतिक, पर्यटकीय तथा ऐतिहासिक स्थलहरूले सम्पन्न गाउँपालिका हो । विभिन्न उत्सव र चाडपर्वमा यहाँका धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरूमा आसपासका क्षेत्रबाट मानिसहरू आउने गर्दछन् । जिल्लाकै महत्वपूर्ण, ऐतिहासिक र धार्मिक स्थलहरू पिपल पनि यसै गाउँपालिका भित्र पर्दछ ।

स्थलको नाम	भौतिक पूर्वाधार		
------------	-----------------	--	--

वडा नं.		सडकको पहुँच(पुगे को/नपुगे को)	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिक को बजार केन्द्र सम्मको दुरी	एकाइ	स्वामित्व (नीजि,पब्लिक,लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक,साँस्कृतिक, ऐतिहासिक,अन्य)
वडा नं २	टाकुरा माइको मन्दिर	पैदल	०	०.००		सार्वजनिक	धार्मिक
वडा नं २	कुनाखेत	सडक	०	१.००	घन्टा	मन्दिरको आफ्नै	धार्मिक
वडा नं ४	खड्काभाई कुलदेवता मन्दिर	सडक	०	१००.००		सामुहिक	धार्मिक
वडा नं ४	शिव मन्दिर	सडक	०	०.००		सामुदायिक	धार्मिक
वडा नं ५	बर्मा थान	पैदल	०	१.००	घन्टा		धार्मिक
वडा नं ५	काडागाउँ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ५	डारे मस्ट	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ५	बडागाउँ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ५	बुराल मस्ट	सडक	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	मग्मा	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ६	जिप्सिङ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ७	साईँकुमारी मन्दिर	सडक	०	६००.००		सार्वजनिक	धार्मिक
वडा नं ७	क्षेत्रपाल मस्ट मन्दिर	पैदल	०	५००.००		सामुदायिक	धार्मिक
वडा नं ७	कालाभाँरा	पैदल	०	१.००	घन्टा	सामुदायिक	धार्मिक

वडा नं ९	पिपल	अन्य	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ९	पिपल	अन्य	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ९	झुला	अन्य	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ९	भेदाखेत	सडक	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ९	पुरानागाउ	पैदल	०	०.००			धार्मिक
वडा नं ९	मोराबाड	पैदल	०	०.००			धार्मिक

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.६.५ सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा

पाटी, पौवा, धर्मशाला, चौतारा तथा विश्रामस्थलहरू हाम्रा साँस्कृतिक चिनारी हुन् । यी परम्परागत संरचनाले हाम्रो पुरख्यौलीलाई प्रतिनिधित्व गर्दछन् । त्यसैले यी संरचनाहरूको संरक्षण, सम्बद्र्धन र स्तरोन्नती गरी भावी पुस्तालाई समेत हाम्रो परम्परा र संस्कृतिसँग परिचित गराउनु पर्दछ । विभिन्न महत्व बोकेका पुरातात्विक स्थलहरू जस्तै पाटीपौवा, चौतारा जस्ता सार्वजनिक स्थलहरू पनि यस गाउँपालिकामा रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा भएका सार्वजनिक स्थल, पाटी पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	सार्वजनिक वस्तु विवरण	स्थान	उपयोग	कैफियत
१	पाटी पौवा	स्यार्पुदह		
२	चौतारा	स्यार्पुदह		
३	हेलिकप्टर अवतरण	NA		
४	सार्वजनिक स्थल	दह		
५	चौतारा	मग्मा		
६	चौर	जिप्सिड		
७	सार्वजनिक स्थल	NA	मलाम गयको बेला पानी परे पछि बस्ने	
८	चौर	भम्पु डाँडा	बस्तु भाउ चरण क्षेत्र	
९	चौतारा	NA		
१०	सार्वजनिक स्थल	NA		
११	चौतारा	झुला		
१२	सार्वजनिक स्थल	NA		
१३	सार्वजनिक स्थल	NA		
१४	सार्वजनिक स्थल	NA		

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.६.६ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण

विभिन्न श्रोतबाट हाल सम्ममा सरकारी, सामुदायिक, कवुलियती तथा निजी क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्ने गरिएको तथ्याङ्क छ । जिल्ला वनबाट बिरुवा बितरण गरेर प्रत्येक वर्ष सामुदायिक वनहरूमा पनि वृक्षारोपण गरिने गरिएको छ । निजी वृक्षारोपणको हकमा जिल्ला नर्सरी तथा सामुदायिक नर्सरीहरूबाट स्थानीय जनताहरूले बिरुवा माग गरी लैजाने र वृक्षारोपण गर्ने गरिएको छ । यस गाउँपालिकामा भएका वृक्षारोपण गर्नका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	वृक्षारोपणका लागि उपयुक्त स्थान	क्षेत्रफल	क्षेत्रफल एकाइ	वृक्षारोपणका लागि उपयुक्त जात	कैफियत
वडा नं ७	भम्पु डाँडा			सल्ला	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.६.७ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

विभिन्न जाति भाषा धर्म मान्ने नागरीकहरु रहेको यस गाउँपालिकामा मृत्यु पश्चात शवहरु जलाउने र पुर्ने आफ्ना परम्पराहरु रहेको छ । यसरी हेर्दा शवहरु जलाउनको लागि हाल सम्म गाउँपालिका भित्र कुनै पनि क्षेत्रमा शवदाह गर्ने व्यवस्थित स्थानको व्यवस्था रहेको पाइदैन । यस गाउँपालिकामा भएका शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	क्र.सं.	नाम र स्थान	अवस्था	दैनिक शव	कैफियत

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.७. स्वास्थ्य चौकी बिबरण

५.७.१ स्वास्थ्य चौकी बिबरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ६ वटा स्वास्थ्य चौकीहरु रहेका छन् । यस गाउँपालिकाका धेरै स्वास्थ्य चौकीहरुको स्वामित्व सामुदायिक रहेको छ । यस गाउँपालिकामा भएका स्वास्थ्य चौकी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं	प्रकार	स्वामित्व	संस्थाको नाम	स्थान	क्षेत्रफल	क्षेत्रफल एकाइ	ICU बेड सङ्ख्या	एम्बुलेन्स सङ्ख्या	शव वाहन सङ्ख्या
वडा नं २	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	स्वास्थ्य चौकी	बाँफिकोट - २, पिपल जिपु	२५४०	ब.मि.	०	०	०
वडा नं ३	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	सामाजिक बिकाश शाखा स्वास्थ्य कार्यालय	दह	२००		०	०	०
वडा नं ४	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	स्वास्थ्य चौकी बाँफिकोट	बाँफिकोट ४	०		०	०	०
वडा नं ५	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	काडागाउँ	बाँफिकोट ५ काडागाउँ	०		०	०	०
वडा नं ६	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	स्वास्थ्य चौकी मग्मा	मग्मा	७००		०	०	०
वडा नं ७	स्वास्थ्य चौकी	सामुदायिक	वडा स्वास्थ्य इकाई	ढारबाङ्ग	११०		०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.७.२ स्वास्थ्य चौकीमा डाक्टर, स्टाफ नर्स, अन्य कर्मचारी र दैनिक बिरामी

यस गाउँपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरुमा २२ जना डाक्टर, ० जना स्टाफ नर्स र १२ जना अन्य कर्मचारीहरु छन् । यी स्वास्थ्य चौकीहरुमा दैनिक ११७ जना नयाँ बिरामी र ४५ जना फलोअप बिरामीहरु आउँदछन् । यस गाउँपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरुमा कुल २ वटा पक्की र ५ वटा कच्ची भवन, १० वटा पक्की र ३० वटा कच्ची कोठा र ८ वटा बेडहरु छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	संस्थाको नाम	डाक्टर		स्टाफ नर्स	अन्य कर्मचारी		दैनिक बिरामी		भवन संख्या		कोठा संख्या		कति बेड छन
		पुरुष	महिला		पुरुष	महिला	नयाँ	फलोअप	पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची	
वडा नं २	स्वास्थ्य चौकि	०	०	०	४	३	१२	५	१	१	८	३	०
वडा नं ३	सामाजिक बिकाश शाखा स्वास्थ्य कार्यालय	१	१	०	०	१	१०	५	०	१	०	५	४
वडा नं ४	स्वास्थ्य चौकी बाँफिकोट	३	५	०	१	१	५०	१५	१	२	२	१०	१
वडा नं ५	काडागाउँ	१	२	०	०	०	५	०	०	०	०	१	०
वडा नं ६	स्वास्थ्य चौकी मग्मा	४	३	०	१	१	३०	१०	०	१	०	८	१
वडा नं ७	वडा स्वास्थ्य इकाई	१	१	०	०	०	१०	१०	०	०	०	३	२

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.१ जनयुद्ध विवरण

५.८.१ जनयुद्धसशस्त्र द्न्दका सहिदको विवरण

द्न्दकालमा यस गाउँपालिकाबाट ज्यान गुमाउने सहिदहरूको विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	नाम	विवरण	ठेगाना	मृत्यु

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.२ यस गाउँपालिकाबाट जनयुद्धमा बेपत्ता हुनेहरू

जनयुद्धमा बेपत्ता हुनेहरूको विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	नाम	उपनाम	ठेगाना	बेपत्ता

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.३ यस गाउँपालिकाबाट सशस्त्र द्न्दको समयमा अपहरण तथा नजर बन्दमा पर्नेहरूको विवरण

सशस्त्र द्न्दमा अपहरण तथा नजर बन्दमा पर्नेहरूको विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	नाम	ठेगाना

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.४ यस गाउँपालिकाबाट सशस्त्र द्न्दको समयमा विस्थापित हुनेहरूको विवरण

सशस्त्रद्वन्दको समयमा विस्थापित हुनेहरूको विवरण

क्र.सं.	वडा न.	नाम	ठेगाना

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.५ जनयुद्धका घाइतेहरू

क्र.सं.	वडा न.	नाम	ठेगाना

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.६ जनयुद्धमा लागेको कारण जेलजीवन बिताएकाहरू

क्र.सं.	वडा न.	नाम	ठेगाना

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.८.७ जनयुद्धकालमा घर ध्वस्त एवम् तोडफोड भएकाहरू

क्र.सं.	वडा न	नाम	ठेगाना

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

५.९. शान्ति तथा सुरक्षा अवस्था

५.९.१ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

गाउँको शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नका लागि प्रहरी चौकी र गण कार्यालय स्थापना गरिएका छन । प्रहरी चौकी रहेको वडा, बस्तीको नाम, सुरक्षा निकायमा कार्यरत जनपद तथा सशस्त्र प्रहरी तथा प्रहरी चौकी रहेको स्थानदेखि वस्तीसम्मको औषत दुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	संस्थाको नाम	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी संख्या		वस्तीदेखि दूरी (कि.मी.)
			जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी	

६.१. वन क्षेत्रको अवस्था

६.१.१ वन क्षेत्रको अवस्था

गाउँपालिकाको क्षेत्रमा दर्ता गरिएका सामुदायिक वन, ती वनले ओगटेको क्षेत्र, समेटिएका परिवार तथा ती वनमा पाइने मुख्य रुखका प्रजातिहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	वाड न.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल	एकाइ	समेटेको परिवार	मुख्य रुख प्रजातिहरू
१	९	लिउरे बारि	०		०	सल्लो, गुरास, वाँज, फलाट
२	९	डाँडा नाउलि	०		०	सिसौ, सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज
३	९	काफल डाँडा	०		०	सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, धुपीसल्लो
४	८	बथनधारा	०		०	साल, सिसौ, सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, तिनु
५	८	फिउचा	०		०	सिसौ, सल्लो, काफल, गुरास, वाँज, फलाट
६	८	सालगारि	०		०	साल, सल्लो, उतिस, काफल, तिनु
७	२	ढारपाखा सामुदायिक वन	२७	हेक्टर	७५	सल्लो, गुरास, वाँज, तिनु, टुनी, फलाट
८	२	दह समुदायिक वन	०		५५	साल, सल्लो, तिनु, टुनी
९	२	साइकुमारी सामुदायिक वन	०		१०५	सल्लो, काफल, गुरास, वाँज, टुनी, धुपीसल्लो, फलाट
१०	२	सक्रिय युवा सामुदायिक वन	२७.५	हेक्टर	१२६	कटुस, जामुन, उतिस, तिनु, टुनी
११	९	लुयाँशा	०		०	सिसौ, सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, धुपीसल्लो, फलाट
१२	९	त्रिसुल गारे	०		०	सल्लो, काफल, गुरास, वाँज
१३	९	भडारी वन	०		०	साल
१४	९	ठाँटी सालगारि	०		०	साल, सल्लो, तिनु, टुनी
१५	९	नाखेधारी वन	०		०	सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज
१६	३	प्यु	१३५		१८	साल, सिसौ, कटुस, चिलाउने, जामुन
१७	५	भिर	३०००	ब मि	०	सल्लो
१८	५	मथुर्जुर	५०००		१००	सल्लो
१९	५	रानिबन	७०००	ब मि	१००	सिसौ, सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, फलाट
२०	५	घत्तेखोलवन	२०००		१०००	सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, टुनी
२१	५	चिराबन	१००००		१००	सल्लो, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, धुपीसल्लो
२२	५	घुर्तिखोलव	८०००		१००	सिसौ, उतिस, काफल, गुरास, वाँज, फलाट
२३	५	साल्घरि	१००००	कि मि	२०००	साल, सल्लो, तिनु, टुनी
२४	६	काल भैरब सामुदायिक वन	१०९	हेक्टर	२०६	उतिस, काफल, गुरास
२५	६	फुतफुती सामुदायिक वन	५०००		५५०	सल्लो, गुरास
२६	६	तिनखोली सामुदायिक वन	१९३७५		१००	उतिस, गुरास, फलाट
२७	१	नौलापाखा सामुदायिक वन	१०.२९	हेक्टर	१७	कटुस, सल्लो, जामुन, तिनु, टुनी, पलात, फलाट
२८	१	मालचार सामुदायिक वन	१२६	हेक्टर	५००	साल, सल्लो
२९	४	सिस्ने सामुदायिक वन	८७६५		०	चिलाउने, उतिस, काफल, वाँज, सिमल
३०	४	सल्लेरि सामुदायिक वन	६८७६		०	साल, सल्लो, वाँज
३१	४	भाको पाटल	६७५३		०	उतिस, गुरास, पलात
३२	४	सिउदेनि सामुदायिक वन	८६४५		०	सल्लो, तिनु, टुनी

३३	४	मरपूजा वन	५०००		०	साल ,सिसौ ,सल्लो,वाँज
३४	४	आङ्गे वन	१२०००		०	साल ,सिसौ ,कटुस ,सल्लो,उतिस,काफल
३५	४	वोटलेखोला सामुदायिक वन	११२३		०	साल ,सिसौ ,कटुस ,उतिस
३६	१	बिरीदहबन चोर्तेना धजाहाल्ना CCA बन	६०	लाख ब.मि.	७००	सिसौ ,चिलाउने ,सल्लो,काफल,गुरास,वाँज,धुपीसल्लो,पलात,फलाट
३७	१	लिसापानी दब्लाङ सामुदायिक बन बाफिकोट-२, रुकुम पश्चिम	९३.४	हेक्टर	४०	सल्लो,वाँज,पलात
३८	१	रातामाटा सामुदायिक बन बाफिकोट-२,पिपल रुकुम पश्चिम	२६	हेक्टर	३५	चिलाउने ,काफल,गुरास,वाँज,धुपीसल्लो,पलात,फलाट
३९	७	हरियाली सामुदायिक बन	६५.९८६		१००	सिसौ ,उतिस,काफल,गुरास,खयर,फलाट
४०	३	सालघारी वन बाँफिकोट ४	०		०	साल ,सल्ला

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.१.२ वन व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण (सरकारद्वारा व्यवस्थित, सामुदायिक, कबुलियती, धार्मिक र नीजि वन)

ग्रामिण अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने क्षेत्र कृषि, जलश्रोत तथा पर्यटन आदिको विकासमा वन क्षेत्रले महत्वपूर्ण अवसरहरुको श्रृजना गरेको हुन्छ । यस गाउँपालिकामा भएका वन व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)
१	निजी वन	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.१.३ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वृक्षारोपणका लागि उपयुक्त स्थान	क्षेत्रफल (हे.)	वृक्षारोपणका लागि उपयुक्त जात	कैफियत
वडा नं ७	भम्पु चौर		सल्ला	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.१.४ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रहरुबाट विभिन्न वनजन्य उत्पादनहरु जस्तै काठ, दाउरा र जडिबुटी उत्पादन हुन्छ । यस गाउँपालिकाका वन क्षेत्रहरुबाट वार्षिक क्यू.फि. काठ, भारी दाउरा र के.जी जडिबुटी उत्पादन हुन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	क्र.स.	वनको किसिम	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	०	०	०	०	०	०	०	०

६.१.५ जडिबुटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाका वन क्षेत्रहरुबाट विभिन्न किसिमका जडिबुटीहरु उत्पादन हुन्छ । यस गाउँपालिकामा जडिबुटीहरु उत्पादन, संकलन र निकासी क्रमशः के.जि., के.जि. र के.जि. भएको देखिन्छ । यसबाट वार्षिक रु. आम्दानी र रु. राजस्व संकलन भएको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नं	उत्पादन (के.जि.)	संकलन(के.जि.)	निकासी (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु.हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु.हजारमा)

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.१.६ गाउँपालिका क्षेत्रबाट निकासी हुने वन पैदावरको विवरण

सामान्यतया वन पैदावारको रुपमा प्रयोग हुने वस्तुहरु भनेका काठ, दाउरा, जडिबुटी, खोटो र खर आदि हुन् । फर्निचरका लागि आवश्यक काठ, पतिंगर, जडिबुटी र खोटो निकासी हुने गरेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट निकासी हुने वन पैदावारबाट वार्षिक रु. आम्दानी र रु. राजस्व संकलन भएको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वन पैदावरको नाम	वनको नाम	वडा नं.	निकासी (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु.हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु.हजारमा)
०	०	१	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.१ जलाधार तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति

यस गाउँपालिकामा भएको जलाधार तथा जलस्रोत र सोको उपयोग सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं	जलस्रोतको प्रकार (मुल, नदी, कुवा, खोला)	स्थान	उपयोगको स्थिति(सिंचाई, खानेपानी, विद्युत, घट्ट)	लाभान्वित जनसंख्या	कैफियत
	कुलो	भेराखेत	घट्ट	२००	
	नाला	स्याला	खानेपानी	०	
	कुलो	जिप्सिड	अन्य	०	
	खोला	झूला	सिंचाई	५०००	
	कुलो	गाराघाट	घट्ट	२००	
	कुलो	जिप्सिड	घट्ट	१०००	
	नाला	स्याला	खानेपानी	०	
	कुलो	बाफिकोट	अन्य	०	
	कुलो	तार्सिबाड	सिंचाई	४००००	
वडा नं ४	नदी	सिम्तारु	खानेपानी	४००	
वडा नं ६	नदी	NA	खानेपानी	१००	

वडा नं ६	नदी	जिप्सिड	खानेपानी	०	
वडा नं ९	नदी	स्याला	खानेपानी	३०००	
वडा नं ९	नदी	NA	खानेपानी	०	
वडा नं ९	नदी	फिउचा	खानेपानी	०	
वडा नं ९	नदी	कालेउ	खानेपानी	१००	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.२ सिंचाई क्षेत्र रिपोर्ट

क्र.सं.	सिंचाई प्रकार	कुल क्षेत्रफल(sq.m)
---------	---------------	---------------------

स्रोत:

६.२.३ प्रमुख जलाधार र उपजलाधारको अवस्था

यस गाउँपालिकामा भएका प्रमुख जलाधार र उपजलाधार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.स.	जलाधार	क्र.स.	उपजलाधार
१	०	१	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.४ पानीको मुहान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा विभिन्न खालको मुहानहरू रहेका छन् । यस्ता प्रकारका मुहानहरू गाउँपालिकाभित्र १६ वटा भन्दा माथी रहेकोमा ती मध्ये धेरै जसोबाट स्थानीय समुदायले विशेष गरेर खानेपानीको लागि उक्त मुहानहरू प्रयोग गर्दै आएको पाईन्छ भने केही मुहानहरूबाट सिंचाइको लागि पनि पानी प्रयोग गरीरहेको अवस्था छ, केही ठाउँका मुहानहरू भने अव्यवस्थित रूपमा नै रहिरहेको अवस्था छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	पानीको मुहानको नाम	मुहान भएको स्थान	मुहानको प्रकार
		झूला	खोला
	भडःखोला	गाराघाट	कुलो
	स्याखोला	भेराखेत	कुलो
	किबाना	तार्सिबाङ	कुलो
		स्याला	नाला
	भाल्छहरा	जिप्सिड	कुलो
	घत्यखोला	जिप्सिड	कुलो
	मग्माल खोला	बाफिकोट	कुलो
वडा नं ४	सिम्तारु	सिम्तारु	नदी
वडा नं ६	खर्यान पानी	जिप्सिड	नदी
वडा नं ६	कुरिखोला		नदी
वडा नं ९		फिउचा	नदी

वडा नं ९		स्याला	नदी
वडा नं ९		कालेउ	नदी

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.५ नदी तथा खोला सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाका विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रहरूमा फैलिएर रहेका नदि तथा खोलाहरूले प्रशस्त जलभण्डार गर्नुका साथै विभिन्न किसिमका जलचरहरू र पंछीहरूलाई सुरक्षित बासस्थानको रूपमा आश्रय दिइरहेको पाइन्छ । साथै यस्ता नदी तथा खोलाहरूबाट पशुहरूले पानी पिउने र किसानहरूले सिंचाईको लागि पानीको प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नाम	समेटेका वडाहरू	उपयोगको विवरण(सिंचाई, खानेपानी, विद्युत, घट्ट)	परिमाण(लम्वाई)	लम्वाई एकाइ
खोला				
भङ्खोला	०	घट्ट	०	
स्याखोला	०	घट्ट	०	
किबाना	०	सिंचाई	०	
भाल्छहरा	०	घट्ट	१००	
घत्यखोला	०	अन्य	१०००	
मम्माल खोला	०	अन्य	२०००	
नदी				
NA	०	सिंचाई	०	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.६ तालतलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा प्राकृतिक पोखरी, तालतलैया तथा विभिन्न स्थानहरूमा माछा पाल्ने प्रयोजनका लागि बनाइएको पोखरीहरू पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा भएका तालतलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

नाम	समेटेका वडाहरू	उपयोगको विवरण	परिमाण

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.२.७ संरचित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना विवरण

उपभोग गरीरहेको खानेपानी तथा सिंचाइको मुहानहरू भन्दा बाहेक अन्य क्षेत्रलाई त्यस्तो संरक्षण गरेको पाईदैन । उपभोग गरिरहेको खानेपानी तथा सिंचाईहरूको मुहानमा भने सामान्य तारवार गरेर संरक्षण गरेको पाईन्छ । केही मुहान क्षेत्रमा रुख बिरुवा रोपण गरेर संरक्षण गरीएको छ भने केही स्थानहरूमा भने गरीएको छैन । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पानी मुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नं.	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
०	१	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.३.१ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

प्राकृतिक वातावरणको साथै वन्यजन्तु, वनस्पति र भू-दृश्यको संरक्षण व्यवस्थापन र उपयोगका लागि छुट्याईएको क्षेत्रलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज भनिन्छ । मध्यवर्ती भन्नाले स्थानीय जनताहरूलाई नियमित रूपले वन पैदावार उपयोग गर्न पाउने सहूलियत प्रदान गर्नको लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्ष वरिपरिको क्षेत्र भन्ने बुझिन्छ । प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण र प्राकृतिक श्रोतको सन्तुलित उपयोगको लागि एकीकृत योजना अनुसार व्यवस्थापन गरिने क्षेत्रलाई संरक्षण क्षेत्र भन्ने बुझिन्छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरू	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
0	0	0	0	0

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.३.२ वासस्थानका आधारमा महत्वपूर्ण जनावर तथा चराचुरुङ्गीको विवरण

यस गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख वन्यजन्तुहरूमा ० आदी रहेका छन् । गाउँपालिकामा पंक्षी प्रजातीमा ० आदि प्रमुख छन् । यस गाउँपालिकामा भएका महत्वपूर्ण जनावर तथा चराचुरुङ्गी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	वस्तीको नाम	मुख्य जंगली जनावरहरूको नाम	मुख्य जंगली चरा चुरुङ्गीहरूको नाम

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.३.३ महत्वपूर्ण वनस्पति विवरण

यस गाउँपालिकामा ० आदि वनस्पतिहरू पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा भएका महत्वपूर्ण वनस्पति सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नं.	स्थानको नाम	उपलब्ध हुने वनस्पतिहरू
---------	-------------	------------------------

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.४ पार्क तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका पार्क तथा उद्यानहरू सार्वजनिक सम्पतिहरू हुन् । यस क्षेत्रहरूले विशेषगरी गाउँपालिकाको पर्यावरणीय प्रणालीलाई सुरक्षित गरी हरित क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्छन् त्यसैले यी क्षेत्रहरूको संरक्षण गर्नु आवश्यक छ ।

वडा नं.	स्थलको नाम	उपयोग (१.खेलकूद, २.प्रदर्शनी, ३.मनोरञ्जन, ४.पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (बार्षिक)
१	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५. विपद तथा जोखिम व्यवस्थापन

६.५.१ बिपतबाट भएको मानवीय क्षति

विगत वर्षको अवधिमा यस क्षेत्रमा विपदबाट भएको मानविय क्षतिलाई विश्लेषण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विपदका प्रकार	इकाई	क्षतिको प्रकार र परिमाण							
		घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली		जग्गाजमीन	
		सख्या	रकम	सख्या	रकम	सख्या	रकम	सख्या	रकम
खडेरी	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
हावा हुरी	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
चल्यांग	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
पहिरो	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
बाढी	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
आगलागी	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
भूकम्प	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	रु.	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) विवरण

यस गाउँपालिकामा पर्ने नदी किनारका वस्तीहरु केही मात्रमा बाढी तथा पहिरोको जोखिम युक्त रहेको छ भने अन्य स्थानहरुमा कुनै प्रकारको जोखिम रहेका छैन । यस गाउँपालिकामा पहिरो, नदि कटान, बाढी, अति भिरालो, दलदल र अन्यको जोखिम भएको परिवारहरुको संख्या क्रमशः ०, ०, ०, ०, ० र ० रहेको छ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या						
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरालो	दलदल	अन्य	जम्मा
१	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

प्राकृतिक प्रकोपका घटनाहरु कतिखेर घट्छन् भनेर एकिन साथ भन्न सकिदैन मात्र यसको पुर्वानुमान गर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिकामा ठुला किसिमको विपद र त्यसबाट हुन सक्ने जोखिमको दृष्टीकोणबाट कम जोखिमपूर्ण क्षेत्र हो तर कहिलेकाही नसोचेको विपद पनि आई पर्न सक्छ जस्तै भूकम्पबाट हुने क्षतिलाई पुर्वानुमान गर्न नसकिने विपद हो । विभिन्न किसिमका विपद अनुसार जोखिमको समय निम्नानुसार रहेको छ ।

वडा नं.	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी,डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग महामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५.४ विपदबाट क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार विवरण

विगतमा गएको भूकम्पबाट निजी आवास, विद्यालय लगायत धेरै सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरुको क्षति भएको थियो । प्राकृतिक विपत्तिले ठुलो जनधनको क्षति गराउनका साथै ठुलो मानसिक विचलन ल्याउने गर्दछ । यस गाउँपालिकामा विभिन्न

विपदबाट ० वटा विद्यालय, ० वटा पुल पुलेसा, ० वटा बाटोघाटो र ० वटा कूलो नहर र खानेपानीलाई क्षति गरेको थियो । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	क्षति विवरण	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम(रु.०००)	संख्या	क्षति रकम(रु.०००)	संख्या	क्षति रकम(रु.०००)	संख्या	क्षति रकम(रु.०००)	संख्या	क्षति रकम(रु.०००)
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५.५ विपत व्यवस्थापनको पूर्व तयारी

विपद् व्यवस्थापनका रोकथामका उपायहरूमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक निति नियम बनाउनुका साथै भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्दा विशेष सावधानी अपनाउने त्यसैगरी वृक्षारोपण गर्ने तटबन्ध गर्ने साथै प्राकृतिक विपत्ती सम्बन्धी जनचेतना जगाउने कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपर्ने अवस्था छ । विपद् व्यवस्थापनको लागि मानविय श्रोत, भौतिक श्रोत सामाग्री, सामाजिक श्रोत र आर्थिक श्रोतहरूको पूर्व तयारी गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क. मानविय श्रोत						
क्र.स	संस्थाको नाम	खोज तथा उद्धार गर्न सक्ने दक्ष	आगलागी नियन्त्रण गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति	प्राथमिक उपचार गर्न सक्ने	मनोसामाजिक परामर्शकता	अन्य जनशक्ति

ख. भौतिक श्रोत सामाग्रीहरू												
क्र.स	उपलब्ध सामाग्री विवरण	वडा नं १	वडा नं २	वडा नं ३	वडा नं ४	वडा नं ५	वडा नं ६	वडा नं ७	वडा नं ८	वडा नं ९	वडा नं १०	जम्मा
		१	त्रिपाल									
२	म्याट्रेस											
३	कम्वल, ब्यान्केट											
४	डिग्रीटि किट											
५	हाइजीन किट											
६	बेवी किट											
७	इसिडी किट											
८	स्टुडेण्ट किट											
९	सेल्टर किट											
१०	फस्ट एड किट											
११	डुंगा											
१२	लाइफ ज्याकेट											
१३	डोरी											
१४	गैँटी											
१५	सावेल											

16	फाइर इस्टिगुइसर											
17	सिमेन्ट कटर											
18	गल											
19	हेल्मेट											
20	अन्य											

ग. सामाजिक श्रोतहरू						
वडा नं	खुला चउर रहेको स्थान	आपतको सयममा अटाउन सक्ने क्षमता (जना)	सेफ सेल्टरको रुपमा प्रयोग गर्न सकिने भवन रहेको स्थान	आपतको बेला अटाउने क्षमता (जना)	हेलिकप्टर अवतरणको स्थानहरू	आपतकालिन यातायातका साधन
१						

घ. आर्थिक श्रोतहरू				
विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन कोषको रकम				
क्र.स	संस्थाको नाम	रकम रु.	स्थापना वर्ष	कोषको श्रोत

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

६.५.६ आपतकालिन यातायात साधन सम्बन्धी विवरण

आपतकालिन अवस्थाको लागि यातायात साधनहरूको व्यवस्था गर्न जरुरी छ । यस गाउँपालिकाभित्र आपतकालिन विपद्को अवस्थामा प्रयोग गर्न सक्ने यातायातको साधन दमकल, एम्बुलेन्स, शव वाहन र नगर प्रहरी भ्यान सञ्चालनमा रहेको छ । यस गाउँपालिकामा भएका आपतकालिन यातायात साधन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.स	विवरण	संख्या
१	दमकल	
२	एम्बुलेन्स	
३	शव वाहन	
४	नगर प्रहरी भ्यान	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७. भौतिक विकासको अवस्था

७.१. पूर्वाधारको विवरण

७.१.१ स्थानीय पूर्वाधारको (सडकको) अवस्था

क्र.सं.	सडकको नाम	सडकको प्रकार	देखि	सम्म	सडकले छोएका वडा	लम्वाई	लम्वाई एकाइ	चाँडाइ	चाँडाइ एकाइ
१	दुबेरी काब्राबोट सडक	कृषि सडक	दुबेरी	काब्राबोट	२	९३०		४	
२	कच्चा सडक	कच्ची	भेराखेत	पिपल	९	०		०	
३	दह पिपल सडक	कृषि सडक	दह	पिपल	५	०		५	
४	स्यानिदह सडक	कृषि सडक	दह	स्यानिदह	३	१०००		४	
५	झुला फेरा	कच्ची	झुला	फेरा	१०	०		४	
६	झुला मयरी	कच्ची	झुला	मयरि	१०	०		४	
७	गाराघाट ठाँटि	कच्ची	गाराघाट	ठाँटी सम्म खन्दै	१०	०		४	
८	रिलु मोचे सडक	कच्ची	ढारबाङ्ग	झुला	६,७,८,९	१००००		५	
९	खलंगा राडि सडक	कच्ची	खलंगा	राडी	४,६,७	५०		६	
१०	जिप्सिड	कच्ची	मौवाबारि	भम्पू	६	५०००		६	
११	मग्मा	कच्ची	किमान खोला	मग्मा	६	२०००		६	
१२	मेल्लादा	कच्ची	मग्मा	मेल्लादा	६	१०००		६	
१३	स्याला	कच्ची	सालघारि	स्याला	६	१५००		६	
१४	तलिगाउ	कच्ची	बलाहात्र	बदगाउ	५,६	२०००		५	
१५	नदुवा खदि सडक	कच्ची	नदुवा	खदि	७	५००००		५	
१६	रिम्नागाराघट पिपल पोखरा सिस्ने डोल्पा सडक	कच्ची	छिप्राखोला	रेउतखोला	२,१	५०००		४	
१७	पुमा सहिद स्मृति पार्क मेलगैरी सडक	कृषि सडक	पुमा मुर	रुखबाङ घटालइ खालि	२	५५००		४	
१८	बदगाउँ सडक	कच्ची	बाँफिकोट	बदगाउँ	५	५०००		४	
१९	काडागाउँ सडक	कच्ची	बाँफिकोट	काडागाउँ	५,२	५५००		४	
२०	स्यार्फु निर्माण सडक	कच्ची	बाँफिकोट	स्यार्फु	५,३,२	५६००		४	

क्र.सं.	सडकको नाम	सडकको प्रकार	देखि	सम्म	सडकले छोएका वडा	लम्वाई	लम्वाई एकाइ	चाैडाइ	चाैडाइ एकाइ
२१	खलंगा राडि सडक	कच्ची	खलंगा	राडि	४,६,७	०		०	

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.१.२ नगर भित्र पक्की, आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा झोलुङ्गे पुलहरूको विवरण

गाउँ क्षेत्र भित्र निर्माण गरिएका पक्की पुल, कल्भर्ट तथा झोलुङ्गे पुल निर्माण गरिएको खोलाको नाम, पुलको दाँया तथा बाँया किनाराको स्थान तथा निर्मित साल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनाराको स्थान	बायाँ किनाराको स्थान	छोएको वडा	निर्मित साल	पुलको लम्बाइ	पुलको चौडाई	एकाइ
झुलुङ्गे	NA	NA	९		०	०	मिटर
NA	NA	NA	९		०	०	मिटर
काठ को पुल	NA	NA	९		०	०	मिटर
जुलुङगे	NA	NA	९		०	०	मिटर
NA	NA	NA	९		०	०	मिटर
डर्ने पुल	डर्ने	ढोल्ताउरा	३	२०७२	१०	२	मिटर
बालुवाचौर पुल	बालुवाचौर	सल्लेचौर	३	२०६८	१००	२	मिटर
खुटेसल्ली पुल	दह	दह	३	२०६८	१०	४	मिटर
किमान पूल	मग्मा	झुला	६,९	२०६६	३०	१	मिटर
मग्मा	मग्मा	मग्मा	६	२०६५	५	२	मिटर
तिउरिखोला	मग्मा	मग्मा	६	२०७४	१०	२	मिटर
दुलिखोला	मग्मा	मग्मा	६	२०६०	७	२	मिटर
घत्तेखोला	NA	NA	६,५	२०७४	५	२	मिटर
ठाँटी पुल	बाँफिकोट १०	मुसिकोट ३	१०		१५०	१	मिटर
कुनाखेत पानीभर्ना झोलुङ्गे पुल	बाफिकोट गा.पा.-२, कुनाखेत	सिस्रे गा.पा.-८, पनि भर्ना	२	२०५७	६८.६०	१	मिटर
पुमा दानिपिपल झोलुङ्गे पुल	बाफिकोट-२, पुमा	बाफिकोट-१, दानिपिपल	२	१९९५	७०.१०	१	मिटर
खोपिखेउ धपे झोलुङ्गे पुल	खोपुखेउ	धपे	२	२०७३	६८.८	१	मिटर
लेखबाङ्ग पुल	भार	तिमुरचौर	५	२०६५	९	२	मिटर

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनाराको स्थान	बायाँ किनाराको स्थान	छोएको वडा	निर्मित साल	पुलको लम्बाइ	पुलको चौडाई	एकाइ
बडागाउँ खोला	बडागाउँ	मग्मा	५,६	२०७५	३०	३	मिटर
खरखोला	स्यार्फु	खरखोला	५	२०६७	३३	३	मिटर

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.१.३ नगरक्षेत्र भित्र रुट परमिट लिएर संचालन भएका सवारी साधनहरूको विवरण

गाउँ क्षेत्र भित्र रुट परमिट लिएर सञ्चालनमा ल्याइएका सवारी साधनहरू चल्ने शुरु स्थान, पुग्ने अन्तिम स्थान, दैनिक सञ्चालन हुने सवारी संख्या यात्रुहरू चढाउने र ओराल्ने स्थानको संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका रुट परमिट लिएर सञ्चालन भएका सवारी साधन सम्बन्धी विवरण

साधन चल्ने शुरु स्थान	धन पुग्ने अन्तिम स्थान	दैनिक सञ्चालन हुने सवारी संख्या	वस स्टप संख्या (चढाउने ओराल्ने)	कैफियत

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.१.४ सरकारी सवारी जानकारी

यस गाउँपालिकामा सरकारी सवारीहरूमा १८ वटा मोटरसाइकल, ० वटा कार र ० वटा भ्यान रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा भएका विभिन्न सरकारी सवारीहरूको जानकारी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सवारीको प्रकार	वडा न	सवारी नम्बर	सीट सङ्ख्या	चढ्ने ब्यक्तिको नाम	चढ्ने ब्यक्तिको पद	सम्पर्क नम्बर
मोटरसाइकल	०	लु ६१ प ९८९५	२			
मोटरसाइकल	०	प्रदेश ३०२-११ प ७८४९	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ८३४६	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ७३५६	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ३०८१	२			
मोटरसाइकल	०	रा ३ प २१९५	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ५०५६	२			
मोटरसाइकल	०	रा ४ प ८६२९	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प २८७३	२			
मोटरसाइकल	०	रा १ ब ८५४	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ८८३३	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ५५४६	२			
मोटरसाइकल	०	००८ प ३०४६	२			
मोटरसाइकल	०	रा ४ प ८१६२	२			

मोटरसाइकल	०	रा ४ प ८१८६	२			
मोटरसाइकल	०	रा ५ प ७०९०	२			
मोटरसाइकल	०	रा ४ प ७५९६	२			
मोटरसाइकल	०	रा १ ब ८५०	२			

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.१.५ गाउँपालिकाको केन्द्रसम्मको दूरी

वडा न	गापा केन्द्र रहेको स्थान	केन्द्रसम्मको पैदल दूरी	केन्द्रसम्मको मोटर बाटोको दूरी (कि.मी.)

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.२ बिजुली तथा वैकल्पिक उर्जा

७.२.१ बिधुत तथा वैकल्पिक उर्जाको उपयोग

घरेलु प्रयोजनका लागि अन्य, बायो ग्याँस, बिजुली, मट्टीतेल, सोलार बत्ती उर्जाको उपयोग गर्ने प्रचलन यस क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ । विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको उपयोगको बारेमा विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी सम्बन्धी विवरण				
	बिजुली	मट्टीतेल	सोलार बत्ती	बायो ग्याँस	अन्य
१	३२४	४	०	०	६
२	७०२	१	६	०	१४
३	३२७	०	४	०	३
४	३०८	०	१	०	६
५	३७३	०	१	०	४
६	४५५	१	४८	०	३१
७	२३५	१	२३५	०	५३
८	२००	५०	४९	०	०
९	५२९	२	३४	२	३
१०	२०७	१	१२७	०	३
जम्मा	३६६०	६०	५०५	२	१२३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.२.२ गाउँपालिकाको शहरी विद्युतीकरण

नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट विद्युतीकरण गरिएका ग्राहस्थ लाईन संख्या, औद्योगिक लाईन संख्या, व्यापारिक संख्या, खानेपानीको लागि विवरित, सडक बत्ती, अस्थायी बत्ती, सिंचाएको लागि वितरित गरिएको परिमाण तथा विद्युत सेवा नपुगेको घर परिवार सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिका दिइएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (संख्या)

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.२.३ विद्युत लाइन रिपोर्ट

क्र.सं.	वडा नं.	घरेलु लाईन	औद्योगिक लाईन	वाणिज्य लाईन	मन्दिर लाईन	जल आपूर्ति	ट्रांसफार्मर

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.२.४ माइक्रो प्रोजेक्ट रिपोर्ट

सि.नं	विवरण	क्षमता(KW)	प्रयोग गर्ने घरधुरी

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.२.५ खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको मुख्य स्रोत

घरमा खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोतहरूमा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा र सबैभन्दा कम अन्य प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनको आधारमा घरधुरी संख्यालाई वर्गीकरण गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	घरमा खाना पकाउन प्रयोग हुने प्रमुख इन्धन							
	काठ/दाउरा	गोबर/गुइठा	मट्टितेल	एल.पी.ग्याँस	गोबर ग्याँस र बायोग्यास	बिजुली	सोलार	अन्य
१	३२०	१०	०	१	०	१	२	०
२	७१५	१	०	६	०	१	०	०
३	३३३	०	०	०	०	१	०	०
४	३०६	०	०	९	०	०	०	०
५	३७७	१	०	०	०	०	०	०
६	५३३	१	०	१	०	०	०	०
७	५१९	१	०	४	०	०	०	०
८	२९९	०	०	०	०	०	०	०
९	५४४	२३	१	१	०	१	०	०
१०	३३७	१	०	०	०	०	०	०
जम्मा	४२८३	३८	१	२२	०	४	२	०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.२.६ घरमा प्रयोग हुने चुल्होको प्रकार

गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने घर परिवारले खाना पकाउन प्रयोग गर्ने चुल्होको प्रकारको आधारमा वर्गीकरण गर्दा सबैभन्दा बढी अगेनो वा परम्परागत चुल्हो प्रयोग गर्ने घर परिवार रहेका छन् भने सबैभन्दा कम गोबर ग्याँस र बायोग्यास प्रयोग गर्ने घर परिवार रहेका छन् । खाना पकाउन उपयोग गर्ने चुल्होको प्रकारलाई अगेनो वा परम्परागत चुल्हो, अन्य, एल.पी.ग्याँस, गोबर ग्याँस र बायोग्यास, धुवाँ रहित चुल्हो, बिजुली, भुसे चुल्हो, सोलारमा विभाजन गरी देहायको तालिकामा वडागत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

	चुल्हो प्रयोगको स्रोत अनुसार घर परिवार
--	--

वडा नम्बर	अगेनो वा परम्परागत चुल्हो	धुवाँ रहित चुल्हो	भुसे चुल्हो	एल.पी.ग्याँस	गोबर ग्याँस र बायोग्यास	बिजुली	सोलार	अन्य
१	३०७	७	०	०	०	७	०	१३
२	७०५	४	०	९	०	५	०	०
३	२६९	६१	३	०	०	१	०	०
४	२००	८८	०	२७	०	०	०	०
५	३७५	२	०	१	०	०	०	०
६	५१६	१६	०	२	०	०	०	१
७	४६१	५८	०	५	०	०	०	०
८	२९८	१	०	०	०	०	०	०
९	३५१	२१६	१	२	०	०	०	०
१०	२६६	७२	०	०	०	०	०	०
जम्मा	३७४८	५२५	४	४६	०	१३	०	१४

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.२.७ दाउराको प्रमुख श्रोत

यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

वडा नम्बर	दाउराको प्रमुख श्रोत अनुसार घर परिवार				
	निजी वन	सामुदायिक वन	कबुलियती वन	सरकारी वन	अन्य
१	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०
६	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.३. सञ्चार तथा प्रविधि

७.३.१ सूचना तथा संचार र अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण

सञ्चारका साधन, यातायातका साधन तथा अन्य सुविधा प्राप्त घरधुरीहरूको विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	संचारका साधन उपलब्ध घर परिवार																			
	रेडियो	टिभि	केबल	मोबाइल	साइकल	मोटरसाइ	कार	जीप	भ्यान्	सौर	इन्वर्टर	जेनरेटर	रेफ्रिजरेटर	कम्प्युटर	स्मार्टफोन	इन्टरनेट	कंपाइधु	एयरकंडी	डिशवाशर	भ्याकुम

						क	ल										नी	शन		क्लि	
						ल											मि	र		नर	
१	८	१	१३	२६	२	६	१	०	२	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
२	३	१	१	६९	९	१८	०	१	०	०	०	०	०	२०	१	२	०	०	०	१	१
३	२३	४	१	३१	४	१५	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	२
४	७	१	३	३०	४	२४	०	०	०	०	०	०	०	१२	०	२	०	०	०	०	१
५	११	८	०	३६	१	६	०	०	०	०	०	०	०	६	२	०	०	०	०	०	५
६	१२	६	१	५२	०	१५	०	०	०	१	०	०	०	६	३	०	०	०	०	०	१
७	७	२	३	५०	०	२	१	१	०	०	०	०	०	५	१	०	०	०	०	०	१
८	१४	३	३	२९	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	२	२	५	४४	१९	१०	०	०	०	२	०	१	०	६	०	०	०	०	०	०	८
१०	२	५	१	३२	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३
ज	१५	७	९	४०	४१	९८	२	२	२	५	०	२	०	५६	७	४	०	०	०	१	४
म्मा	६	४	४	३७																	५

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.३.२ दूरसंचार सेवा

क्र स	वडा न	पीएसटीएन टेलिफोन लाईन	A.D.S.L सेवा	मोबाइल टावर जीएसएम	जीपीएस

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.४. आवास तथा भवन

७.४.१ छाना अनुसार घरको वर्गीकरण

गाउँ क्षेत्रमा बनाइएका घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी घरहरू तीन वा जस्तापाता भएका छन् भने सबैभन्दा कम माटोले छाएको छन । छानाको बनौटको आधारमा गाउँवासीहरूको घरलाई विभिन्न किसिमले वर्गीकरण गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	घरको छानाको प्रकार								
	स्याउला	खर	स्लेट	टायल	तीन वा जस्तापाता	आर.सी.सी वा आर.बि.सी	काठले छाएको	माटोले छाएको	अन्य
१	६	१२२	५	६	१८६	२	०	०	७
२	१	१४२	०	४	४६३	९	१	०	१०३
३	०	१०५	४	४	२०७	७	०	०	७
४	०	३८	०	२	२४५	८	०	०	२२
५	०	११३	२३	०	२३८	३	०	०	१
६	०	१२६	३२	१	२७१	८	०	०	९७
७	०	८७	१	४	२९३	४	०	०	१३५
८	१	९०	१२२	०	८६	०	०	०	०
९	१	८५	०	३८	४४५	०	०	०	१
१०	०	८०	०	२१	२३६	०	०	०	१
जम्मा	९	९८८	१८७	८०	२६७०	४१	१	०	३७४

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.४.२ बाहिर पर्खाल अनुसार घरको वर्गीकरण

गाउँ क्षेत्रमा बनाइएका घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी घरहरू माटोको जोडाईको पर्खाल भएका छन् भने सबैभन्दा कम बाँसको पर्खाल भएका छन् । पर्खालको बनौटको आधारमा गाउँवासीहरूको घरलाई विभिन्न किसिमले वर्गीकरण गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

बाहिर पर्खालको प्रकार							
वडा नं	बाँस	काठ	माटोको जोडाई	सिमेन्टको जोडाई	आर.सी.सी वा आर.बि.सी	काँचो ईटा	ढुंगा
१	८	१६५	१५३	४	१	१	२
२	१	३	३६०	११	०	०	३४८
३	३	२	३१६	११	०	०	२
४	१	०	२८२	१४	०	०	१८
५	०	०	३७०	६	१	०	१
६	०	०	२८५	८	२	१	२३९
७	०	०	५१७	४	१	०	२
८	०	०	२	०	०	०	२९७
९	३	६	५५३	६	०	०	२
१०	०	२	३१६	२०	०	०	०
जम्मा	१६	१७८	३१५४	८४	५	२	९११

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.४.३ घरका तलाका संख्या

गाउँ क्षेत्रमा बनाइएका घरहरूमध्ये सबैभन्दा बढी घरहरू दुई तला भएका छन् । सबैभन्दा कम पाँच सो भन्दा बढी तला भएका छन्। कुल छाप्रोको घरको संख्या १२५ पाइएको छ। घरको तलाको संख्याको आधारमा घरलाई वर्गीकरण गरी वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नम्बर	घरको तलाका संख्या					
	छाप्रो	एक	दुई	तीन	चार	पाँच सो भन्दा बढी
१	१७	८२	२३४	१	०	०
२	१९	९३	६०३	८	०	०
३	५७	४७	२२१	९	०	०
४	३	३३	९५	१८४	०	०
५	१२	३७	७१	२५८	०	०
६	१	९८	१२८	३०८	०	०
७	३	४९	१३८	३३४	०	०
८	२	४४	२५०	३	०	०
९	११	३९	७३	४४६	१	०
१०	०	५७	५५	२२६	०	०
जम्मा	१२५	५७९	१८६८	१७७७	१	०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.४.५ बसाईसराई गर्नुका कारण अनुसार घरधुरी

बसाईसराई गर्नुको कारणमा अन्य पारिवारिक कारण,आर्थिक अवसर,नोकरी र पेशा र व्यवसाय,रोजगारी,विवाह,शिक्षा,सुबिधाको लागि,सुरक्षा गरी वर्गीकरण गरी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र स	बसाईसराई गर्नुको कारण	बसाईसराई घरधुरी
१	रोजगारी	१७४५
२	शिक्षा	६२९
३	आर्थिक अवसर	१२३९
४	सुरक्षा	१४३१
५	नोकरी र पेशा र व्यवसाय	१०७४
६	विवाह	८६४
७	अन्य पारिवारिक कारण	७६९
८	सुबिधाको लागि	७३३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

७.४.६ सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरूको विवरण

क्र स	भवनको विवरण	वडा न	भवनको प्रकृति	भवन सङ्ख्या	स्वामित्व

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

७.४.७ गाँउपालिकाको भैतिक सम्पत्ति विवरण

क्र स	विवरण	परिमाण		कैफियत
		रोपनी (अनुमानित)	सङ्ख्या	

स्रोत : सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८. संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

८.१ गाउँपालिकाको आय तथा व्ययको अवस्था

यस गाउँपालिकाले विभिन्न शीर्षकमा गर्ने गरेको आय तथा व्ययको गत वर्षको संशोधित तथा चालु वर्षको अनुमानित खर्च सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

आय	शीर्षक रकम	व्यय शीर्षक	खर्च रु

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

८.२ स्थानीय स्तरमा राज्यको उपस्थिति

विकेन्द्रीकरण शासनको माध्यमद्वारा राज्यको सेवा प्रवाहलाई स्थानीय जनताको पहुँचमा पुर्याउन यस गाउँपालिकामा विभिन्न सरकारी कार्यालयहरूले नियमित सेवा प्रवाह गरी रहेका सरकारी कार्यालयहरूको नाम, ठेगाना, तथा कार्यालयको फोन नं सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि. नं.	कार्यालयको नाम	वडा नं	ठेगाना	फोन नं.

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

८.३ गाउँपालिका भित्रका नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मंच र टोल विकास संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्रका नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मंच र टोल विकास संस्थाहरूको जानकारी देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं	समितिको नाम	संख्या	सदस्य संख्या
१	वडा स्तरीय मेलमिलाप समिति	०	
२	खानेपानी, सरसफाई, स्वच्छता तथा समन्वय समिति	०	
३	न्यायिक समिति	०	
४	बिपद् व्यबस्थापन समिति	०	
५	पोषण समिति	०	
६	टोल सुरक्षा समिति	०	
७	टोल सुधारसमिति	०	
८	टोल विकास संस्था	०	
९	नागरिक सचेतना केन्द्र	०	
१०	अन्य	०	

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८.४ परम्परागत समुह तथा समुदायमा आधारित संस्था विवरण

परम्परागत समुह तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरु सामुदायिक संस्था, कृषक समुह, वन समुह, सहकारी, गैसस वा क्लव, परम्परागत समुह, आमा समुह, टोल सुधार समिति, नागरिक सचेतना केन्द्र, उद्यमी समूह लगायतमा परिवारका सदस्यहरु आवद्ध रहेका छन् । यस्ता संस्थाहरुमा परिवारका जना सदस्यहरु आवद्ध छन् । यी संस्थाहरुको कुल बचत रकम रु. रहेको छ । यी संस्थाहरुको कुल लगानी रकम रु. रहेको छ र लगानीको मुख्य क्षेत्रहरु हुन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	संजालको नाम र ठेगाना	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							बचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
	आमा तथा महिला										
	परम्परागत समुह										
	कृषक तथा उद्यमीसमूह										
	वन समूह										
	बचत समूह										
	अन्य										

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८.५ विषयगत समूह तथा संस्था (कृषि, पशुपालन, उद्यम विकास, बचत) सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा वचत सहकारी संस्थाहरु, सामुदायिक संस्थाहरु, कृषि तथा पशुपालन सहकारी, उद्यम विकास, पशुपालनका संस्थाहरु सञ्चालनमा रहेका छन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	कृषि,पशुपालन,उद्यम विकास तथा बचत समूह र संस्था नाम, ठेगाना	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण						बचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार					
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य			

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८.६ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति विवरण

स्थानीय स्तरमा हुने सानातिना वादविवाद र झगडाहरुको व्यवस्थापन सहजीकरणको लागि स्थानीय स्तरमा नै समाधानको लागि सामुदायिक मेलमिलाप समिति गठन भएको छ । यसै गरी स्थानीय स्तरमा भएका वेमेलहरुको मध्यस्थता गरि दुवै पक्षलाई जित जितको अवस्था श्रृजना गर्ने कार्य पनि गर्दछ । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	मेलमिलाप समिति	सदस्य संख्या	क्रियाकलापहरु	कैफियत

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८.७ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट

यस गाउँपालिकासंग समन्वय तथा सहकार्य गरी संस्थागत तथा पूर्वाधार विकासका कार्य गर्ने गैर सरकारी संस्थाहरु रहेका छन् । यस्ता संस्थाहरुले विभिन्न खाले पुर्वाधार विकास, आयआर्जन क्षमता विकास र सामाजिक परीचालनको कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धि विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	गैसस /अगैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु)	बिषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
---------	----------------------------	-----------------	-------------------	----------------	----------------	----------------------------

स्रोत: सर्वेक्षण २०७७/२०७८ ।

८.८ गाउँपालिका कार्यालयका प्रमुख/उप प्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

गाउँपालिकाद्वारा सेवा, सुविधा प्रदान गर्नका लागि गाउँपालिका कार्यालयका प्रमुख/उप प्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

सि. नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	फोन नं.	इमेल
१	धर्म बहादुर केसी	प्रमुख	९८४८०३५००७	dharma.kc@gmail.com
२	ज्ञान बहादुर खड्का	वडासचिव	९८५७८२४९९३	khadkagyan@gmail.com
३	मनकला पुन	उप-प्रमुख	९८६१९२९५५०	mankalapun@gmail.com
४	लिलाराम बि.क	वडाअध्यक्ष	९८००५०१४७२	
५	मनोज कुमार अधिकारि	वडाअध्यक्ष		
६	नर बहादुर खत्री	वडाअध्यक्ष	९८२२९५४२३६	
७	हर्के पुन	वडा सदस्य	९८२९५२४७७०	
८	सेर बहादुर ओली	वडा सदस्य	९८०९५०९४८४	
९	सिता खड्का	वडा सदस्य	९८०९७५१४०१	
१०	प्रविर साक्की	वडा सदस्य	९८१०९२५३६७	
११	नर्मा पुन	वडा सदस्य		
१२	कुमार घर्ति	वडा सदस्य		
१३	संगिता खत्री	वडा सदस्य	९८२२९०३२०९	
१४	दर्बे खत्री	वडा सदस्य	९७४८५३८३९०	

सि. नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	फोन नं.	इमेल
१५	नन्दकला दमाई	वडा दलित महिला सदस्य	९८२३१७८७९५	
१६	ज्योतिका परियार	वडा दलित महिला सदस्य		
१७	पविता कामी	वडा दलित महिला सदस्य	९८२९८०३७८८	

८.९ नगरपालिकामा हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

नगरपालिकाद्वारा सेवा, सुविधा प्रदान गर्नका लागि नगरपालिकामा विभिन्न पदमा कार्यरत कर्मचारीहरू, र कार्यरत शाखा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

सि. नं.	नाम	पद	सम्पर्क न	इमेल
१	देव बहादुर खनाल	कार्यालय सहयोगी	९८१०८९३१२६	
२	रेमन बि.क	कार्यालय सहयोगी	९८६६७५८४७७	
३	रमेश कुमार शाह	इन्जिनियर	९८४९१९१८८५	rameshshah376@gmail.com
४	ज्ञान बहादुर खड्का	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८२४९९३	khadkagyan@gmail.com
५	ठकेन्द्र के.सी	खरिदार	९८६६८७३८४८	thkendrakc@gmail.com
६	निर्मला बि.क मल्ल	कार्यालय सहायक	९८०६२६८५६२	nirnalasanu2045@gmail.com
७	केशव प्रसाद ओली	लेखा अधिकृत	९८४३७०२७४१	kesabprasadoli@gmail.com
८	मनोज लामिछाने	सूचना प्रबिधि अधिकृत		manojlamixane@gmail.com

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

८.१० गाउँक्षेत्रका क्रियाशिल राजनितिक दलहरू

यस गाउँपालिकामा क्रियाशिल रहेका राजनितिक दलहरूका गाउँपालिका स्तरीय कमिटीमा गाउँ तहको प्रमुख तथा कार्यालयको सम्पर्क नम्बर देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	राजनीतिक दलको नाम	नगर तहको प्रमुख	कार्यालय सम्पर्क
१			

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७७/२०७८ ।

८.११ ऐन निति नियम र कार्यप्रणाली

गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ नेपालको संविधानको धारा २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकाले आफ्नो कार्य विभाजनका लागि निर्णय अनुसार देहायका नियमहरू बनाएको छ।s

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस नियमावलीको नाम “गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४” रहेको छ । (२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: बिषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा—

- (क) “प्रमुख” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको प्रमुख सम्झनुपर्छ ।
- (ख) “उपप्रमुख” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको उपप्रमुख सम्झनुपर्छ ।
- (ग) “कार्यपालिका” भन्नाले बाँफिकोट गाउँ कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।
- (घ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।
- (ङ) “गाउँपालिका” भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (च) “बिषयगत शाखा” भन्नाले बाँफिकोट गाउँ कार्यपालिका अन्तरगतको बिषयगत महा शाखा, शाखा, उपशाखा, कार्यालय वा इकाईलाई सम्झनुपर्छ । यस शब्दले संविधान बमोजिम गाउँपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वन, पशुविकासजस्ता बिषयक्षेत्रगत कार्यालय वा इकाईलाई समेत सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “वडा सचिव” भन्नाले गाउँपालिकाको वडा कार्यालयको प्रशासकीय प्रमुखको रुपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडासचिव सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “वडा समिति” भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिकाको वडा समिति सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “सदस्य” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनु पर्छ । सो शब्दले गाउँ कार्यपालिकाको प्रमुख, उपप्रमुख र वडा अध्यक्ष समेतलाई जनाउनेछ ।
- (ञ) “सभा” भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिकाको गाउँसभालाई सम्झनुपर्छ ।

३. कार्य सम्पादन:

- (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्य सम्पादन गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय एवं बिषयगत शाखाबाट हुनेछ ।
- (२) गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत रहने बिषयगत महाशाखा वा शाखा वा कार्यालय वा उपशाखा वा इकाईको विवरण अनुसूची— १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिमका बिषयगत शाखाहरु र तिनीहरुको कार्य विवरण गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत गरे बमोजिम हुनेछ ।

४. कार्य विभाजन:

- (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय र बिषयगत शाखाबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसूची—२ बमोजिम हुनेछ ।
- (२) गाउँ कार्यपालिकाले उपनियम (१) बमोजिमको बिषयगत शाखाको काममा आवश्यकता अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसूची- ३ बमोजिम हुनेछ ।

(४) प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष र सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार अनुसूची- ४ बमोजिम हुनेछ ।

(५) प्रमुखले बिषयगत क्षेत्रको कार्यको लागि कार्यपालिकाको कुनै सदस्यलाई निजले गर्ने कार्यको क्षेत्राधिकार समेत तोक्यो जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

(६) कार्यपालिकाले आफ्नो कार्यसम्पादनका लागि अनुसूची —५ बमोजिमको बिषयगत समिति गठन गरी कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा त्यस्तो समितिको कार्यक्षेत्र तोक्यो जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

(७) यो नियमावलीमा अयन्त्र जेसुकै लेखिएको भएता पनि अनुसूची ५ मा ब्यबस्था भएको समितिका अतिरिक्त गाउँ कार्यपालिकाले विशिष्टकृत उद्देश्य र कामका लागि यस नियमावलीमा ब्यवस्था गरिएको बिषयगत समितिको समन्वयमा रहने गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा २२ बमोजिम शिक्षा, सहकारी र खेलकुदका छुट्टा छुट्टै समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

५. जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व:

(१) गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कामका लागि प्रमुख तथा सदस्यहरु सामुहिक रुपमा गाउँ सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछन्।

(२) गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरु आफूलाई तोकिएकोकार्यका लागि व्यक्तिगत रुपमा कार्यपालिका तथा प्रमुखप्रति उत्तरदायी हुनेछन ।

(३) बिषयगत समितिबाट सम्पादन हुने कामका लागि समितिका संयोजक तथा सदस्यहरु सामुहिक रुपमा कार्यपालिकाप्रति उत्तरदायी हुनेछन ।

(४) वडा अध्यक्ष आफूले गर्ने कामका लागि कार्यपालिका, प्रमुख तथा वडा समितिप्रति र वडा समितिबाट गरिने कामका लागि सामुहिक रुपमा कार्यपालिका र सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछ ।

(५) बिषयगत समितिमा संयोजक सहित ३ जनादेखि ५ जनासम्म रहने छ ।

(क) बिषयगत शाखाका सदस्यहरु गाउँ सभाका सदस्यहरु मध्यबाट तोकिने छ ।

(ख) बिषयगत समितिलाई महाशाखा र शाखा प्रमुखहरुले आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(ग) बिषयगत समितिको काम अनुसूची ६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

६. अधिकार प्रत्यायोजन:

(१) गाउँ कार्यपालिकाले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार प्रमुख, उपप्रमुख, वडाअध्यक्ष, सदस्य तथा मातहतका समिति, उपसमिति वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) प्रमुखले आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार कुनै सदस्य वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा अन्य बरिष्ठ अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समिति वा वडा अध्यक्षले आफुलाई प्राप्त अधिकारमध्ये केही अधिकार वडा समितिका कुनै सदस्य वा वडा सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

७. थपघट, हेरफेर वा संशोधन:

(१) कार्यपालिकाले यस नियमावलीलाई आवश्यकता अनुसार थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यपालिकाले उपनियम (१) बमोजिम अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर वा संशोधन गरेको विषयको सूचना सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

८. बाधा अड्काउ फुकाउ:

यो नियम कार्यान्वयनको सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा यस नियमावलीको भावनाको प्रतिकूल नहुने गरी कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

९. यसै बमोजिम भए गरेको मानिने: यो नियमावली स्वीकृत हुनुपूर्व गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरु यसै नियमावली अनुरूप भए गरेको मानिनेछ ।

९. यसै बमोजिम भए गरेको मानिने: यो नियमावली स्वीकृत हुनुपूर्व गाउँ कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरु यसै नियमावली अनुरूप भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची – १

(नियम ३ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित)

गाउँकार्यपालिकामा रहने विषयगत शाखा (महाशाखा, शाखा, कार्यालय, उपशाखा, इकाई) को विवरण

१. सामान्य प्रशासन महाशाखा

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास शाखा

(ख) सार्वजनिक खरीद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन शाखा

(ग) स्थानीय तह, प्रदेश र संघसँगको सम्वन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय शाखा

(घ) बैठक व्यवस्थापन शाखा

(ङ) बजार अनुगमन, गुणस्तर, नापतौल, खाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा

(च) आन्तरिक लेखापरीक्षणशाखा

(छ) न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रबर्द्धन शाखा

(१) नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

(२) न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रबर्द्धन उपशाखा

(३) विधायन उपशाखा

(ज) सूचना तथा संचार उपशाखा

(झ) प्रमुख, उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सचिवालय

(ञ) विदा, उत्सव, उर्दी, जात्रा, पर्व, उपाधि तथा विभूषण इकाई

(ट) दर्ता चलानी इकाई

(ठ) सोधपुछ सहयोगी कक्ष

२. राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन महाशाखा

(क) राजस्व नीति तथा प्रशासनशाखा

(ख) आर्थिक प्रशासनशाखा

३. शहरी बिकास तथा योजना महाशाखा

(क) भुमि व्यवस्थापन तथा भवन .नियमन शाखा

(१) भू-उपयोग तथा बस्ति बिकास उपशाखा

(२) जग्गा नापी उपशाखा

(३) भवन तथा भवन सहिता एवं निर्माण ईजाजत (डिजाईन समेत) उपशाखा

(ख) योजना अनुगमन तथा तथ्याङ्क शाखा

(१) योजना उपशाखा

(२) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन उपशाखा

(३) तथ्याङ्क व्यवस्थापन ईकाई

(ग) सडक तथा यातायात व्यवस्थाशाखा

(घ) जलविद्युत, उर्जा तथा सडक वृत्ति शाखा

(ङ) सिंचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणशाखा

(च) खानेपानी व्यवस्थापन उपशाखा

(छ) सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई

४. सामाजिक विकास महाशाखा

(क) कृषि, पशुपन्छी तथा सहकारी कार्यालय

(ख) आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

(घ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा

- लैंगिक समानता इकाई
- युवा तथा वालवालिका इकाई
- अपांगता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई
- समाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई

(ङ) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास शाखा

(च) रोजगार प्रबर्द्धन तथा गरिबी न्यूनीकरण शाखा

(छ) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

(ज) संस्कृति, सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रबर्द्धन इकाई

(झ) गैरसरकारी संस्था परिचालन, समन्वय तथा नियमन इकाई

५. वन, वातावरण, फोहोरमैला तथा विपद्दवस्थापन शाखा

(क) वन, वन्यजन्तु तथा भू—संरक्षण कार्यालय

(ख) वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधारक्षेत्र संरक्षण उपशाखा

(ग) फोहोरमैला व्यवस्थापन उपशाखा

(घ) विपद्दवस्थापन (बारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत) उपशाखा

अनुसूची - २

(नियम ४ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित)

बिषयगत शाखाको कार्य विभाजन

१. सामान्य प्रशासन महाशाखा

(क) स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास शाखा

- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- संविधानको धारा ३०२ बमोजिम समायोजन भई आउने कर्मचारीको व्यवस्थापन
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य
- गाउँपालिकाको संगठन विकास, सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण, जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास,
- स्थानीय सेवाको व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग, प्रबर्द्धन र नियमन
- मानव संसाधन विकासका लागि अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तर्जुमा
- गाउँपालिकामा सार्वजनिक विदा सम्बन्धी व्यवस्था
- स्थानीय शान्ति समिति सम्बन्धी कार्यहरू ।

(ख) सार्वजनिक खरीद तथा सम्पत्ति व्यवस्थापन शाखा

- गाउँपालिकाको लागि सार्वजनिक खरीद तथा अन्य बन्दोबस्तीका सामान सम्बन्धी विषय
- सेवा तथा निर्माण व्यवसायको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति, सामुदायिक सम्पत्ति, भवन, सडक, पसल, व्यवसाय, पूर्वाधार, उद्योग, खानी तथा खनीज, वनको विवरण सहितको अद्यावधिक अभिलेख
- गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख
- गाउँपालिकास्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण ।

(ग) स्थानीय तह, प्रदेश र संघसँगको सम्वन्ध र समन्वय तथा वडासँगको समन्वय शाखा

- संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानून बमोजिमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व
- जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वय
- वडा तहसँगको सम्पर्क र समन्वय
- पत्राचार, सभा, समारोह, शिष्टाचार

(घ) बैठक व्यवस्थापन शाखा

- कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन
- कार्यपालिकाको निर्णयहरूको विद्युतिय माध्यमबाट अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन
- कार्यपालिकाका विभिन्न समिति, उपसमिति, कार्यदलको बैठक व्यवस्थापन

(ङ) बजार अनुगमन, गुणस्तर, नापतौल, खाद्य सुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा

- स्थानीय व्यापार, वाणिज्य, वस्तुको माग, आपूर्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन
- बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापन

- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
- स्थानीय वस्तुहरूको उत्पादन, आपूर्ति तथा निकासी प्रक्षेपण, मूल्य निर्धारण र अनुगमन
- स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण,
- स्थानीय वस्तु र सेवा व्यापारको मूल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन,
- उपभोक्ता सचेतना, लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परीक्षण,
- खाद्य पदार्थको गुणस्तर नियन्त्रण,
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण,
- स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन सहजीकरण र नियमन,
- स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र अभिलेखाङ्कन ।

(च) आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा

- आन्तरिक तथा पूर्व लेखापरीक्षण
- लेखापरीक्षण विवरण (बेरुजूको लगत समेत)को अभिलेख व्यवस्थापन
- अन्तिम लेखापरीक्षण कार्यमा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण
- लेखापालनसम्बन्धी क्षमता विकास कार्य

(छ) न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन शाखा

(१) नगर प्रहरी व्यवस्थापन उपशाखा

- संघीय तथा प्रदेश कानूनको अधिनमा रही नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- नगर प्रहरीमार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने,
- नीति, कानून, मापदण्ड, निर्णयहरू कार्यान्वयनमा सहयोग,
- सम्पत्तिको संरक्षण,
- गाउँपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग,
- स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग,
- नगर प्रहरी सम्बन्धी कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका नीति, योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन,
- नगर बस्ती सरसफाई सम्बन्धी मापदण्डको कार्यान्वयन र कसूर उपर छानविन र अनुसन्धान,
- स्थानीय न्यायिक समितिले गरेका आदेश, फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग,
- कार्यालय परिसर, सम्पदा, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा,
- विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग,
- अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग,
- फूटपाथ व्यवस्थापन
- निर्माण नियमन
- गुणस्तर नियन्त्रण

- नगर प्रहरी सम्बन्धी अन्य कार्य ।

(२) न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन उपशाखा

- न्याय, कानून, मानव अधिकार प्रवर्द्धन तथा मेलमिलाप र मध्यस्थता, निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन
- न्यायिक समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य
- न्याय तथा कानूनी राज्यको परिपालना
- मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन
- व्यक्ति र समुदायबीच मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
- न्यायिक निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन

(३) विधायन उपशाखा

- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नुपर्ने विभिन्न नीति, नियम तथा कानूनको मसौदामा संयोजन र समन्वय
- नीति, कानूनको प्रमाणीक प्रतिको संरक्षण, प्रकाशन र अभिलेख
- विधायन सम्बन्धी अन्य कार्य ।

(ज) सूचना तथा सञ्चार उपशाखा

- आफ्नो क्षेत्रभित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर, केबुल तथा तारविहीन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमति, नवीकरण र नियमन
- एक सय वाटसम्मको एफ .एम .रेडियो सञ्चालन अनुमति, नवीकरण र नियमन
- आफ्नो क्षेत्रभित्र पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति, अभिलेख तथा नियमन
- अभिलेख व्यवस्थापनमा नवीनतम सूचना प्रविधिको प्रयोग
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सूचना प्रविधिको विकास र विस्तार सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- बैज्ञानिक अध्ययन, अनुसन्धान र प्रविधि विकासमा लगानी सम्बन्धी कार्य
- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन ।

(झ) प्रमुख, उप प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सचिवालय

- प्रमुख/उप-प्रमुख/प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको नाममा प्राप्त हुने निमन्त्रणा, पत्र जानकारी गराउने
- भेटघाट गर्न आउनेलाई समय मिलाई ब्यवस्था गर्ने
- दैनिक कामको लागि तालिका बनाउने
- आगन्तुकको स्वागत सत्कारमा आवश्यक ब्यवस्था मिलाउने
- प्रयोग गर्ने सवारी ठीक दुरुस्त भए नभएको हेरि दुरुस्त अबस्थामा राख्न लगाउने
- सचिवालयको तर्फबाट गरिने पत्र ब्यवहारको रेकर्ड राख्ने
- कार्य कक्षको सुरक्षा, सरसफाई र ब्यवस्थापनमा विशेष ध्यान पुऱ्याउने

(ज) उत्सव, उर्दी, जात्रा, पर्व, उपाधि तथा विभूषण इकाई

- स्थानीय चाडपर्व, उत्सव, जात्रा, उर्दी आदिको व्यवस्थापन
- उपाधी तथा विभूषण सम्बन्धी सिफारिश, अभिलेख

(ट) दर्ता चलानी इकाई

- गाउँपालिकामा प्राप्त हुने पत्रहरुको दर्ता गरि रेकर्ड राख्ने र सम्बन्धित शाखामा पठाउने
- गाउँपालिकाबाट बाहिर जाने चिट्ठी पत्र, निर्णय आदेश सूचनाको चलानी गरि रेकर्ड राखि सम्बन्धित ब्यक्ति वा निकायलाई बुझाउने
- कार्यालयले तोकेको अन्य कार्य ।

(ठ) सोध पुछ तथा सहयोगी कक्ष

- कार्यालय आउने सेवाग्राहीलाई पाउने सेवा वा सो संग सम्बन्धित बिषयमा माग्ने मौखिक सूचनाका आधारमा सूचना दिने, प्रष्ट पार्ने, सहजीकरण गर्ने ।
- कामको अबस्था, प्रकृति बमोजिम कसैको मद्दत विना काम गर्न समस्या हुनेलाई त्यस्ताको काममा सघाउ पुर्‍याउने

२. राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन महाशाखा

(क) राजस्व नीति तथा प्रशासनशाखा

- राजस्व सम्बन्धी नीति, कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन)राजस्व चुहावट नियन्त्रण समेत(
- सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर)मालपोत(, दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन कर, बहालविटौरी कर, घरजग्गा कर, मृत वा मारिएको जीवजन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर, प्राकृतिक स्रोत साधन, व्यवसायिक कर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन, बाँडफाँड, संकलन, नियमन र अन्य आय व्यवस्थापन
- सार्वजनिक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा नियमन र सोको सङ्कलन तथा बाँडफाँड
- आफ्नो क्षेत्रभित्र राजस्वका दर अन्य शुल्क निर्धारण, संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम प्राकृतिक श्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता रोयल्टी सङ्कलन, समन्वय र नियमन
- स्थानीय पूर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क तथा दस्तुर)नीति, कानून, मापदण्ड,नियमन, शुल्क निर्धारण, संकलन तथा व्यवस्थापन(
- मालपोत संकलन तथा एकिकृत संपत्तिकर संकलन
- कानून बमोजिम ढुंगा, गिट्टी, वालुवा, माटो, नुन, स्लेट, फायरक्लेजस्ता खानी खनीज पदार्थको सर्वेक्षण, अन्वेषण, उत्खनन र सो सम्बन्धी रोयल्टी सङ्कलन
- ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बज्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर, ५याफ्टिङ्ग शुल्क
- सामुदायिक वनको सञ्चालन र व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन
- पानीघट्ट, कूलो, पैनी जस्ता सेवा सञ्चालनबाट प्राप्त रोयल्टी सङ्कलन
- प्राकृतिक स्रोतको उपयोग सम्बन्धी नीति निर्धारण र कार्यान्वयन तथा प्रदेश र संघीय मापदण्ड पालना
- प्रचलित कानून बमोजिम दण्ड जरिवाना
- बाँकी बक्यौता रकमको लगत र असुल उपर

- करदाता शिक्षा तथा करदाता विवरण अद्यावधिक
- वित्तीय स्रोत साधनको समतामूलक बाँडफाँड
- आर्थिक साधनको महत्तम उपयोग तथा परिचालन
- राजश्व परामर्श समिति सम्बन्धी विषय
- स्थानीय राजस्व प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन,
- राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन
- राजस्व सूचना तथा तथ्याङ्कको आदान प्रदान
- संघीय तथा प्रदेश कानून बमोजिम बजेट घाटापूर्तिको स्रोत व्यवस्था

(ख) आर्थिक प्रशासन शाखा

- आर्थिक)कार्यविधि (नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन, आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन
- बजेट सीमा निर्धारण, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सञ्चित कोष तथा आकस्मिक कोषको व्यवस्थापन
- लगानी र लाभांशको व्यवस्थापन
- लेखा व्यवस्थापन, खर्च, राजश्व, धरौटी, कार्यसंचालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा संपत्तिको एकीकृत विवरण
- समष्टिगत आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण
- ऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन
- लगानी प्रक्षेपण)सरकारी, सहकारी तथा निजी (र वित्तीय व्यवस्थापन
- कारोबारको लेखांकन, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- राजश्व तथा व्ययको अनुमान
- बेरुजू फछ्छौट
- आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य विषय ।

३. शहरी विकास तथा योजना महाशाखा

(क) भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा

(१) भू—उपयोग तथा वस्ती विकास उपशाखा

- शहरीकरण, बस्ती विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन
- आधारभूत आवासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- गाउँपालिकामा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- आधारभूत बसोबास सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- योजनाबद्ध र व्यवस्थित वस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- एकीकृत बस्ती विकासका लागि जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा विकास र व्यवस्थापन
- आफ्नो क्षेत्रको भूउपयोग नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- व्यवस्थित बस्ती विकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्वासी पहिचान र अभिलेख व्यवस्था

- स्थानीयस्तरमा सुकुम्वासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र वसोवास व्यवस्था

(२) जग्गा नापी उपशाखा

- भूमिको वर्गीकरण अनुसारको लगत
- भूमी लगतनिर्माण र संरक्षण
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा प्राप्ति, मुआब्जा निर्धारण तथा वितरणमा समन्वय र सहजीकरण
- जग्गा विवाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत वन, सीमसार क्षेत्र,
- तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धी लगत

(३) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण इजाजत (डिजाइन समेत) उपशाखा

- भवन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन र नियमन,
- राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- भवन निर्माणको नक्शा स्वीकृति, संशोधन, नियमन
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्बद्र्धन र पुनःनिर्माण,
- सरकारी भवन, विद्यालय, सामुदायिक भवन, सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा
- संरचना निर्माण र मर्मत संभार,

(ख) योजना, अनुगमन तथा तथ्यांक शाखा

(१) योजना उपशाखा

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना र नियमन
- स्थानीय विकास नीति, अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वातावरणीय, प्रविधि र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनाहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- बार्षिक विकास कार्यक्रम, आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन
- विकास निर्माण प्रकृत्यामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- विकास योजनाहरूको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन
- उपभोक्ता समितिको विवरण, क्षमता विकास
- विकासका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- संघीय र प्रादेशिक आयोजना, परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धी अन्य कार्य ।

(२) अनुगमन तथा मूल्यांकन उपशाखा

- विकास आयोजनाको अनुगमन, आवधिक प्रगति तथा प्रतिफलको समीक्षा
- विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्यांकनको आधार तथा प्रक्रिया निर्धारण
- आयोजनाको अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कन

- बिषयक्षेत्रगत नीतिको अनुगमन तथा मूल्यांकन

(३) तथ्यांक व्यवस्थापन इकाई

- तथ्याङ्क संकलन, व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- स्थानीय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, अभिलेखिकरण तथा वितरण
- आधारभूत तथ्यांक संकलन र व्यवस्थापन : जनसाङ्ख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकाङ्क, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पाश्र्व चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक एवं अभिलेख
- बेरोजगारको तथ्यांक संकलन
- स्थानीय व्यापारको तथ्याङ्क प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क र सूचना व्यवस्थापन
- सम्पन्न भएका तथा चालू योजनाको विवरण
- बिषयक्षेत्रगत सूचना, तथ्यांकको संकलन, अभिलेख
- प्रदेश तथा संघसँग तथ्यांक एवं सूचना आदानप्रदान र समन्वय
- सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको अभिलेख)प्रोफाईल (व्यवस्थापन
- नगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट स्वीकृति ।

(ग) सडक तथा यातायात व्यवस्था शाखा

- स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक तथा यातायात सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा नियमन
- स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, पुलेसा र तटबन्धन सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार
- यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
- स्थानीय सार्वजनिक यातायातको रुट निर्धारण, अनुमति, नवीकरण, खारेजी, सेवाको गुणस्तर, भाडा दर निर्धारण र नियमन
- ट्याक्सी अटो रिक्सा, रिक्सा, ठेला सेवा अनुमती, व्यवस्थापन र नियमन र अभिलेख
- ट्रली बस, ट्रामजस्ता मध्यम क्षमताका मास ट्रान्जिट प्रणालीको नीति, योजना, मापदण्ड, कार्यान्वयन, नियमन
- वातावरणमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, अपाङ्गता र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन
- आधारभूत यातायात सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसंग समन्वय
- यातायात क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि
- यातायात सुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच
- यातायात क्षेत्रमा वातावरणमैत्री प्रविधिलाई प्रोत्साहन
- निजी यातायात नियमन व्यवस्थापन र अभिलेखन

(घ) जलविद्युत, उर्जा, सडक वक्ती शाखा

- साना जलविद्युत आयोजना, नवीकरणीय उर्जा तथा वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन

- वैकल्पिक ऊर्जा सम्बन्धी प्रविधि विकास र हस्तान्तरण, क्षमता अभिवृद्धि/प्रबर्द्धन, विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमन
- जनसहभागितामा आधारित स्वदेशी लगानीलाई प्राथमिकता दिदै जलस्रोतको बहुउपयोगी विकास कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- स्थानीय विद्युत वितरण प्रणाली र सेवाको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमन
- सडक वक्तीको व्यवस्था

(ङ) सिँचाई तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण शाखा

- सिँचाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सिँचाई सम्बन्धी गुरुयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र स्तरोन्नतिका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार र नियमन,
- स्थानीय साना, सतह तथा भूमिगत सिचाई प्रणालीको सञ्चालन निर्माण, सुधार, मर्मत सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन व्यवस्थापन
- जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी स्थानीय योजना निर्माण
- तटबन्ध, नदी नियन्त्रण तथा नदीे व्यवस्थापन र नियमन
- साना जल उपयोग सम्बन्धी आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन ।

(च) खानेपानी व्यवस्थापन उपशाखा

- स्थानीय खानेपानी सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- खानेपानी महसुल निर्धारण र खानेपानी सेवा व्यवस्थापन
- सार्वजनिक स्थलमा पिउने पानी व्यवस्थापन
- पानी मुहानको संरक्षण
- स्वच्छ खानेपानी आपूर्ति सम्बन्धी अन्य विषय ।

(छ) सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई

- स्थानीय सार्वजनिक—निजी साझेदारी सम्बन्धी स्थानीय नीति, योजना निर्माण
- स्थानीय सार्वजनिक—निजी साझेदारीका आयोजना छनौट तथा कार्यान्वयन
- सार्वजनिक सामुदायिक साझेदारी
- स्थानीय विकासमा निजी क्षेत्रको प्रबर्द्धन

४. सामाजिक विकास महाशाखा

(क) कृषि, पशुपन्छी तथा सहकारी कार्यालय

कृषि

- कृषि, कृषि प्रसार, कृषि उत्पादन व्यवस्थापनसम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि बजार सूचना, कृषि बजार तथा हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण, साना सिँचाई निर्माण, तालिम, प्रविधि प्रसार, प्राविधिक टेवा, कृषि सामाग्री आपूर्ति र कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन

- कृषिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- कृषि वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण, व्यवस्थापन र परिचालन
- उच्च मूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धन, विकास तथा बजारीकरण
- कृषिसम्बन्धी बीमा र कर्जा सहजीकरण
- शीत भण्डारणको व्यवस्थापन
- कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, प्राविधिक सेवा, टेवा, सीप विकास र सशक्तीकरण
- कृषि बीउविजन, नश्ल, मलखाद र रसायन तथा औषधिहरूको आपूर्ति, उपयोग र नियमन
- कृषक समूह, कृषि सहकारी र कृषि सम्बन्धी स्थानीय सङ्घ संस्थाहरूको समन्वय, व्यवस्थापन र नियमन
- कृषि सम्बन्धी प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण
- कृषि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली तथा कृषि सम्बन्धी सूचनाको प्रचारप्रसार
- कृषि स्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन
- कृषि उपज संकलन केन्द्रको व्यवस्थापन

पशुपन्छी

- पशुपालन र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- पशुपन्छी बजार सूचना, हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण, तालिम, प्राविधिक टेवा, कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन र नियमन
- पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- पशुपन्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन,
- पशुनश्ल सुधार पद्धति विकास र व्यवस्थापन
- पशुपन्छी सम्बन्धी बीमा र कर्जा सहजीकरण
- स्थानीय चरन तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
- पशु आहारको गुणस्तर नियन्त्रण र नियमन
- स्थानीयस्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धी तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली
- पशु बधशाला र शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्य कार्य ।

सहकारी

- सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्डको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुमति, खारेजी र विघटन
- वचत तथा ऋण सहकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय, केन्द्रीय, विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन, विकास र परिचालन ।

(ख) आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय

- प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक शिक्षा(गुरुकुल, मदरसा, गुम्बा आदि), निरन्तर सिकाइ तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमको योजना तर्जुमा, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
- पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्रीको वितरण तथा कार्यान्वयन
- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्साङ्कन, अनुमति, स्वीकृति, समायोजन तथा नियमन
- शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मत सम्भार
- आधारभूत तह)कक्षा ८ (को परीक्षा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धीको परीक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानीयस्तरको शैक्षिक ज्ञान, सीप र प्रविधिको संरक्षण, प्रवर्द्धन र स्तरीकरण
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
- स्थानीय पुस्तकालय, वाचनालय तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन ।

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

- आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यान्वयन तथा नियमन
- राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीयस्तरको स्वास्थ्य सम्बन्धी लक्ष्य र गुणस्तर निर्धारण
- राष्ट्रिय र प्रादेशिक मापदण्ड अनुरूप जनरल अस्पताल, नर्सिङ्ग होम, निदान केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरूको क्लिनिक दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन र प्रबर्द्धन
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना तथा सञ्चालन
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि
- रक्त सञ्चार सेवा तथा स्थानीय र शहरी स्वास्थ्य सेवा
- औषधि पसल सञ्चालन र नियमन
- औषधिजन्य वनस्पति, जटीबुटी र अन्य औषधिजन्य वस्तुको उत्पादन, प्रशोधन र वितरण
- स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन
- औषधि तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरूको न्यूनतम मूल्य निर्धारण र नियमन
- औषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्मजीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनीकरण
- औषधि र स्वास्थ्य उपकरणको खरीद, भण्डान र वितरण
- स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य निगरानी)पब्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स(

- प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनर्स्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन स्वस्थ जीवनशैली, पोषण, शारीरिक व्यायाम, योग अभ्यास, स्वास्थ्य वृत्तको पालना, पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन
- जुनोटिक र कीटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- सुर्ति, मदिरा र लागू पदार्थजन्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
- आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य, आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण योजना र कार्यान्वयन
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम
- आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह ।

(घ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा

१. लैंगिक समानता इकाई

- महिला हक सम्बन्धी नीति, योजना कार्यान्वयन, समन्वय र नियमन
- महिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सशक्तिकरण, क्षमता विकास
- लैंगिक हिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, संरक्षणात्मक उपाय र पुनःस्थापना
- लैंगिक उत्तरदायी बजेट

२. युवा तथा बालबालिकाइकाई

- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण
- बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध, बाल क्लब, बाल संरक्षण समिति तथा बाल सञ्जाल
- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा अन्य निकायसँग सम्पर्क, समन्वय तथा सहकार्य,
- बालबालिका परिवार सहयोग
- बैकल्पिक स्याहार पद्धतिको कार्यान्वयन
- बाल न्याय
- बाल गृह, पुनःस्थापना केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन
- असहाय बालबालिकाका, सडक बालबालिका व्यवस्थापन
- बाल हिंसा नियन्त्रण
- बालसुधार तथा पुनःस्थापना केन्द्र स्थापना, संचालन अनुमती र नियमन
- आपत्कालीन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन
- युवा जागरण, सशक्तिकरण र परिचालन
- युवा सीप, उद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास

३. अपांगता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई

- जेष्ठ नागरिकको लगत, परिचयपत्र, सम्मान, स्वास्थ्य सुविधा, सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्य

- जेष्ठ नागरिक क्लव, दिवा सेवा केन्द्र, भेटघाटस्थल, आश्रय केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- सङ्घ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनःस्थापना केन्द्र तथा असक्त स्याहार केन्द्रको सञ्चालन र व्यवस्थापन अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा असहायको लगत अद्यावधिक, परिचयपत्र वितरण, सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य ।
- एकल महिला सम्बन्धी कार्य

४. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा ब्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- सङ्घ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयनको लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय सङ्घ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
- स्थानीय सामाजिक सुरक्षा योजना र व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन एवं व्यवस्थापन
- आधुनिक प्रविधिमाफत व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र धर्मपुत्री, अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन

(ड) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास र खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षणशाखा

उद्योग

- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन
- उद्यमशिलता प्रवर्द्धन
- व्यापारिक फर्म, पसलको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- सीप विकास सम्बन्धी कार्यको प्रवर्द्धन ।

खानी तथा खनिज

- खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमन,
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, नुन, स्लेट, खरीढुङ्गा, फायरक्लेजस्ता खानीजन्य वस्तु सर्वेक्षण, अन्वेषण र उत्खननसम्बन्धी कार्य ।
- ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, नुन, माटो, खरीढुङ्गा, फायरक्ले तथा स्लेट आदि खानीजन्य वस्तुको संरक्षण, विकास, उपयोग सम्बन्धी दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खारेजी व्यवस्थापन र नियमन
- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेखन तथा व्यवस्थापन
- भौगर्भिक नक्सा प्रकाशन ।

(च) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिबी न्यूनीकरणशाखा

- गरिबी निवारण सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान

- गरिबी निवारणको स्थानीय रणनीति तर्जुमा
- गरिब घरपरिवार पहिचानसम्बन्धी स्थानीय सर्वेक्षण, सूचना व्यवस्थापन र नियमन
- गरिबी निवारण सम्बन्धी राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकाय
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना
- स्थानीयस्तरमा रहेका विदेशी श्रमिकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समूह सम्बन्धी स्थानीय योजना, कार्यक्रम, स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन
- स्थानीय तहमा सुकुम्बासीको पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन
- सुकुम्बासी सम्बन्धी जीविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन
- रोजगारीका अवसरहरुको सिर्जना

(छ) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

- स्थानीयस्तरमा खेलकुद प्रशासन तथा सङ्घ संस्थाको नियमन र समन्वय
- खेलकुदको संरचनाको पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन तथा विकास
- खेलकुदको विकास र प्रवर्द्धन
- खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागीता
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धी विषय ।

(ज) संस्कृति, सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन इकाई

- भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास सम्बन्धी स्थानीयस्तरको नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक तथा सङ्ग्रहालयको संरक्षण, सम्भार, प्रवर्द्धन र विकास
- परम्परागत रुपमा चलिआएका जात्रा तथा पर्वको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
- पर्यटकीय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन
- पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन
- पुरातात्विक, धार्मिक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन
- भाषा, संस्कृति, जात्रा, पर्व र ललितकलाको संरक्षण, प्रवर्द्धन र विकास ।

(झ) गैरसरकारी संस्थापरिचालन, समन्वय तथा नियमन इकाई

- स्थानीयस्तरमा समाजकल्याण सम्बन्धी संघसंस्था (गैरसरकारी, सामाजिक तथा सामुदायिक संघसंस्था (को दर्ता, नवीकरण, परिचालन तथा नियमन
- गुठी, कोष तथा अन्य ट्रस्टहरुको व्यवस्थापन
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य
- सामाजिक संघसंस्था सम्बन्धी अन्य विषय ।

५. वन, वातावरण, फोहरमैला तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

(क) वन, वन्यजन्तु तथा भू—संरक्षण कार्यालय

- वन, जङ्गल, वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- सामुदायिक, ग्रामीण तथा शहरी, धार्मिक, कबुलियती वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन, उपयोग र नियमन
- वन उपभोक्ता समूहको व्यवस्थापन
- मध्यवर्ती क्षेत्रको सामुदायिक, धार्मिक र कबुलियती वनको व्यवस्थापन नदी किनार, नदी उकास, दहत्तर, वहत्तर, नहर किनार तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण व्यवस्थापन
- निजी तथा व्यवसायिक वनको प्रबर्द्धन र नियमन
- सार्वजनिक खाली जग्गा, पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण, सम्भार, उपयोग र व्यवस्थापन
- जडीबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी सर्भेक्षण, उत्पादन, सङ्कलन, प्रबर्द्धन, प्रशोधन, र बजार व्यवस्थापन
- वनबीउ बगैँचा स्थापना, व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन
- नर्सरी स्थापना, बिरुवा उत्पादन, वितरण, वृक्षारोपण र प्रवर्द्धन
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गीको संरक्षण, व्यवसायिक पालन, उपयोग र अनुगमन
- वन्यजन्तुबाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथाम, व्यवस्थापन
- स्थानीय प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) को स्थापना र सञ्चालन
- स्थानीय वन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
- स्थानीयस्तरमा आखेटोपहारको व्यवस्थापन
- वन, वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गीको अभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान
- रैथाने प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख
- सामुदायिक भूसंरक्षण र सोमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम
- भूसंरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकूलन
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्य
- आय आर्जनमा आधारित जडीबुटीको संरक्षण, प्रबर्द्धन, व्यवस्थापन

(ख) वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधारक्षेत्र संरक्षण उपशाखा

- स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण र जलाधार तथा वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन
- वायु तथा ध्वनीको प्रदूषण नियन्त्रण
- हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा नियन्त्रण
- वातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण
- न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास अवलम्बन
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र व्यवस्थापन
- पहिरो नियन्त्रण
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम

(ग) फोहरमैला व्यवस्थापन उपशाखा

- फोहरमैला सङ्कलन, पुनः उपयोग, प्रशोधन, विसर्जन र सोको सेवा शुल्क निर्धारण र नियमन
- ल्याण्डफिल साईट व्यवस्थापन
- ढल निकास
- सरसफाई तथा स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलाको व्यवस्थापन
- सार्वजनिक शौचालय व्यवस्थापन

(घ) बिपद्व्यवस्थापन उपशाखा (बारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत)

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा स्थानीयस्तरका आयोजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- विपद्पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्यूनीकरण कार्य योजना
- विपद्पूर्व तयारी, खोज तथा उद्धार, राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण, वितरण र समन्वय
- विपद्जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण
- विपद् व्यवस्थापनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघ संस्था, निजीक्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
- विपद्कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन
- विपद्पश्चात्स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण
- विपद्सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- प्राकृतिक प्रकोपको रोकथाम र पूर्व तयारी
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- बारुण यन्त्र तथा एम्बुलेन्सको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणाली

अनुसूची -३

(नियम ४ को उपनियम (३) संग सम्बन्धित) वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य

(क) वडा स्तरीय तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने:

- आफ्नो वडा भित्रको बस्तुगत विवरण (नदीनाला, जैविक विविधता, खनिज पदार्थ, जनसंख्याको बोनोट, आर्थिक अवस्था, उद्योगधन्दा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण आदि (तयार गर्ने, अद्यावधिक गर्दै लैजाने,
- निजी घर तथा घरपरिवारको लगत राख्ने,
- ऐतिहासिक, पुरातात्विक, सांस्कृतिक तथा धार्मिक महत्वका सम्पदा, प्राचीन स्मारक, सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गाको लगत राख्ने तथा संरक्षण गर्ने,
- खुला क्षेत्र, चोक, घाट, पाटी, पौवा, सत्तल, धर्मशाला, मठ, मन्दिर, गुम्वा, मस्जिद, देवस्थल, मदरसा, पर्ति जग्गा, डाँडापाखा, चरनक्षेत्र, पानीको मूल, पोखरी, तलाउ, इनार, कुवा, धारा, ढुंगेधारा, गुठीघर, बाटो, सडक, पुल पुलेसा, कुलो नहर, पानी घट्ट, मिलको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अद्यावधिक लगत राख्ने, संरक्षण गर्ने र खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचना सहितको वडाको पाश्र्व चित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।

(ख) वडाका विकास निर्माणका योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा आवधिक प्रगति समीक्षा गर्ने:

- सहभागीतामूलक योजना तर्जुमा प्रणाली अनुसार बस्ती वा टोलस्तरबाट योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी बस्ती तथा टोलस्तरीय योजनाको माग सङ्कलन, प्राथमिकीकरण तथा छनौट गर्ने,
- टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन तथा वडाभित्र सञ्चालन हुने योजनाहरूका लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन गर्ने,
- वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण, मर्मत सम्भार, रेखदेख तथा व्यवस्थापन गर्ने,

(ग) वडाका विकास निर्माणका कार्यहरू गर्ने:

- बालउद्यानको व्यवस्था गर्ने,
- अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने,
- पुस्तकालय, वाचनालय, सामुदायिक सिकाई केन्द्र, बालक्लव तथा बालसञ्जालको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने,
- वडा तहको स्वास्थ्य केन्द्र तथा उप केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने,
- बालबालिकाहरूलाई बि.सि.जि., पोलियो, भिटामिन "ए"को व्यवस्था गर्ने,
- पोषण कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने,
- वडा तहमा स्वास्थ्य जनचेतना विकास तथा स्वास्थ्य सूचना कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने,
- शहरी तथा ग्रामीण स्वास्थ्य क्लिनिकको सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- सार्वजनिक शौचालय तथा स्नान गृहको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,
- वडास्तरीय सामुदायिक धाराको प्रबन्ध, कुवा, इनार तथा पोखरीको निर्माण, संरक्षण र गुणस्तर नियमन गर्ने,
- घरबाट निकास हुने फोहरमैलाको सङ्कलन र व्यवस्थापन, चोक तथा गल्लीहरूको सरसफाई, ढल निकास, मरेका जनावरको व्यवस्थापन, सतही पानीको निकास तथा पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने, गराउने,
- कृषि तथा फलफूल नर्सरीको स्थापना, समन्वय र प्रवर्द्धन तथा वडास्तरीय अगुवा कृषक तालिमको अभिमुखीकरण गर्ने,
- कृषि मलको माग सङ्कलन गर्ने,
- कृषिमा लाग्ने रोगहरूको विवरण तयार गर्ने,
- पशुपंछी विकास तथा छाडा चौपायाको व्यवस्थापन,
- वडाभित्रको चरन क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- स्थानीय समुदायका चाडपर्व, भाषा संस्कृतिको विकासको लागि कला, नाटक, जनचेतनामूलक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने गराउने,
- स्थानीय मौलिकता झल्किने सांस्कृतिक रीतिरीवाजलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने,
- वडाभित्र खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्ने,
- अन्तर विद्यालय तथा वालक्लव मार्फत खेलकूद कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने गराउने,
- वडा क्षेत्रभित्रको वाटोघाटो चालू अवस्थामा राख्ने तथा राख्न सहयोग गर्ने,
- वडाभित्रका सडक अधिकारक्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण गर्न नदिने,
- बाटोघाटोको वाढी, पहिरो पन्छाउने,
- घरेलु उद्योगको लगत सङ्कलन तथा सम्भाव्यता पहिचान गर्ने,
- वडाभित्र घरेलु उद्योगको प्रवर्द्धन गर्ने,
- प्रचलित कानून बमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्ता, अद्यावधिक र सोको अभिलेख संरक्षण गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,

- वडालाई बालमैत्री बनाउने,
- वडाभित्र आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्वन्धी काम गर्ने,
- विभिन्न समुदायका बीच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने,
- बालविवाह, महिला विरुद्धको हिँसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबिखन, निरक्षरता जस्ता सामाजिक कुरिती र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने,
- प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मालपोत, एकिकृत सम्पत्ति कर, व्यवसाय कर, वहाल कर, विज्ञापन कर, सःशुल्क पार्किङ्ग, सिफारिस दस्तुर, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन करको लेखाजोखा र सङ्कलन गरी नगरपालिकामा प्रतिवेदन सहित रकम बुझाउने,
- असक्त बिरामी भएको बेवारिस वा असहाय व्यक्तिलाई नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य केन्द्रमा पुर्याई औषधोपचार गराउने,
- असहाय वा बेवारिस व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजको दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउने,
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुनर्स्थापना गर्ने, गराउने,
- वडाभित्रको सामुदायिक वन, वनजन्य सम्पदा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
- वडा, टोल, बस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र बिस्तार गर्ने गराउने,
- वडालाई वातावरणमैत्री बनाउने,
- प्राङ्गारिक कृषि, सुरक्षित मातृत्व, विद्यार्थी भर्ना, पूर्ण खोप, खुला दिशामुक्त सरसफाई, वातावरणमैत्री तथा बालमैत्री शासनजस्ता प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने, गराउने ।

(घ) कानून बमोजिमका नियमन कार्य गर्ने:

- वडाभित्र सञ्चालित विकास योजना, आयोजना तथा संलग्न उपभोक्ता समितिहरूका कार्यको नियमन
- ,
- घरनिर्माण गुणस्तर तथा भवन संहिता र मापदण्ड अनुसार भए नभएको अनुगमन गर्ने, सिकर्मी, डकर्मीलाई भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्वन्धी तालिम दिने,
- खाद्यान्न, माछा, मासु, तरकारी, फलफूल, पेय पदार्थ तथा उपभोग्य सामग्रीको गुणस्तर र मूल्यसूची अनुगमन गरी उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने,
- वडाभित्रका उद्योग धन्दा र व्यवसायको प्रबर्द्धन गरी लगत राख्ने,
- हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,
- विद्युत चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण गर्ने ।
- आफ्नो भौगोलिक क्षेत्र भित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवको प्रयोजनका लागि निर्माण सामग्री, ज्याला, भाडा, तथा महशूलको स्थानीय दररेट तोक्न न.पा .मा सिफारिश गर्ने ।
- आफ्नो वडाभित्रका उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था, निजी क्षेत्र लगायतका सबै विकास साझेदारहरूसँग विकास निर्माण तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा समन्वय गर्ने ।
- समय समयमा नेपाल कानूनले तोकेबमोजिम अन्य काम गर्ने ।

(ङ) अभिलेख व्यवस्थापन, सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने

- पञ्जिकरण, नागरिकता तथा अभिलेख व्यवस्थापन

- संघीय कानून र मापदण्ड बमोजिम गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना)जन्म,मृत्यु, विवाह, बसाइ सराइ, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र र धर्मपुत्री (को दर्ता,
- आधुनिक प्रविधि अपनाई व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन,
- नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रका लागि सिफारिस लगायतका महत्वपूर्ण अभिलेखको व्यवस्थापन,
- स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन,
- स्थानीय स्तरको अभिलेख व्यवस्थापन ।
- नाता प्रमाणित गर्ने,
- नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपि लिनका लागि सिफारिस गर्ने,
- बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने,
- कोठा खोल्न रोहबरमा बस्ने,
- मोही लगत कट्टाको सिफारिस गर्ने,
- घरजग्गा करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने,
- जन्म मिति प्रमाणित गर्ने,
- व्यापार व्यवसाय बन्द भएको, सञ्चालन नभएको वा ब्यापार ब्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने,
- मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस गर्ने,
- विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित गर्ने,
- निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने,
- अङ्ग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने,
- घरपाताल प्रमाणित गर्ने,
- व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने,
- पुर्जामा घरकायम गर्ने सिफारिस गर्ने,
- फरक/फरक नाम, थर, जन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारीश गर्ने,
- नाम, थर,जन्म मिति संशोधनको सिफारिस गर्ने,
- जग्गा धनीपूजा हराएको सिफारिस गर्ने,
- कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने,
- कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने,
- संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने,
- जीवितसँगको नाता प्रमाणित गर्ने,
- हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने,
- नामसारी गर्न सिफारिस गर्ने,
- जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,
- मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्जिन सिफारिस गर्ने,
- उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने,
- जीवित रहेको सिफारिस गर्ने,
- पूर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्न सिफारिस गर्ने
- जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस प्रमाणित गर्ने,
- विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस गर्ने,
- पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने,
- वैवाहिक अङ्गीकृत नागरिकता सिफारिस गर्ने,
- आर्थिक अवस्था कमजोर वा बिपन्नता प्रमाणित गर्न वा आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित
- विद्यालय ठाउँ सारी गर्न सिफारिस गर्ने,
- धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस गर्ने,

- प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित गर्ने ।

अनुसूची - ४

(नियम ४ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

प्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

१. प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) गाउँ सभा तथा गाउँकार्यपालिकाको बैठक बोलाउने र बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।
- (ख) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा बैठकको कार्यसूची तथा प्रस्ताव पेश गर्ने, गराउने।
- (ग) गाउँपालिकाको बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी सभामा पेश गर्ने ।
- (घ) गाउँकार्यपालिकाको निर्णयमा नगर सभाको अधिवेशनको आव्हान र समापनको घोषणा गर्ने ।
- (ङ) गाउँपालिकाका उपप्रमुख वा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कार्य विभाजन नियमावली अनुरूपको विषयगत कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड तथा हेरफेर गर्ने ।
- (च) गाउँसभा र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- (छ) गाउँ कार्यपालिकाको दैनिक कार्यको सामान्य रेखदेख, निर्देशन र नियन्त्रण गर्ने ।
- (ज) उपप्रमुख तथा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कामका लागि स्वदेशभित्र काजमा खटाउने।
- (झ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सात दिनसम्मको विदा वा स्वदेशभित्रको काज स्वीकृत गर्ने ।
- (ञ) गाउँपालिकाको चल अचल सम्पत्ति हेरविचार तथा मर्मत सम्भार गर्ने गराउने र आम्दानी, खर्च, हिसाब र अन्य कागजपत्र सुरक्षित राख्ने, राख्न लगाउने।
- (ट) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने ।
- (ठ) नगर सभा वा गाउँकार्यपालिकाले तोकेका अन्य काम गर्ने ।

(२) प्रमुखले आफ्नो अनुपस्थितिमा उपप्रमुखलाई कार्यवाहक प्रमुख तोक्नु पर्नेछ ।

२. उपप्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) उपप्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) न्यायिक समितिको संयोजक भई कार्य गर्ने ।

(ख) गाउँपालिका प्रमुखको अनुपस्थितिमा कार्यवाहक प्रमुख भई कार्य गर्ने ।

(ग) गाउँसभा, नगर कार्यपालिका तथा प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) उपप्रमुखले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रबाहिर जानु पर्दा प्रमुखलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

३. वडा अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) वडा अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) आफ्नो वडा समितिको अध्यक्ष भई कार्य गर्ने ।

(ख) वडा समितिका सदस्यहरुलाई वडा समितिको कामको बाँडफाँड गरी सहजीकरण तथा परिचालन गर्ने ।

(ग) कार्यपालिकाको सदस्य भई कार्य गर्ने ।

(घ) वडाको विकास योजना, बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने, गर्न लगाउने तथा स्वीकृतिका लागि गाउँपालिकामा पेश गर्ने ।

(ङ) वडाबाट कार्यान्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने, तिनको अनुगमन गर्ने तथा आवधिक समीक्षा गर्ने गराउने ।

(च) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने ।

(छ) तोकिए बमोजिम वा गाउँपालिका प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडाध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितिमा सम्बन्धित वडा समितिको जेष्ठ सदस्यलाई कार्यवाहक तोक्यो सोको जानकारी प्रमुख र गाउँ कार्यपालिकाको कार्यलयलाई दिनुपर्नेछ । यसरी कार्यवाहक पाएको वडा सदस्यले कार्यवाहक भई काम गर्ने अवधिमा हुने गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा सहभागी हुन सक्नेछ ।

४. सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) कार्यपालिकाको सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) कार्यपालिकाको बैठकमा भाग लिने ।

(ख) प्रमुखले तोकेको बिषयगत क्षेत्रको संयोजक वा अध्यक्ष भई तोकिएको कार्य गर्ने ।

(ग) प्रमुखले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र बाहिर जाँदा प्रमुखलाई जानकारी दिई जानु पर्नेछ । ५. वडा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) वडा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) वडा समितिको बैठकमा भाग लिने।

(ख) वडा अध्यक्षको अनुपस्थितिमा वडाअध्यक्षले तोके बमोजिम कार्यवाहक वडा अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

(ग) वडा अध्यक्षले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडा सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्र बाहिर जाँदा वडा अध्यक्षमार्फत कार्यपालिकालाई जानकारी दिनु पर्नेछ।

अनुसूची —५

बिषयगत समितिहरूको विवरण

(नियम ४ को उपनियम (६) संग सम्बन्धित)

(क) सार्वजनिक सेवा, क्षमता विकास, तथा सुशासन समिति

(ख) आर्थिक विकास समिति

(ग) सामाजिक विकास समिति

(घ) पूर्वाधार विकास समिति

(ङ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

(च) विधायन समिति

(छ) लेखा समिति

(च) संस्कृती तथा सम्पदा समिति

(ज) प्राकृतिक श्रोत विकास समिति

(झ) पर्यटन (विकास) समिति

(ञ) कृषि तथा पशु विकास समिति

(ट) सार्वजनिक सम्पत्ति उपयोग तथा संरक्षण समिति

(ठ) पेश्की बेरुजु तथा योजना फरफारक समिति

अनुसूची —६

बिषयगत समितिहरूको क्षेत्रगत कार्य

(नियम ५ को उपनियम (५) को ग संग सम्बन्धित

(क) सार्वजनिक क्षमता विकास तथा सुशासन समिति:

- स्थानीय सेवा
- बजार
- जनशक्ति
- गुणस्तर
- सरकारी तथा गैह्र सरकारी तहसंगको संपर्क समन्वय सेवा प्रवाह
- सूचना तथा संचार
- उपभोक्ता हित
- बीमा
- न्याय सम्पादन
- ऐन कानून, कार्यविधि निर्देशिका, विदा उत्सव, उर्दी उपाधी तथा बिभुषण सभा समारोह बैठक संस्थागत क्षमता र हित प्रबर्द्धन शान्ती सुरक्षा, नागरिक हक अधिकार)मानवअधिकार(

(ख) आर्थिक विकास समिति

- उद्योग र उद्योग जन्य गतिविधिः उद्योग बाणिज्य
- आर्थिक उपार्जनसंग सम्बन्धित नीतिगत योजना कार्यक्रम
- सहकारी क्षेत्र
- यातायात
- कर, दस्तुर, शुल्क, ठेक्का
- गरिवी न्यूनीकरण एवं श्रम तथा रोजगार
- बजेट श्रोत परिचालन

(ग) सामाजिक विकास समिति

- शिक्षा
- वाचनालय
- वा.वि.के.
- स्वास्थ्य
- पुस्तकालय
- सामाजिक सुरक्षा
- महिला, युवा, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक
- अतिरिक्त कृयाकलाप

- खेलकुद
- गैह सरकारी संस्था

(घ) पूर्वाधार विकास समिति

- सडक, भवन, पुल, पार्क, उद्यान बगैचा, फुटपाथ, बसपार्क
- आवधिक योजना
- गुरुयोजना
- रङ्गशाला
- ढल नाला
- बस्ती विकास

(ङ) वातावरण तथा विपद्ब्यवस्थापन

- फोहरमैला ब्यवस्थापन
- बारुण यन्त्र
- एम्बुलेन्स
- बिपद्ब्यवस्थापन योजना
- हरियाली, सिमसार, जयवायु परिवर्तन
- भूमी ब्यवस्थापन, नगरको सौन्दर्यताको संरक्षण तथा विकास

(च) विद्यायन समिति

- गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने ऐन कानून, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तर्जुमा एवं अद्यावधिक गर्ने ।
- कुनै कानूनी प्रश्न समावेश भएको नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धी

(छ) लेखा समिति

- गाउँपालिकाको आय र ब्यय अनुगमनका आधारमा प्राप्त आय र खर्चित रकमको विश्लेषण
- आन्तरिक लेखा परिक्षणमा सहयोग समन्वय र सुझाव
- अन्तिम लेखा परीक्षणमा सहयोग सुझाव समन्वय
- पारदर्शिता, मितब्ययीता, औचित्यता र जवाफदेहीताको थप अभिवृद्धिमा उपयुक्त सुझाव मार्गदर्शन

(ज) संस्कृति तथा सम्पदा

- जात्रा, पर्व मेला
- ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्विक मठ मन्दिर बस्तु
- विश्व सम्पदा
- रिति रिवाज लोक संस्कृति भेष भुषा
- संग्राहलय

(झ) प्राकृतिक श्रोत (विकास) समिति

- पानी

- खानी
- वन जंगलः सामुदायिक बन
- ढुंगा वालुवा, गिट्टि माटो
- खोला, खोल्सा

(झ) पर्यटन विकास समिति

- पर्यटन पूर्वाधार
- होमस्टे
- कोसेली घर
- हाईकिङ्ग, प्याराग्लाइडिङ्ग लगायत अन्य
- पर्यटन पदमार्ग

(ञ) कृषि तथा पशु विकास समिति

- कृषि
- पशु बस्तु र कृषिवाली सुरक्षण
- पशुपालन
- बद्यशाला
- माछा/मौरी
- दुग्ध क्षेत्र
- सिंचाई
- कृषि उपज बेचविखन, भण्डारण

(ट) सार्वजनिक संपत्ति उपयोग तथा संरक्षण विकास समिति

- सार्वजनिक संपत्तिका रुपमा रहेका जग्गा जमीन भौतिक पूर्वाधार, वन र वनजन्य बस्तु, सरकारी संरचना

(ठ) पेश्की, बेरुजु तथा योजना फरफारक समिति

- गाउँपालिकाको योजनागत, कार्यक्रमगत पेश्की बेरुजु
- बाँकी बक्यौता भाडा भरौट
- योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन/ निरिक्षण
- सम्पन्न योजना तथा कार्यक्रम फरफारकका लागि कार्यपालिकामा पेश ।

उल्लेखित समितिको कार्यक्षेत्र भित्र नतोकिएका बिषयको हकमा कार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गरि सो सम्बन्धी कार्य कुनै समिति मार्फत गराउन सक्नेछ ।